

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LX. évf. 4. szám
2007. december

*„Abból ismerjük a szeretetet, hogy ő az életet adta értünk;
ezért mi is tartozunk azzal, hogy életünket adjuk testvéreinkért.” (1Jn 3,16)*

A születés ünnepét a niceai zsinat (325) tette december 25-re, az ariánusokkal szemben, akik tagadták Jézus istenségét, hogy ezzel is az emberré vált Istent magasztalja. A napot nem véletlenül választották ki az atyák: a Mithrasz-kultusz ekkor ünnepelte a Nap születésnapját és a sötétség fölötti győzelmét (Natalis Solis invicti). A dátum megválasztásának üzenete az volt, hogy a Krisztus az igazi, a győztes, az örök fény. Ennek egyedülálló jelentőségét abból az ellentétes helyzetből szemlélve ragadhatjuk meg, amit Ézsaiás próféta így jellemez: Mert ímé, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket, de rajtad feltámad az Úr, és dicsősége rajtad megláttatik. (60,2) Korunk, immár kétszáz évvel az úgynevezett felvilágosodás után, sötétségben érdekelt kor. Nem oly rég okozott közbotrányt és fekélyesedett el nemzetünk testén – sőt szívében – az elhallgatott valóság számos következménye. Most is itt terjeng közöttünk a félrevezetés, a hamis tájékoztatás homálya. Ma a világ minden táján sötétség borítja a népeket... Bennünket különösen is... De kik és miért érdekeltek a sötétítésben? Ez pedig a kárhoztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot; mert az ő cselekedeteik gonoszak valának. (Jn 3,19) Egyértelmű, „világos” beszéd: mert az ő cselekedeteik gonoszak valának. Gonoszság és sötétség édestestvérek. Sőt, ikertestvérek. Sötétítés a közéletben, a politikában, az üzleti világban, a közérkölcseben, az általános életszemléletben stb. – gonoszság a szívekben. A következmény a halál. A fény, a világosság hiánya halált okoz. A magyar nép már agonizál. Ezért: Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus! (Ef 5,14)

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.
Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben	3
Abauji Egyházmegye	4
<i>A szendrői gyülekezet életéből</i>	4
<i>Evangélizációs hét Szendrőn</i>	6
<i>Egyházmegyei énekkari találkozó Szikszón</i>	7
Borsod-Gömöri Egyházmegye	8
<i>Beiktatás a Deszkateplomban</i>	8
<i>Az elmúlt 50 év emlékei, a jövő reményei</i>	9
<i>Több, mint ifjúsági tábor</i>	10
<i>„A napok egymásnak Tudományt mutatnak”</i>	11
<i>„Húsvét Böcsön” - karácsony előtt</i>	12
Egervölgyi Egyházmegye	14
<i>Egervölgyi énekkarok találkozója Mezőkeresztesen</i>	14
<i>Tudományos és kulturális programok az egri Kálvin házban</i>	15
<i>Egervölgyi lelkészek tanulmányútja Ausztriában</i>	16
Zempléni Egyházmegye	17
<i>Hálaadó istentisztelet Újcsanalon</i>	17
<i>Ifjúsági nap Zemplénagárdon</i>	18
<i>Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből</i>	20
Intézményeink	21
<i>Művészettörténet a Tiszáninneni Református Egyházkerületben</i>	21
<i>Hírcsokor a pataki gimnáziumból</i>	21
<i>Beszámoló a Léway József Református Gimnázium és Diakotthon eseményeiről</i>	25
<i>A keresztyének és más vallások - konferencia Sárospatakon</i>	26
Kerületi események	28
<i>Lelkész-presbiteri konferencia Sárospatakon</i>	28
<i>A Tiszáninneni Református Nőszövetség konferenciája</i>	30
<i>Konfirmált fiatalok találkozója Tiszáninnen</i>	30
<i>Testvérkapcsolat amerikai és tiszáninneni gyülekezetek között</i>	31
Az igazat mondd, ne csak a valódit	32
Portré - id. Virágh Sándorral	37
Tudós lelképásztoraink	38
Misszió az egészségügyben	39
Ifjúsági rovat	40
Kitekintő	46
<i>Szubjektív gondolatok Nagyszébenről</i>	46
<i>Vándorkonferencián a D. C. Vallástudományi Szekcióján</i>	47
In Memoriam	48
<i>Csiha Kálmán</i>	48
<i>Mészáros Istvánné Bernáth Klára</i>	49

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság:

Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella

Egyházmegyei sajtóreferensek:

Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés:

Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@gmail.com

Nyomda: PlanetaPress Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 105.

Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

„... körülragyogta őket az Úr dicsősége, és nagy félelem vett erőt rajtuk. Az angyal pedig ezt mondta nekik: „Ne féljete, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, az Úr Krisztus...” Lukács 2, 9-11.

Mosolygós, kedves, derűs, örömtől ragyogó arcokat és nem komor, szigorú, bánatos, keserű ábrázatokat szeretnénk látni magunk körül a családban, a munkahelyen, a gyülekezetben... Jó híreket szeretnénk hallani, melyek a munka gyümölcseiről, eredményekről, szép emberi kapcsolatokról, hűségéről, kitartásról szólnak, s helyette elárasztanak a tragikus, elborzasztó, elszomorító rossz hírek.

Mennyire vágyunk az örömről!

Az angyal ajkáról elhangzó első karácsonyi prédikáció a „nagy örömet” hirdeti nekünk. Igazi örömhír hangzik, mely mindnyájunk öröme lehet.

Hogyan lehet a miénk ez a „nagy öröm”?

Először is szembesülnünk kell a félelmeinkkel. A mindennapos és a „nagy” félelemmel is.

Vannak félelmeink, amelyek megrettentenek, aztán hirtelen el is múlnak. S vannak, amelyek egészen ránk telepsznek, és tönkreteszik, megölik az örömeinket. Az aggodalom a ma gondjai miatt, az egészségért, szereteteinkért, egyházunkért, nemzetünkért. Aggodás a holnap miatt, az erőtlenség, a magány, a kiszolgáltatottság miatt. A bizonytalanság életünk része lett. Merre menjek? Mit tegyek? Hogyan döntsek? Hová, milyen irányba segítsen gyermekeimet, unokáimat? A családok hozzátartoznak mindennapjainkhoz. Becsaptak, elhagytak, ígértek, de nem teljesítették. Bízom a másikban, de kihasznált, visszaélt bizalmammal. A kudarcok, melyeket átélünk, mind ránk terhelődnek: hiába küzdöttem, dolgoztam: nem sikerült, nem jutok előbbre. Félresiklott életek, tévutakon járás, alkohol és drogproblémák, depresszió, öngyilkosság... nem szűnő, inkább erősödő gondok társadalmunkban. Ezek a félelmek meggyötrik az embert.

A karácsonyi történet azonban nem ezekről a félelmekről szól. A pásztorokon „nagy félelem vett erőt”. S itt nemcsak arról van szó, hogy megijedtek a nagy világosságtól és az angyali szótól, hanem arról, hogy az Úr dicsősége körülragyogta őket. Az Úr dicsősége, az Úr jelenléte az, ami miatt megrettentek a pásztorok. Mert a bűnös ember megretten, amikor a szent Isten színe elé kerül, mert akkor egyszerre lelepleződik az egész élete. És az ítélettől való rettenetes félelem fogja el. Amikor az Úr dicsősége körülragyogja az embert, és ebbe a fénybe – világosságba bekerül az élete, akkor egyszerre meglátja az ember magát, meglátja bűnét, bűnnek látja a bűnt. És egyszerre nyilvánvaló lesz számára, hogy milyen ítéletre méltó. Erről a nagy félelemről van itt szó.

De éppen ekkor hangzik az örömhír: „Ne féljete, hirdetek nektek nagy örömet... Üdvözítő született ma nektek.” S ha már tudjuk, hogy bűneink miatt ítéletet érdemelnénk, akkor halljuk meg: eljött Jézus, hogy magára vállalja a mi ítéletünket. Nem egyedül kell odaállni az igazságos Isten elé, mert Isten Fia maga jött hozzánk, hogy Vele együtt állhassunk Isten elé, és Isten Óérette mindent nekünk ad, bocsána-

tot és örökéletet is. Ez az öröm össze se hasonlítható azokkal az örömökkal, amelyekben nekünk olykor részünk van. Mert persze nemcsak félelmeink, hanem örömeink is vannak. De ezek az örömök olyan törékenyek, mulandók, hamar átsiklunk felettük. Hol van már a tavalyi vagy akár a tegnapi öröm? S ki tudja, holnap lesz-e, vagy beborítják a bánatok, gondok. De azt a „nagy örömet”, amelyet angyal hirdetett, hogy Megtartónk van, ezt a nagy örömet semmiféle bánat vagy félelem nem tudja elhomályosítani, eltörölni. Aki azt megérti, hogy karácsonykor maga Isten hajolt le hozzánk, hogy megmutassa az Ő szereteteli akaratát, annak szíve csordultig megtelik örömmel.

Mi ennek az örömnek a lényege? Az, hogy többé nem kell félnünk senkitől és semmitől. Nem kell félnünk a magától, a jövőtől, a szegénységtől, a betegségtől, a haláltól, mert nem kell félnünk Istentől. Mert Jézusért szerető menyeyi Atyánk lett. Gyermekei vagyunk, s tudjuk, hogy Óérette, Aki karácsonykor testet öltött, és nagypénteken odaállt a mi helyünkre, hogy a mi ítéletünket elhordozza, Óérette megbocsát, és „hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent”. (Róma 8,32.)

A körülményeink, az egészségünk, családjaink összetétele, a bennünket körülvevő emberekkel való kapcsolatunk változik, a „nagy öröm” azonban állandó. És ez az öröm örökre azé, aki a karácsonykor hozzánk jött Jézust elfogadja. És ez az öröm egyre nő és egyre inkább kiteljesedik. Szabadítónk van, aki ki tud szabadítani a kétségbeesésből, csüggedésből, magányból, minden félelmünkből, bűnből és halálból. Aki nem hagy magunkra, Akinek szeretetétől senki és semmi, még a halál sem választhat el.

Karácsonykor megpróbáljuk elfeledni, félretenni gondjainkat, bajainkat, igyekszünk a békességre, próbálunk ajándékokkal örömet szerezni egymásnak, megteremtjük a karácsonyi hangulatot. Ez nem elég! Ettől a mi életünk és szeretetünk élete még nem változik meg, és az ünnepek után ugyanolyan örömtelene, aggodó és félelmeket hordozók leszünk, mint az ünnepek előtt.

Ezen a karácsonyon ismét hangzik felénk a nagy öröm, a jó hír, hogy Üdvözítő született nekünk. Hányszor hallottuk már! Talán én is választhattam volna kevésbé ismert igét az elmélkedéshez... – de hallottuk-e már igazán örömhírként? Úgy, hogy odavezetett a nagy öröm forrásához: a mi Megváltónkhoz, aki hatalmas arra, hogy szeretetével kiüzze szívünkből a félelmet, és így megtelhet az örömmel. Hallottuk a nagy örömről szóló híradást, és megváltozott-e valami bennünk?

Halljuk meg a „nagy öröm” híret az Üdvözítőről, és fogadjuk be szívünkbe az Üdvözítőt magát! Jézus Krisztus legyen a mi igazi és el nem múló örömünk!

„Jézus Üdvösségem! Te vagy földön égen örök örömem!” (294. ének 3. vers)

Baksy Jánosné
lelkipásztor, Vilyvitány

A szendrői gyülekezet életéből

Aranykonfirmáció a szendrői gyülekezetben

ASzendrői Református Egyházközség 2007. szeptember 30-án aranykonfirmációt tartott. Ezen alkalomból köszöntöttük a Szendrőben konfirmált, és a szendrői gyülekezethez tartozó testvéreket, akik konfirmációjuk 50., 55., 60., 65., 70. vagy 75. évfordulóját ünnepelték, illetve betöltötték a 80. életévüket. Az idősek emléklapot kaptak, amit a lelkipásztorok a gyülekezet konfirmandusaival együtt adtak át az ünnepelteknek. Az ünnepi, hálaadó úrvacsorás istentiszteletet követően agapé, szeretetvendégség várta a gyülekezet tag-

jait, és a meghívott vendégeket a szendrői kastélyban. Az ünnepelteket egyik gyülekezeti tagunk, saját versével köszöntötte.

Apáti Dánielné:

Emlékvers jubiláló konfirmandusoknak

Csodálatos nap a mai, mit megáld a Jó Isten,
Hálálkodni jöttünk össze valamennyien itten.
Körülnézek: régi arcok, mit megviseltek évek,
Homlokukra barázdákat szőtt a nehéz élet.

Régen volt az, nagyon régen, fogadalmat tettek,
Istenükhöz, egyházukhoz hűségesek lesznek.
Fogadalmuk fölhallatszott egészen az égig,
Áldó kezéd terelgette útjaikat végig.

Szép kort értek valamennyien, hálásak is ezért,
Imáikban esedeznek nagy-nagy kegyelmedért.
Mi az egész gyülekezet, imádkoztunk értük,
Kérünk téged, hatalmas Úr, kísérd tovább léptünk.

Ha majd egyszer éltünk végén, trónusodhoz érnek,
Legyen részük mindnyájuknak, örök üdvösségben.
Én, aki e verset írtam, szívemből kívánom,
Minden napjuk egészségben teljen e világon.

Készítette: Joó Zsuzsanna

Templomlátogató kiránduláson a szendrői gyülekezet

Isten szent házát, a templomot, általában két dologra szokta használni az ember. Egyrészt az Úr magasztalására, a szent ige hallgatására, azaz istentiszteletre érkezik ide, másrészt turistaként, mint idegenforgalmi látványosságot keresi fel. Nekünk, református keresztényeknek az előbbi funkciója a természetes, de nem hagy-

hatjuk figyelmen kívül, hogy a messziről érkezőknek inkább látványosság, mint szent hajlék. Figyelembe kell vennünk, hogy egy gyülekezet mindig büszke a saját templomára. Valamely okból az mindig különb, mint egy másik, mindig előrébb való az összes többinél. Tisztában van építésének körülményével és idejével, művészettörténeti sajátosságai-
val, ismeri hosszabb-rövidebb

történetét. Mégis néha felmerül bennünk, hogy a szomszéd település, valamint a környék templomai szintén valamely okból különlegesebbek, az ottani gyülekezetek büszkeségei. Így fordulhat elő, hogy az Isten házát vasárnapi istentiszteletek alkalmával rendszeresen látogató hívek egyszer csak turistákká válnak.

A Szendrői Református Egyházközség egyik presbite-

*„Im bėjöttünk nagy örömben, Felséges Isten,
A te szentidnek gyülekezetébe,
A te templomodba, Felséges Atya Isten.”
(162. dicséret).*

ri ülésén merült fel, hogy sokan bizony még a szomszédos települések templomait is csak kívülről látták, pedig már sokat hallottak messzi földön elismert híreségéről. Itt merült fel egy templomlátogató kirándulás megszervezésének ötlete. A reformáció 490. évfordulója, illetve az október egyik hosszú hétvégéje jó alkalmat szolgáltatott a program megvalósításához.

Nyolc műemlék református templom felkeresését és megtekintését célul kitűzve közel negyven gyülekezeti tag indult útnak az októberi hétvégén. Az autóbusz Szendrőből elsőként Rakacaszendre robogott. Az 1966-ban történt villámcsapás által előkerült falfestményei révén ismertté vált műemlék templom szinte meg is telt a kiránduló gyülekezettel. Sajnos a vasárnap i istentiszteleteken nem történik ilyesmi, a helyi gyülekezetnek ugyanis mindössze 17 tagja van. Éneklés és fényképezgetés után visszafelé indultunk, egészen Szalonáig. Erről a templomról mindenki tudta, hogy nagyon híres, most végre közletről is

megcsodálhattuk, hogy miért. Az 1200-as évek elején épült rotunda kibővítésével kialakított templomban egy új ének tanulásába kezdtünk, valamint megcsodáltuk az új gyülekezeti termet. Utunkat az ország legkisebb településéig (11 állandó lakossal rendelkező), a Galyaság festői fennsíkján fekvő Tornakápolnára folytattuk. A település népességéhez képest kényelmesen nagy templomban lenyűgöző volt a több mint 200 éves, fából faragott berendezések látványa.

A kirándulás ebédidejét Jósvafőn töltöttük. A külön álló harangtornyáról híres templomot és az egykori parókiát egy helyi presbitertársunk mutatta be. A délutánunkat már Ragályon kezdtük. Az éppen felújítás alatt álló, terméskőből kirakott templom gyors megtekintése után a szomszédos Zubogyra buszoztunk. Itt készült az első csoportképünk, a tiszteletes asszony idegenvezetése pedig bebizonyította számunkra, hogy ismét egy országosan jegyzett művészettörténeti emlékhöz értünk. Az utolsó előtti álló

másunk a nagy bányászmulttal rendelkező Rudabánya volt. Az 1664-ben egy korábbi nagytemplom egyik felének rendbe tételével felépülő gótikus templom eddigieknél is egyedibb látványosságot nyújtott. A templom mellett álló egykori református népiskola, a különálló harangláb, a templomkert együttes látványa több fotó elkészültét is „kikényszerítette”.

A kirándulás utolsó állomása Teresztenye volt. Sokak szerint a megye legszebb fekvésű templomához kisebb gyaloglás útján jutottunk csak fel. Elénekeltek a zenélésben is rendkívül jártas lelkes házaspárunk által aznap megtanított éneket, majd a régi temetőben megcsodáltuk a vidékre egykoron jellemző fejfás temetés még fellelhető nyomait.

Az évszakhhoz képest kellemes időjárás, a rendkívül sok látnivaló, a végig jó hangulat mindenkiben pozitív emlékként tárolta el az új lelkészházaspár megérkezése utáni első közös gyülekezeti kirándulást.

ifj. Jósvay István
pótpresbiter

Ravatalozó épült Szendrőn

Szendrő városában két használatban lévő temető van. A katolikus, a város nyugati oldalán a Kálvária-dombon, a református, a város keleti oldalán, a Várhegyen fekszik. Ravatalozó kegyhely azonban csak a Kálváriánál volt mindeddig. Így a református temetések alkalmával mintegy 40 perces sétát tett meg a gyászoló gyülekezet a városon keresztül, hóban-fagyban, esőben vagy tűző napsütésben kísérve utolsó útjukra az elhunytakat.

Már több fórumon is megfogalmazódott az igény egy újabb kegyeleti hely létesítésére, amely megkönnyítené a méltó

búcsút szeretteinktől. Ez év nyarán megállapodott az egyházközség és az önkormányzat, és az elvi megállapodást gyakorlati munka követte. Mikor feleségemmel augusztus közepén Szendrőbe érkeztünk, már javában folytak a munkálatok. Az egyházközség és a város vezetése példaértékű összefogással végezte a munkát. Az alapozás, a burkolás, a faanyagok kezelése, az ácsolási és tetőfedő munka, a víz-elvezetés kihívásai erősítették az összefogást. Isten ajándéka, hogy 2007. október 21-én hálaadó istentiszteletet tarthattunk

az elkészült kegyeleti helyért, s ez eszterdő november 1-jén történt a használatba vétel, amikor a feltámadás evangéliumát

hirdettük mindenszentekkor a sírokat felkereső testvéreknek.

Ez úton is köszönjük mindazoknak, akik bármilyen módon hozzájárultak a ravatalozó elkészültéhez. Az eredetileg 4,5 millió forintos költségvetésű tervet az egyházközség 1,5 millió forintos önerjű beruházással valósította meg Isten kegyelméből. Ehhez persze szükség volt támogatóink segítségére és az Isten dicsőségére felajánlott munkákra is.

Kívánom, hogy Isten áldása legyen az elkészült munkán, s hogy minél kevesebb alkalommal kelljen az új kegyeleti helyen gyászszertartás alkalmából összejönnünk.

Hirdesse ez az építmény is Isten dicsőségét, s a feltámadásba vetett hitet. Soli Deo Gloria!

Benke András
lelkipásztor

Evangélizációs hét Szendrőládon

A szendrőládi gyülekezet 2007. november 12-17-ig evangélizációs hetet rendezett igei szolgálatokkal és szeretetvendégséggel. A gyülekezet életjelet akart adni magáról, hogy létezik. A tempom minden este élttel telt meg, az alkalmon a hét leforgása alatt összesen 302 fő vett részt. Az evangélizációs esték istentiszteletein meghívott lelkészek hirdették Isten szent Igéjét. November 12-14-ig Szabó László Debrecen-homokkereti lelkipásztor, 15-én Baksy Mária esperes asszony, 16-án Csomós József püspök úr, és 17-én Bódi Noémi gagybátori lelkipásztor szolgált. A gyülekezet gond-

noka, Mészáros Béla szavaival tudnám kifejezni köszönetünket a szolgálatokért:

„Megerősítették bennünk azt a hitet, amivel a Szentlélek is vigasztal, hogy van élő Isten, megváltó Krisztus, hogy az Ige nekünk is szól, a kérdéseinkre felel, felüldíti lelkünket.”

Minden alkalommal Benke Kinga lelkipásztor nyitó-üdvözlő szavai hangzottak el, és a hét folyamán megtanultunk egy éneket is, ami a gyülekezet kedves éneke lett a hét végére: „Az Úr csodásan működik, de útja

rejtve van/ Tenger takarja lábnyomát, szelek szárnyán suhan. / Mint titkos bányá mélyében, formálja terveit / De biztos kézzel hozza fel, mi most még rejtve itt.”

Az istentiszteleteket a gyülekezeti tagok szolgálata is színesítette. Énekelt a gyülekezet ének-karja és Ádám Sándorné, a hittanos gyermekek, Nagy

Ernő tiszteletbeli gondnok és Róczai Andrásné verset mondtak.

A szeretetvendégségről a gyülekezet asszonyai gondoskodtak, akik minden estére süteménnyel készültek. Csodálatos volt megtapasztalni Isten áldó munkáját, aki megsegített bennünket napról napra a hat este folyamán. Hiszem, hogy ezzel az evangélizációval elkezdődött gyülekezetünkben az ébredés az emberi szívekben. Gondolataimat a Tiszáninneri Református Egyházkerület főgondnokának verséből vett idézettel kívánom befejezni: „Élünk ma is, ahogy lehet / Magyar szívünk szeretetével, / Istenhitünk szent erejével / Őrizzük ezt a gyökeret.”

Mészáros Béláné
Szendrőlád

Egyházmegyei énekkari találkozó Szikszón

„Jöjjetek, örvendezzünk az Úr előtt, ujjongjunk szabadító kősziklánk előtt!
Menjünk eléje hálaadással, ujjongjunk előtte énekszóval!” (Zsoltárok 95, 1-2)

Az Abaúji Református Egyházmegye énekkari találkozója alkalmával a szikszói műemlék templom falai között az Istent hálás szívvel magasztaló énekek hangja csendült fel. 2007. október 14-én vasárnap a hűvös, de mégis napfényes délutánon hét gyülekezeti énekkar igyekezett a templomba, hogy a szívvel-lelket megindító ének szava betöltsön mindenkit. Bódvaszilas, Edelény, Encs, Gagybátor, Gönc, Szikszó és Szuhoggy gyülekezeteiből az énekkari tagok minden más elfoglaltságot félretéve készültek a próbák során, hogy Isten dicsőségére és egymás épülésére ezt a délutánt együtt töltsék.

A kezdő dicséretet követően volt a nyitó áhítat a 138. zsoltár versei alapján; hálát adva Istennek az eddigi jószágáért, szeretetéért, bátorítva mindenkit a hálaadásra, a dicséretmondásra. A zsoltár versei megtanítanak Istenre figyelni, a nehéz körülmények között, „a szorult helyzetekben is” az énekekben imádkozó erőt meríthet, így lehet Isten segítségében bízva erőt kérni a jelenre, az eljövendőre is. Az áhítathoz csatlakozva Baksy Mária egyházmegyének esperese köszöntötte az egybegyülekezett vendégeket, kórusokat, közöttük Berkesi Sándor Liszt Ferenc díjas karnagyot, valamint a hálaadás fontosságát helyezte a

középpontba. Hálaadásra midig van alkalom, erről elfelejtkezni nem lehet, olyan sok minden hálaára indíthat bennünket.

A gyülekezetek énekkari többféle múltra tekinthetnek vissza. Vannak énekkarok, amelyek a régi, akár százéves nagy hagyományú kórusokból alakultak át; új erővel, lendülettel szolgálnak alkalomról-alkalomra Göncön és Szikszón. Edelény, Encs, Gagybátor, Szuhoggy gyülekezeteiben is már hosszú évek óta működik énekkar, a kórusok folyamatosan a fejlődés útján állnak, egyre komolyabb műveket tanulnak meg, és létszámukban is gyarapodnak. Bódvaszilason az énekkar az idén alakult meg nagy lelkesedéssel. Az énekkarok változatos, színes repertoárt mutattak be. Énekeskönyvi dicséretfeldolgozásait, régi zeneszerzők híres műveit, hitmélyítő énekek feldolgozásait, kortárs zeneszerzők kórusműveit, még hangszerkísérettel is; spirituálekát, kánonokat. Minden énekkar szolgálata előtt egy-egy zsoltárverset énekeltünk együtt felkészülésként az előadásuk meghallgatására. A gönci kórus kezdte az éneklést és a házigazda szikszói kórus méltóképpen zárta le a kórusok éneklésben történő bemutatkozásait.

Az encsi és a szuhogyi kórusok szolgálatai közt Berkesi Sándor karnagy tartott rövid egyházzenei ismertetőt az idei év egyházzenei évfordulókról, kiemelten Kodály Zoltánra emlékezve. Majd a kórusok énekléséről hallhatunk összefoglaló jellemzést és mindegyikük emléklapot kapott.

Az énekkarok előadásait követően a közös éneklésben Kodályra emlékezve a 33. Genfi Zsoltár feldolgozását énekeltük rövid főpróbát követően karnagy úr vezényletével.

A közös kóruséneklés csodáját élhettük át, hiszen több mint 150 lélek együtt teljesítette be a zsoltár felhívását: "Nonsza ti Istenfélő hívek, örvendezetek az Úrnak!"

Végül a házigazda szikszói gyülekezet nagy szeretettel látott vendégül bőségesen mindenkit a templom egyik termében megszervezett szeretetvendégségen.

Nagyon jó volt együtt lenni, közösen Istent dicsérni énekszóval. Bízom benne, hogy a következő években is Isten segítségével lesz folytatása ennek az alkalomnak. Istené a dicsőség, hálás köszönet a szervezőknek és a közreműködőknek!

Érted minden nap hálát adni,
Téged egy nagyobbnak látni...
Krisztusom, erre segíts engem!
Így lesz minden nap hálaének.
Hadd áldlak új meg új énekekben Téged,...
Minden napom örök csodája!

Szabó Péter
egyházmegyei m.b. előadó
Szuhoggy

Beiktatás a Deszkatemplomban

Egy gyönyörű őszi vasárnap délután, 2007. szeptember 30-án a napsugaraktól melengetve lépkedtem fölfelé a Deszkatemplomhoz vezető lépcsőkön. Elérkezett az a nap, amit az egész gyülekezet a lelkipásztorával együtt annyira várt már hetek óta. A templom felé haladva már láthatóak voltak a nagy készülődés első jelei: a csodásan rendbe rakott kis park és virágágyások, a felállított sátor a kívül maradó vendégek számára. A gyülekezeti teremben a meghívott lelkészeket, a templomajtóban a testvéreket mosolygós arcú gyülekezeti tagok fogadták. Miután a virágokkal feldíszített templomban mindenki megtalálta az ülőhelyét, a fölcsendülő orgonaszóra bevonultak a lelkipásztorok.

Az istentiszteletet nagytiszteletű Gazda István esperes úr nyitotta meg köszöntő szavaival, majd megkezdődött Fehér Norbert megválasztott lelkipásztor beiktatási ünnepsége. Esperes úr az előző napi ígét adta útravalóul a lelkésznek a Tetemvári gyülekezetben most kezdődő új szolgálati szakaszának elején: Pál apostolnak a thesszalonikai gyülekezethez írott első leveléből a 2, 1-12 versét.

A beiktatott lelkipásztor a gyülekezettől kapott új palástban tett bizonyosságot, melynek alapigéjéül a 36. zsoltár 9-10. versét választotta: „Dúslakodnak háznak bőséges javaiban, megitatod őket gyönyörűséged folyóvi-

Fehér Norbert lelkipásztor

zéből, mert nálad van az életnek forrása, a te világosságod által látunk világosságot.” Hálát adva mondta el a nagytiszteletű úr eddigi életútján végigtekintve, hogy igenis van hazaérkezés Isten közösségében, mert a mi Atyánk teljességre vezet, amit csak az ő házában tudunk megélni. Ki-ki a saját gyülekezetében, ahol át tudjuk érezni, és együtt tudunk tanúságot tenni arról, amit az alapige mond el: az Isten megelégteti az övéit.

Fehér Norbertet e jeles alkalomból először egy fiatal ember köszöntötte egy verssel, majd Szűcs Endre, a Tiszáninneri Református Egyházkerület lelkési főjegyzője; Rózsa Tibor az egyházkerület világi főjegyzője;

dr. Molnár Pál egyházmegyei gondnok, a lelkipásztor volt gyülekezete nevében a Debreceni Nagytemplomi egyházközség vezető lelkésze: Vad Zsigmond; a Tetemvári egyházközség egyik volt lelkésze: dr. Benke György és Pintér Zoltán, a gyülekezet gondnoka. Az ifjak a lelkészt a legkedvesebb ifjúsági énekével lepték meg. Végül pedig a megjelent 33 lelkipásztor zárta a köszöntők sorát egy-egy igever-

sel, akik között kedves kollégák, más felekezetek lelkészei, barátok és a kassai, valamint a mikóújfalui testvérgyülekezetek lelkészei is jelen voltak.

Az istentiszteletet követően ajándékba kaptunk egy-egy könyvjelzőt az együtt töltött ünnepi alkalom emlékére, majd ezt követően átsétáltunk a gyülekezet általános iskolájába, ahol az őszi hangulatot idéző csodálatosan megterített asztal

várt minket. A testvérek megköszöntötték személyesen is a beiktatott lelkipásztort, aki mindenkivel váltott néhány kedves mondatot. A lemenő nap sugaraiban hazaindultunk nagy örömmel, hálaadással a szívünkben a nekünk adatott közösgéért és Isten áldását kérve a gyülekezet kicsinyeire és nagyjaira, lelkipásztoraira és jövőjére.

Fehérné Szóráth Márta

Az elmúlt 50 év emlékei, a jövő reményei

Ezzel a címmel hangzott el a gyülekezeti életről szóló beszámoló az Ózd-Sajóvárkonyi Református Egyházközség ünnepi, hálaadó istentiszteletén 2007. október 7-én. Ezt megelőzően Gazda István esperes úr szolgált igehirdetéssel, melyben az Úr meglátogatásának idejére hívta fel az ünneplők figyelmét, és e meglátogatásnak helyes felismerésére bátorította a gyülekezet közösgéjét.

A hálaadó alkalom elsőként a gyülekezet születésének 50. évfordulójára szentelt ünnepet. De hálát adtunk a mindenható Istennek templomunk belső megújulásáért, és azért, hogy a mögöttünk lévő napokban Kasza Bálint gondnok úr segítségével helyreállíthattuk az orgonát. Az Ózd-Sajóvárkonyi Református Egyházközség 1957. augusztus 25-én lett önálló gyülekezetté. Az ezt megelőző időszakra úgy tekintünk, hogy az ózdi anyaegyházközség hűen táplálta és gyarapította e közösséget, mint édesanya a magzatát. Mindaddig, míg el nem jött az önállósodás, a megszületés ideje, mikor e lelki közösség már önmaga, egyedül kellett hogy életjeleket adjon magáról. Hálás vagyok a mi megtartó Atyánknak, amiért ez az ünnepi alkalom is egy életjel, egy hang lehetett a világ számára, hogy az Ózd-Sajóvárkonyi Református egyházközség él. Az 1950-es években az ózdi gyár nagy munkalehetőséget kínált, és az ide munkába érkező emberek, a várkonyi és a mai táblási területen élők igényelték azt, hogy lelki közösségben éljék meg hitüket. E peremterület messze esett az ózdi templomtól, ezért onnan járt ki a lelkipásztor és szolgált a hívek között. Ekkor fogalmazódott meg a gyülekezet közösgéjében a templomépítés gon-

dolata. De anyagi lehetőségeik korlátai miatt először egy iskola épülhetett fel, ahol az istentiszteleti alkalmakat tartották. Később az államosítás miatt az iskola épületét is elvesztették, ezért úgy, mint a kezdetekben, családknál, házaknál tartottak istentiszteletet. Azonban a jó Isten segítségével sikerült megvásárolni azt a telket, amin ma is áll a templom és a parókia. Egy vályogház volt ezen a portán. Ebből lett egy lapos tetős imaterem, melyhez közvetlenül hozzáépült a parókia. Darányi Lajos püspök úr miután megtekintette az építkezést, ígért 5000 Ft-ot, és küldött 15 000 Ft-ot. Így került tető a lakásra. A gyülekezet első lelkipásztora Hajdu Lajos nagytitiszteletű úr volt 1957 és 1967 között, aki sokszor családjával együtt hűen munkálkodott az építkezésen. Mind a falak építésén, mind pedig a gyülekezet építésén, a lelkek pásztorolásán. Ő maga is hálaadással emlékezett ezekre a nehéz, de áldásos időkre köszöntő szavaiban. Az egyházkerület és az egyházmegye köszöntését Gazda István esperes úr tolmácsolta a gyülekezet felé. Majd Gere Gábor nagytitiszteletű úr emlékezett a várkonyi szolgálatban töltött időre, az 1968 és 1977 közötti időszakra. Ő folytatta az építkezést, és egy garázzsal és egy irodával bővítette a parókiát, majd tovább munkálkodott az imaterem bővítésén. A köszöntők sorába lépett Lázár Péterné tiszteletes asszony, aki mérnök

férjével az egyházközség épületeit korszerűsítette és a lelki szolgálatban is sok-sok áldozathozattal igyekezett szolgálni 1983-1991 között. A 70-es évek végén és a 80-as évek elején több lelkész váltotta egymást: Máté István, Agócs Béla, Szaniszló Judit és Pataky László. 1992-től a parókiaépítő Hajdu Lajos leánya Lezákné Hajdu Enikő tiszteletes asszony lett a gyülekezet lelkipásztora. Tovább folytatódott az építke-

Balról jobbra: Bundzík Attila, Gazda István esperes, Lázár Péterné, Bundzík Attiláné, Hajdu Lajosné, Lezákné Hajdu Enikő, Hajdu Lajos. Fotó: Várady József

zés. Az imateremből templom lett. A gyülekezet tagjai gyarapodtak, az ifjúság megújult. 1996-tól Hajdu Lajosné nagytitiszteletű asszony vette át a szolgálatokat leányától. Az ő idejében szólhatott meg először a harang a toronyban. Ez időben a harang szavára válaszolta az itt lakók sokasága bizonyágtévő hangon és örömmel, hogy: „Táblának temploma van!” A tiszteletes asszony nyugdíjba vonulása után másfél hónapig Szabó Gabriella lelkész nő lát-

ta el a szolgálatokat. E sorok írója 2003. január 19-én szolgált először a gyülekezet közösségében. Emlékezetes első találkozás volt ez számomra sok kedves testvérel, akik ma is és vasárnapról vasárnapra itt ülnek a padokban, és azokkal is, akik már elmentek közülünk a minden élőknek útján. 2008. januárjában immár 5 éve leszi itteni szolgálatomnak. Az elmúlt fél évtizedben azon igyekeztünk a gyülekezet közösségében, hogy templomunk belső formája elnyerje mai alakját. 2005-ben Aczél Béla gondnok úr és kedves felesége szolgálataival megkezdődött a templom külső festése, a parókia és templomkert szó szerinti felvirágztatása. A gondnok úr időközben szülőfalujába, Szatmárcsékére költözött kedves feleségével. Majd Kasza Bálint gondnok úr folytatta a megkezdett belső munkákat. A felvidéki jó kapcsolat és a családi kötődés vezette ide Deme István asztalosmestert és munkatársait, akik keze munkája által az imaterem pulpitusából szószék lett. Megújult a Mózes-szék. A somsályból kapott padok kibővítésre kerültek. Az úrasztalát a templom középpontjába helyeztük, és a falak lambériás borítást kaptak, mely által az emberi szemet és szívet gyönyörködteti az Úrnak hajléka. Kasza Bálint gondnok úr keze munkáját dicséri a men-

nyezeti csillár és a hozzá illő fali lámpák is. E szemmel látható építkezések értékét az adja meg, hogy itt az elmúlt 50 évben élő gyülekezet, Istenben bízó lelkek serege kereste az imádság csöndjét és várta az Ige útmutatását. Az Ózd-Sajóvárkonyi gyülekezet életéhez szorosan hozzátartozik a hangonyi és centeri szórvány gyülekezetek közössége, a területünkön található két iskola és három óvoda gyermekei és ifjai között végzett hitoktatás. A közelünkben lévő két idősothton lakóinak lelkigondozása, és e helyeken istentiszteleti alkalmak tartása. Hozzátartozik a gyülekezet életéhez immár negyedik esztendeje a jó testvéri kapcsolat is a sajóivánkai és sajókazai gyülekezetekkel. E gyülekezetek ifjai nyaranként együtt táboroznak, gondnokai, presbiterei és gyülekezeti tagjai szívesen találkoznak. Egymás örömeiben és megpróbáltatásaiban osztoznak. Ünnepi istentiszteletünkön részt vettek az Ózdi 22-es „Vas” cserkészcsapat tagjai, akik úrasztali és szószéki terítőt ajándékoztak a gyülekezetnek. Az Ózdi Evangélikus Egyházközség nevében Tóth Melinda lelkész nő köszöntötte a gyülekezetet. Az alkalmat Bundzik Tímea orgonaművész orgonajátéka színesítette.

Befejezésül egyetlen gondolat: A közelmúltban gyülekezetünk egy alapítványt ho-

zott létre, melynek segítségével az idősek gondozásában, segítségében kívánjuk szolgálatunkat kibővíteni. Az alapítvány egy kedves lelki testvérünk nagylelkű adományával indult, aki idősek otthonának létrehozása és működtetése céljából 1 millió forintot, mint induló tőkét adományozott. E felajánlással néhai Dóczi Antal nagytiszteletű úr és kedves felesége emlékét kívánja felidézni és mindnyájunkat emlékeztetni arra, hogy egykor az ózdi gyülekezet pásztoraiként ők milyen nagy alázattal, önzetlen szeretettel és sok-sok áldozathozattal szolgálták az Urat. Az ózdi önkormányzat ez esztendőben fejlesztési célokra közel 1 millió forintot támogatásként adott. Egy kedves gyülekezeti tagunk otthonát és beépíthető telkét ajánlotta e nemes célra. Tudjuk, hogy ez még kevés a cél eléréséhez, de hisszük, hogy az Úr előtt kedves szolgálat megtermi gyümölcsét. Ezért kérjük továbbra is az Úr áldását szolgálatainkra. És számítunk segítőkész felénk nyújtott kezekre. Ha szívesen köszöntené 50 éves gyülekezetünket, megteheti: Az Ózdi Református Egyház Öregotthon Alapítvány – OTP 11734121-20045106 számlaszámára ajánlott adományával, melyet köszönettel fogadunk!

Bundzik Attila lelkipásztor

Több, mint ifjúsági tábor...

Szívünkben Isten iránti hálaadással és örömmel adunk hírt arról, hogy idén harmadik alkalommal július 11-18. között szerveztünk nyári gyermek- és ifjúsági tábort a sajókazai, ózd-sajóvárkonyi és a sajóivánkai református gyülekezetek ifjai számára. Az elmúlt két esztendőben is összegyűjtöttük e három gyülekezet gyermekeit, két éve a sajókazai parókian, tavaly az ózdi parókian, idén pedig Sajóivánka adott otthont e lelki alkalmaknak. A tábor résztvevőinek a száma szinte napról napra gyarapodott, így 60 főre duzzadt fel a létszám, és 10 felnőtt segítette abban, hogy a gyermekek táboroztatása ékeken és szép renddel menjen végbe.

Ebben az esztendőben úgy fogalmaztuk meg táborunk témáját, hogy „Kövess engem!” – így hívta el egykor Jézus Krisztus az ő tanítványait, azt a tizenkettőt, akik-

nek életével és szolgálataival, erényeikkel és hibáikkal ezen a héten megismerkedtünk. Van egy régi kis versike, melynek segítségével megtanultuk a 12 tanítvány nevét. „Péter volt az első, kit követett András, Jakab, János, Fülöp, Bertalan és Tamás. Máté, Jakab, Simon, Taddeus és Júdás, így nevezi őket sorra a Szentírás.”

A tábor első napján, szerdán, miután elfoglaltuk helyünket, és beköltöztünk a parókiaira az ott alvós gyermekek (mert voltak olyanok is, akik estére hazamentek, és reggel újra jöttek), bevonultunk a kis ivánkai templomba és megnyi-

tottuk egyhetes együttlétünket. Bundzik Attila tiszteletes úr köszöntő szavai után, Geleta Zoltán polgármester úr köszöntötte az ifjakat, ezt követően pedig egymással ismerkedünk.

Minden délelőtt reggeli után a templomban töltöttünk egy órát, elcsendesedtünk Isten előtt, ismerkedtünk a tanítványok életével, és lelki énekeket tanulunk. Így történt

ez már szerda délelőtt is. Ebéd után Szívós Erzsébet, az ÁNTSZ dolgozója tartott rövid előadást a személyi és környezeti higiénéről. Majd szabadfoglalkozással tölthették a gyermekek az időt. Próbáltunk többféle lehetőséget biztosítani a parókia udvarán arra, hogy senki ne unatkozzon. De a gyerekek szívesen tettek rövid sétákat is a faluban, hogy ismerkedjenek a településsel. Vacsora után szintén a templomban zártuk a napot, átismételtük a tanult énekeket, majd pedig a napközis táborozókat otthonaikba bocsátottuk.

Csütörtökön a reggeli áhítaton a tanítványok közül Péterről hallhattunk többet. Majd elindult a gyermekszereg, és olyan idős gyülekezeti tagok kapuja előtt álltak meg és énekeltek, akik már nehezen tudnak eljutni Isten házába. Ebéd után Paszternák István régész tartott előadást a régészek munkájáról, vetített képekkel színesítve mondandóját. Voltak bátor érdeklődők az ifjak között e téma iránt. Néhányan ezután nekiláttak a Várhegy megmászásának, akik pedig erre nem vállalkoztak, azok egy közeli dombra kirándultak el, ahonnan szép kilátás nyílt a Sajó partjára.

Pénteken Jánosról tanultunk meg néhány dolgot, arról a tanítványról, akit Jézus nagyon szeretett. Ezen a napon nagyon várták már a gyermekek az ebéd utáni órákat, mert akkor a rendőrség, a mentők és a tűzoltók vonultak ki a templom elé, nem azért, mert baj volt, hanem hogy megmutassák járműveiket számunkra.

Szombaton a tanítványok közül Tamásról hallhattunk, a kételkedőről, akinek azt mondta az Úr Jézus, hogy „boldogok, akik nem látnak és hisznek.” Az énektanulás után pedig Áll András sajkózái gondnok úr tartott előadást a méhekről, a méhészetéről különböző eszközökkel illusztrálva előadását. Délután vetélkedőkre került sor, illetve készültünk a vasárnapi szolgálatokra.

A nyugalom napját együtt szenteltük meg oly módon, hogy autóbusszal reggel Ózdra indultunk a délelőtti istentiszteletre, majd ebédre Sajóközára érteztünk, és ott vettünk részt a délutáni istentiszteleten, majd a sajkóivánkai gyülekezet közösségébe érteztünk vissza, a táborhelyre, ahonnan elindultunk. Az ivánkai istentisztelet után a parókiaudvaron a gyülekezetek felnőtt tagjaival ültük körül a tábortüzet és énekeltek el kinek-kinek kedves énekét.

Hétfőn egy magyar szakos tanárnőt, Unghváry Szabó Mártát láttuk vendégül, aki Miskolcra érkezett hozzánk, és a magyar nyelvet próbálta még inkább megszerettetni velünk.

Kedden autóbusszos kirándulást tettünk Vizsolyba, ahol megtekintettük a református templomot és a Biblia-kiállítást, majd Boldogkőváraljára mentünk ebédelni, és a várat megtekinteni, a délutáni nagy melegben az Aranyosi-völgy hűsében indultunk haza meglátogatva az erdőbényei református templomot.

Szerdán befejeződött a tábor, délután elbontottuk sátrainkat is, búcsúzkodtunk és hazautaztunk.

Köszönjük a jó Istennek, hogy áldásával kísért bennünket ezen a héten, és kérjük Őt, hogy szentelje meg a további találkozásainkat, együttléteinket is. És köszönjük támogatóinknak, jóakarú embertársainknak segítségét, akikre ezúton is imádságos szívvel, Isten gazdag áldását kérjük.

Bundzik Attiláné és Bundzik Attila
a három gyülekezet lelkipásztorai,
a tábor szervezői

„A napok egymásnak Tudományt mutatnak” (19. zsoltár)

– A felejtés ellen –

Október 23-a kapcsán a Kossuth Rádió több „beszélgetős” műsort sugárzott. Az egyikben azt taglalták, mikor is fog már végre az őt megillető helyre kerülni őszi nemzeti ünnepünk? Többféle választ is próbáltak megfogalmazni. Az egyik válasz egy kérdés volt, amelynek lényege úgy maradt meg bennem, hogyan is tudna egy ünnep méltó helyet elfoglalni, hiszen egyrészt 33 évig letagadva elne mondtak, másrészt nem lehetett róla beszélni. Illetve egy helyen lehetett róla beszélni: egyedül a családban. Megállapították, összefoglalták: az elmúlt 3-4 évtized történelmét igazán a családok történelméként kellene feltárni, megírni és bemutatni. Ez lehetne hiteles, tényekkel, eseménysorokkal alátámasztható. Dolgok, gondolatok helyére kerülését igazán segítendő.

Október 28-án délután 2 órára egy különleges istentiszteletre szólt a meghívás a

lábbesenyői templomba. 11 esztendeje annak, hogy a gyülekezet egykori lelkipásztora, Fazekas Gábor nagytiszteletű úr elhunyt, és 1 éve annak, hogy kedves fele-

sége, Erdődy Katalin követte őt. A Fazekas család fiai és leányai hazavágytak, vissza a forráshoz, oda, ahonnan annak idején az 50-es, 60-as, 70-es évekből elindultak. A

Erdődy Katalin és Fazekas Gábor

forráshoz, amelynek tiszta vizéből az áldott emlékezetű szülők merítették és adták a család tagjainak: védelmet, oltalmat, hűséget, tartást, hitet, reményt, szeretetet és még mennyi mindent, amit nem is tudunk nevesíteni. A hazaérkező népes családot népes gyülekezet vette körül szeretettel, őszinte örömmel. A gyülekezet megláthatta azokat, akik itt felnőttek, akik innen elindultak. A család tagjaiban még inkább elmélyülhetett az immár elment szülők iránti nagyrabecsülés és csodálat, hogy abból az igen nagy szegénységből hogyan formálhattak akkora emberi, hitbeli gazdagságot, nem csupán nekik, hanem a gyülekezetnek,

akiknek fiait, leányait tanították, óvták, erősítették, bátorították.

Akikre emlékeztek, emlékeztünk, el lehetett mondani róluk, hogy nem üres tarisznyával engedték el fiaikat, lányukat, most pedig végig lehetett gondolni: Mit hoztam haza? Mivel érkeztem meg? A földi atyák már nem állhattak sem a parókia, sem a templom ajtajában, pedig lett volna mit mondani. Mégis egyszerre volt elgondolkodtató, látva mindkettő szerény hajlék mi voltát, mert ha ott Fazekas Gábor bácsi hirdette az Igét, akkor az „saszárnyon repült” (Reményik Sándor), és akkor is igaz volt és legyen igaz ma is, hogy „ország lappangott itt, mikor nem vala ország” és „megtartódat benne becsüld magyarság” (Csanádi Imre). Évtizedek távlatából derül ki igazán, hogy a perifériára szorított lelkipásztor és családja micsoda megtartó erőként jelentkezett már csak pusztá megjelenésével, hétköznapi, vasárnapi, ünnepi szolgálataival, merthogy az élete volt Krisztus – ahogy Csomós József püspök úr hirdette az Igét reá emlékezve. Amint Pál küzdött az ügyért a gyülekezeten belül és azon kívül a világban, erre a hűségesen küzdő és a küzdelemben el nem eső lelkipásztorra emlékezünk, és érette hálát adunk.

Az igehirdetést követően Ráki Tibor lelkipásztor ismertette az életutakat tényszerűen, pontosan. Majd ezek után Hajnalka lánya és Zoltán veje családi és gyülekezeti fényképek vetítésével hozták egészen közel életük útját, annak jeles ünnepi és hétköznapi történeteit. Igen tanulságos volt számomra. A dokumentumértékű fényképek önmagukban is olvasható, látható üzenetet hordoztak. A gyülekezet felélénkült, életre kelt a velünk élő, életünkbe épült tör-

ténelem. Baksy Mária esperes asszony úrvacsorát osztott. Az első asztalt a lelkipásztorok, a családtagok alkották, áldott pillanatok voltak. Majd számomra régen látott szent igyekezettel jöttek volna egy-egy asztalhoz a férfiak és a nők, de rá kellett döbenni a szent ajándékra: többszörösen vagyunk, mint gondoltuk és így türelemmel több asztalt alkotunk, valószínű éppén úgy, mint annak idején.

„Tapasztaljuk kis gyülekezetek ünnepein, hogy a 20-30 fős hűséges gyülekezet és temploma képes magába fogadni 200-300 embert is, akik hazajönnek, mert még van hová hazajönni. De ha a kis falu annyira leépül, ahonnan már nem lehet visszahozni, és nem lesz még 5 hűséges gyülekezeti tag sem – elhibázott politikai döntések végzetes következményeképpen –, évtizedek múlva vajon lesz-e hová hazajönni? Így lesz hontalanná egy nemzedék a maga hazájában.” (Csomós József)

Köszönöm, és azt gondolom köszönhetik a résztvevők e délutánt a népes Fazekas családnak, Hajnalkának, aki összegyűjtötte a „házanépeket”, és megajándékoztattunk az evangélium szerint való méltó emlékezés és hálaadás alkalmával, ahonnan – én úgy láttam az arcokon – mindnyájan egészséges evangéliumi reménységgel, megerősítettséggel, örömmel és derűvel indultunk tovább.

Nemzetnek, egyháznak történelme valóban tetten érhető a családok történelmében. Fel kell ezt mutatni, le kell ezt írni, meg kell tanítani a felejtés ellen, mert ha a napok tudományt, akkor az évek mennyivel inkább a bölcsesség tudományát mutatják.

Gazda István esperes

„Húsvét Böcsön” – karácsony előtt

Rendhagyó istentiszteletre kaptunk meghívást a böcsi gyülekezetbe nagytiszteletű Szőnyi Tamás lelkipásztorától. Vasárnapi istentisztelet volt ez abban az értelemben, hogy a „vasárnapi gyülekezet” vett rajta részt, az istentiszteleti rend is a megszokott volt, de ajándékot hozó családtagvendéget köszönhetett a közösség.

A templomba lépve két dolog döbbenett meg. Kívülről sem tűnik aprónak a templom, de belépve tekintélyes, tiszteletet parancsoló, óriási tér fogad. A másik meglepő dolog a szószék alatt kiállított festmény volt, amelyet akkor még csak távolról figyeltek a gyülekező közösség tagjai. A festmény Konecz József művész-tanár ajándéka az őt valamikor útjára bocsátó böcsi gyülekezetnek. Az idős, neves művész nem feledkezett el azokról, akik őt elindították,

megemlékezése pedig cselekvésben nyilvánult meg.

Cselekvő, Istenre mutatva előrébb mozdító emlékezésről szólt ez a vasárnap. Az igehirdetés is erről: Kórah fainak emlékezéséről szólt. Kórah fiairól, akik a templomban szolgáltak az istentiszteleti rend, az éneklés felelőseiként, de egyszer csak elsodródtak, valószínűleg fogságba kerültek, az otthon jelentő templom iránti sóvárgásukat pedig így fogalmazzák

meg: „Mint a szarvas kívánczik a folyóvízekre, úgy kívánczik az én lelkem hozzád, oh Isten! Szomjúhozik lelkem Istenhez, az élő Istenhez; mikor mehetek el és jelenhetek meg Isten előtt? Könnyhullatásom volt kenyerem éjjel és nappal, mikor minden nap azt mondták nékem: „Hol van a te Istened?” Mikor ezekről emlékezem, megkecseredem lelkemben; mert nagy csoportban vonultam ezelőtt és ujjongó örömmel és hálaadással vezettem őket, az ünneplő sokaságot, az Isten házáig. Miért csüggedsz el lelkem és nyughatatlankodol bennem? Bízál Istenben, mert még hálát adok én néki az ő orcájának szabadításáért. Istenem! Elcsügged bennem az én lelkem; azért emlékezem reád a Jordán és Hermon földjéről, a Miczár hegyéről.”

A szomjas, víz után vágyakozó szarvas képe közös szimbóluma különböző felekezetekhez tartozóknak: reformátusoknak, evangélikusoknak, katolikusoknak. Közös, mert sokak számára ugyanazt jelenti: a 42. zsoltár az élők zsoltára az élet utáni sóvárgásról. A szomjúság maga is ismerős, mint mélyről jövő, erős vágyakozás.

Tudjuk, hogy Isten mindenütt jelenvaló, mégis sokszor szülőfalunk templomához ragaszkodunk leginkább, életünk nagy eseményeink színhelyéhez. Előfordul, hogy onnan elkerülve egyszer csak elkezd hiányozni. Csak nehezíti ezt az érzést, mikor nehéz időszakba kerülve, elsodródva élünk, és mások megkérdezik: hol van a te Istened? Ezt a megszégyenítő kérdést nagyon sokan átélték a múltban, abban a múltban is, amelyre az idősebbek emlékeznek, és amelyet ma sem lehet pusztán múltnak tekinteni, hiszen ma is találkozhatunk vele, a „fehér ateizmus” időszakában.

Kórah fiai szomjúságukban, sóvárgásukban, kérdések között visszaemlékeztek. Elsőként a kedves emlékekre, az Úr szabadítására. Olyan emlékezések ezek, amelyek visszavisznek az Úrhoz. Mert az elsodortatásban megjelenik a kérdés: „mi állíthat talpra?” és erre nem elegendő válasz, hogy „Talpra magyar!”. A kérdéshez ugyanis a visszaemlékezés kapcsolódik. Elsőként az istentiszteletekre, hogyan dicsértük, szolgáltuk ott együtt Istent. Aztán ennél több következik: visszaemlékezés Istenre, és a visszafordulás Hozzá. Visszavivő emlékezés ez, amikor padlón vagyunk óriásokkal és óriás gondokkal szemben.

Sajátos visszaemlékezés ezen az istentiszteleten Koncz Józsefé, amikor festményt ajándékoz szülőfaluja gyülekezetének. Bár igaz, hogy református templomban nem szoktunk képeket elhelyezni, most mégis ez történt, de nem azért, hogy egy képet imádjunk, hanem azt, akire a kép mutat. Köszöntő beszédében Koncz József legelőször gyermekkorára emlékezett, nagymamája és a gyülekezetéhez kötődő élményét idézte föl. „Nagymamám egyszer azt mondta nekem: Hallod-e a harangszót? Isten házába hívogat... Nagymamámmal minden vasárnap elmentem a templomba, ahol szépen kellett viselkednem. Volt ebben valami jellemnevelő hatás, a közös éneklés pedig a szférák zenéjéből volt egy töredék.” Koncz József művészetét és alkotó munkáját hozzákötötte az istentisztelet alap gondolatához, mikor az alkotást emlékezési lehetőségnek nevezte. „A feltámadás ünnepének emlékezete ihlette ezt a festményt. Sokan mentek azon a húsvéton a templomba, amelynek tornyán a betlehemi csillag mutatta az irányt: jertek, hogy együtt énekelhessük: Térj magadhoz drága Sion...”

Koncz Józsefet a lelkipásztor ajándékkal, a Nőszövetség nagytiszteletű Szőnyi Tamásné Cseke Tünde vezetésével énekléssel, illetve egy verssel köszöntötte. A „Húsvét Böcsön” című festményt pedig az istentisztelet végén mindenki megtekinthette. Szép élmény volt, hogy a gyü-

lekezet nem szóródott szét az istentisztelet végén, hanem a fiatalokkal az élen – akiknek aránya meglepően magas volt, és akiket példaadó módon többször külön meg is szólított igehirdetésében a lelkipásztor – sorban megtekintették a festményt, és mindenkinek volt egy-egy kedves szava a korábban megajándékozott, most ajándékozó művész-tanár Koncz József felé.

B.A és R.G.

Reményik Sándor: Szivárvány

I.

A párában, a vízesés felett,
Halványan, mint egy álom,
És testetlenül, mint egy lehelet:
Az örökifjú szivárvány lebeg.

Megrokkannak a sziklák, a hegyek,
A kő mállik, az erdők sírba térnek,
Új medret tör a patak magának,
S a régit testálja a feledésnek.
Megöszül a világ.

De a szivárvány mindig egy marad
S színei meg nem fakuló csodák.
Örökifjan és egyformán lebeg,
Halványan, mint egy álom
És testetlenül, mint egy lehelet.

Mint a művészet az élet felett.

II.

Minden lélekben van egy kis szivárvány,
Kis csapóhíd, amelyet lebocsát,
Hogy egy más lélek átjöhessen rajta, -
Ennek a hídnak hídpillére nincsen,
Ezt a hidacsát csak az Isten tartja.
Az Isten, aki a szívekbe lát.

Egervölgyi énekkarok találkozója Mezőkeresztesen

Hagyománnyá lett egyházmegyénkben a gyülekezeti vagy gyülekezetekhez is köthető énekkarok, kórusok találkozója a reformáció hónapjában. 2006-ban és 2007-ben is Mezőkeresztes adott otthont e rendezvénynek. Ebben a községben, ebben a gyülekezetben 151 évvel ezelőtt 20 parasztember alapította meg a ma is működő Férfikórus elődjét, a Dalegyletet. Emberöltökön át, korszakok, rendszerek, háborúk, ínséges idők ellenére is szállt a dal, mert vallották atyáink: „Csak az a nép erős, / csak az a nép szabad, / hol munka mellett / dal fakad.” A dal, az ének mindig is közösségteremtő és közösségformáló volt. Ma is az!

A Férfikórus mellett az 5 évvel ezelőtt létrejött Kamarakórus (vegyeskar), is összekovácsolta tagjait. Reformátusok és római katolikusok, egyháztagek és egyházhoz nem tartozók is énekelnek kórusainkban. S miként a múltban neves karnagyok irányításával tették ezt elődeink, ma is hálát adhatunk ezért. Birtalan József zeneszerző-karnagy a Férfikart vezet, felsége: Birtalan Judit pedig a Kamarakórust.

2007. október 21-én a két hazai kóruson kívül a következő gyülekezetek, községek énekkarai dicsőítették az Istent: Mezőnagymihály és Bükkábrány hagyományörző népdalköre, Bükkzsérc és Eger, Noszvaj és Egerlövő énekkarai, valamint Felsőtárkány hangszeres-éneklő csoportja. Cserépfalu kórusa temetés miatt nem tudott eljönni; az átányiak, sályiak és tibolddaróciák pedig képviseltették magukat, de karnagyuk akadályoztatása miatt nem énekeltek. Hajdu Ferenc lelkipásztor igeolvasásával és imádságával kezdődött az alkalom, majd

dr. Kádár Zsolt esperes úr igehirdetése következett. Korpás Zoltán, a mezőkeresztesi Férfikórus tagja nagy átéléssel tolmácsolta Sajó Sándor: Magyarok lenni c. költeményét. Nemzeti ünnepünk közelében ez különösen aktuális és sokatmondó volt. A program során köszöntöttük a 80 esztendőes Birtalan József zeneszerző-karnagyot, aki a gyülekezetek egyesített kórusát is vezényelte. Birtalan Judit hangszerkísérete mellett csendült fel mintegy 200 dalos ajkán a III. Református Világtalálkozó tiszteletére írt himnusz: Téged dicsér a zengő ősi zsoltár... Zenéjét Birtalan József szerezte, szövegét pedig dr. Csiha Kálmán püspök úr írta. Időközben őt Urunk hazahívta – emlékezzünk rá e himnusz teljes szövegével!

Téged dicsér a zengő ősi zsoltár,
Szétszórt néped a földön szerteszt.
Vad századokban hajlékunk te voltál,
Fogadd el néped hálaénekét.
Refr.: Nemzedékről nemzedékre lépve,
Feléd kinyújtjuk imára kezünk,
Tiéd az ország, hatalom, dicsőség,
Tiéd az élet, örök Istenünk!

Egy nép kér Tőled áldást, békességet,
Egy nép kér tőled megtartó erőt.
Ostorod váljék áldássá mirajtunk,
Egy nép borul le szent színed előtt.
Refr.: Nemzedékről nemzedékre lépve,
Feléd kinyújtjuk imára kezünk,
Tiéd az ország, hatalom, dicsőség,
Tiéd az élet, örök Istenünk!

A Kórustalálkozó nemzeti imádságunknak az éneklésével ért véget. Ezt követően a gyülekezet átvonult a helyi általános iskola ebédlőjébe, ahol gazdagon terített asztalok várták a résztvevőket.

Hisszük, hogy a szívét-lelket melengető és gyönyörködtető zene és ének a közösség évében is szép bizonyossága volt a közösségformálásnak.

Hajdu Ferencné
lelkipásztor
Mezőkeresztes-
Bükkábrány

EGERVÖLGYI
EGYHÁZMEGYE

Tudományos és kulturális programok az egri Kálvin házban

Októberben a reformáció hónapjában Egerben különös figyelmet fordítanak arra, hogy a kisebbségben lévő reformátusok a többi protestáns felekezettel együtt jelezzék: a keresztyénség nem azonos csupán a római katolicizmussal. Tudvalevő, hogy ezer éven át Eger a magyarországi római katolikus egyház egyik fellegvára volt. S ma is három katolikus iskola, több kollégium, papi szeminárium működik a városban. Jelentős a katolikus egyház karitatív szolgálata is. Természetesen továbbra is Észak-Magyarország katolikus egyházi központja Eger, hiszen itt székel az egyházmegye főpásztora, az érsek, és itt működik az érsekiség felügyelete és irányítása alatt az egyházművészeti múzeum, könyvtár, valamint a sokak által hallgatott Szent István Rádió is innen sugározza műsorát.

Az egri református gyülekezet már hosszú évek óta hitéleti és kulturális programjaival igyekszik jelzést adni arról – nem csak októberben, hanem egész esztendőben –, hogy feladata a protestáns értékek őrzése, mentése és továbbadása. A reformáció hónapjában azonban, különösképpen is hangsúlyossá válik ezeknek az értékeknek szélesebb körökben történő felmutatása. Ilyenkor tapasztalható az, hogy milyen jelentős mennyiségű művészeti, irodalmi, zenei hagyománya van a reformáció egyházainak, melyet az újabb és újabb nemzedékekkel feltétlenül meg kell ismertetni.

Ez év októberében különös hangsúlyt adott a reformáció emlékezésnek az az évforduló, melyet a zsolnárfordító Szenczi Molnár Albert munkájának köszönhetünk. Négyszáz évvel ezelőtt jelent meg a Magyar Zsolnártár, melyet ma már nehézkesnek tűnő nyelvezete ellenére, rendkívüli értékűként őrzik a református gyülekezetek. Szenczi Molnár Albert reformátori munkásságával, nyelvészeti és irodalmi tevékenységével a hazai kutatók közül talán a legtöbbet dr. Szabó András professzor, a Károli Gáspár Egyetem rektorhelyettese foglalkozott. Az egri Kálvin Házban valamint az egri gyülekezet körében megtartott előadáson eszméltette az irodalombarátokat és a gyülekezetet Szenczi jelentőségére, aki korának páratlan

tehetségű és páratlan tudású embere volt. A Szenczivel foglalkozó irodalmi esten és gyülekezeti alkalmon a költőnő dr. Petróczi Éva idézte saját költeményei által az egykori írótlás emlékét. Dr. Békési Sándor teológiai professzor, a Károli Egyetem Hit-tudományi Karának dékánja az irodalmi esten bemutatta a Hit-tudományi Egyetemen működő, a teológia és az esztétika témáját kutató intézetet. A közönség érdeklődéssel fogadta ennek az intézetnek a kiadásában megjelenő szaklapot. Az egri gyülekezet vasárnapi istentiszteletén dr. Békési Sándor dékán igehirdetéssel is szolgált.

A Kálvin Ház a maga szerény eszközeivel igyekszik felkarolni a kortárs képzőművészet alkotóit is, lehetőséget teremtve számukra a bemutatkozásra. Októberben a nagybányai származású festőművész Kozma István tárlatának megnyitására került sor, aki immár harmadízben mutatja be régi és új alkotásait Egerben. Kozma István ismert és a szakmai kritikák szerint igen tehetséges, régóta alkotó művész, aki számos hazai és európai kiállítóterem után szívesen jelenik meg képeivel Egerben. Művészeti munkájához ez a város kitűnő témát szolgáltat, ugyanakkor érződik munkáin az az egyházi hatás is, melynek nyomán képeiről szinte elmaradhatatlanok a templomok.

Régi és kölcsönösen gazdagító kapcsolatot ápol a Kálvin Ház a nagyváradi irodalmi élet több képviselőjével. Októberben, ebben az esztendőben már másodszer fogadhatták Eger irodalombarátai a nagyváradi alkotókat, a Barabás Zoltán költő vezette írókat, művészeket. A nagyváradiak irodalmi estjén, túl azon, hogy több ott élő költő és alkotó legújabb munkáiból olvasott fel és mutatott be részleteket, fontos momentuma volt a találkozásnak az a megállapítás, hogy elengedhetetlenül szükséges továbbra is egymás kezét fogjunk, egymás szavára figyelünk, egymás sorsában osztozunk.

Az egri gyülekezet asszonyköre a reformáció hónapján, a 125 évvel ezelőtt született Ravasz László emberi helytállását, igehirdetői nagyságát és teológusi kvalitásait méltató előadást hallgatott meg, melyet a gyüleke-

Kozma István festőművész, dr. Vitéz Ferenc főiskolai docens és dr. Kádár Zsolt esperes

zet lelkipásztora tartott. Többen az idősebbek közül beszámoltak azokról az élményeikről, melyek Ravasz Lászlóhoz fűzték őket. Kéziratmásolatok és régen titkon terjesztett, géppel írt gondolatok kerültek elő, felidézve a lehetőségek és az ellehetetlenülések korát, melyben Ravasz László mindvégig meg tudott maradni hitében és szolgálatában igaz embernek.

Jóllehet a reformáció hetében elvárható, hogy egy református székházban református előadók és témák szerepeljenek, a reformáció azonban magában hordozza az ökumenicitást is, nevezetesen azt, hogy egymás hite által, hitbeli és egyháztörténeti tapasztalata által is meg tud gazdagítani bennünket Isten. Így igen sokan voltak kíváncsiak Kuklay Antal római katolikus irodalomtörténész-plébános előadására, aki Szent Erzsébetről és Pilinszkyról tartott előadást. Kuklay Antal jelentős munkát végzett a Sárospatakon született Erzsébet királynéval kapcsolatos kutatások terén, létrehozva az ottani katolikus egyháztörténeti múzeumot. Mindemellert Kuklay atya a kortárs irodalom egyik legjelentősebb hatású vallásos költőjének, Pilinszky János költészetének is az egyik legismertebb hazai kutatója. A szép számú közönség nagyszerű előadást hallgatott a magyar keresztyénség két legendájáról, a 800 évvel ezelőtt született Szent Erzsébetről és a körünkől nemrég eltávozott Pilinszkyról.

Az egyházmegyei lelkészértekezletnek is helyet adó Kálvin Házban a reformációóra készülve, majd a reformáció ünnepe után ugyancsak megemlékeztek a két jeles magyar reformátusról: Ravasz Lászlóról és Szenczi Molnár Albe-tről.

(k.zs.)

Egervölgyi lelkészek tanulmányútja Ausztriában

Az Egervölgyi Református Egyházmegeye lelkipásztora az elmúlt évek során több helyre látogattak el, hogy tanulmányozzák a határainkon túli református gyülekezetek életét. Július első hetében Nyugat-Dunántúl több városának meglátogatása után az ausztriai Burgenlandban és Bécsben jártak.

A több napra tervezett tanulmányi út során az első állomás Győr volt. Itt a református templom megtekintését követően a város nevezetességeivel ismerkedhettünk, s mindeközben sok értékes tapasztalatot gyűjtve beszélgethettünk a Győrben élő gyülekezetéről a szolgálat és a misszió ottani lehetőségeiről, a különböző felekezetek együttműködéséről. A rövid győri program után Kőszegre értünk. Ez a nagyon szép kisváros számtalan történelmi, építészeti és kulturális hagyományt őriz. Megnézhettük a város újjáépült főterét, láthattuk a Jurisics Miklós által védett várat.

A következő napot Oberwartban töltöttük, azon a helyen, ahol még él és szolgál magyar református gyülekezet, talán az egyetlen olyan egyházközség, mely Ausztriában meg tudta őrizni a magyar református identitást. Az ottani lelkipásztor, Guthi László és felesége kedves vendégszeretetét élvezhettük, akik egész napos programunk során részletesen beszámoltak a diaszpórában élő magyar reformátusok gyülekezeti életének történetéről, mindennapjairól és lehetőségeiről. A gyülekezet az osztrák katolikus tengerben hűségesen próbálja őrizni a magyar református hitet, bár a lelkipásztor elmondása szerint mára már a német nyelven tartott istentiszteletek látogatottsága meghaladja a magyar nyelvűekét.

Oberwartban megismerkedhettünk a szépen fejlődő város nevezetességeivel, ellátogattunk katolikus templomokba is, a kissé szokatlan építményű betonból és fából készített ultramodern római katolikus templomba is betértünk. Leróttuk kegyeletünket a város református temetőjében Gyenge Imre szuperintendens sírjánál is,

aki abban az időben, amikor még erősen őrzött határok választották el Ausztriát Magyarországtól – a magyar reformátusokat az ausztriai magyar reformátusoktól –, elindította és fáradhatatlanul szervezte az úgynevezett oberwarti konferenciákat. Ez az alkalom minden évben lehetőséget adott a Kárpát-medencében szolgáló, németül jól beszélő lelkipásztorok számára arra, hogy találkozzanak, s a teológiai tu-

dományos kérdések megvitatása mellett az egyházi és a gyülekezeti élet mindennapi gondjairól és hálaadásra indító örömeiről adjanak egymásnak számot.

Az élményekben igen gazdag oberwarti nap után ismét hazai tájakon jártunk. Kőszegről indulva Fertődöt látogattuk meg, a híres Eszterházy-kastélyt, melynek szépen folyik a helyreállítása. A pompás épület méltán adott otthont az akkori európai gazdagoknak, nemeseknek, királyoknak és a kor egyik legjelentősebb zeneszerzőjének is. Fertődről Nagycenkre mentünk a Széchenyi kastély után a Széchenyiek mauzóleumát nézhettük meg. Hazafüü és nemzeti érzésünkben erősített bennünket a temetőkapornában tett látogatás. Felidézhattuk Széchenyi alakját, a nemzetért vállalt áldozatát, a haladást szolgálni kívánó megannyi nagyszerű tettét.

Nagycenk után Sopron következett. A hűség városában rövidre szabott időnk alatt megpróbáltuk megnézni mindazt, ami híressé és fontossá tette ezt a várost a magyar történelemben. Minden múzeumlátogatás után azt éreztük, hogy az elénk tároló kincsek számbavétele és megtekintése több időt igényelne, de tanulmányi kirándulásunk szűkre szabott idejében csak a legfontosabbak megtekintésére kerülhetett sor.

A következő nap tanulmányi utunk utolsó és egyben talán legérdekesebb állomása Bécs volt. Közülünk sokan jártak már az osztrák fővárosban, de így együtt még sohasem voltak egervölgyi lelkipásztorok Ausztria fővárosában. Itt először a Habsburgok nyári székhelyét a Schönbrunni kastélyt kíséreltük meg egy délelőtt bejárni. Lenyűgöző élmény volt a kastély termein áthaladva látni mindazt a pompát és gazdaságot, amit a Habsburgok évszázadok során felhalmoztak. Arra gondoltunk mindannyian, hogy ennek a gazdagságnak a megteremtéséhez bizony szükség volt Magyarországra is. A kissé fárasztó kastélylátogatás után Bécs belvárosával ismerkedtünk. Mindenütt jókedvű, mosolygós, fiatalos lendületű emberekkel találkoztunk – milyen jó lenne így látni az embereket itthon is! Megnéztük a gótikus katedrális, s bár tudtunk arról, hogy Bécsben rendszeresen van magyar református istentisztelet, de ennek az istentiszteleti helynek a felkutatására sajnos már nem maradt időnk. Viszont egy jó Sacher-tortát nem mulasztottunk el megkóstolni.

Hazaindulva sokat beszélgettünk arról, hogy újra eljönnénk ezekre a helyekre. Élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodva tértünk vissza szolgálati helyeinkre. Mindannyian köszönettel tartozunk az egyházmegeye esperesének, dr. Kádár Zsolt esperes úrnak, aki ebben az esztendőben is megszervezte számunkra ezt a sokféle élményt és tapasztalatot jelentő néhány napot, tanulmányi utat és egyben pihenő hetet.

Tomori Róbert
egri segédlelkész

Hálaadó istentisztelet Újcsanáluson a templom építésének 100. évfordulóján

Vass-Nógrádi Béla újcsanálói lelkipásztor minden részletre kiterjedő beszámolót küldött nekünk templomuk felújításáról, gyülekezetük életéről, feladataikról, örömeikről, gondosan megemlékezve mindenkiről, aki hosszas, szorgalmas építő munkájukban részt vett, az épüléshez valamit hozzatott. Az ő beszámolója alapján készítettük híradásunkat Újcsanálusról.

A hálaadó istentiszteletre hívogató meghívón egy igevers olvasható: „nem erővel, nem hatalommal, hanem az én Lelkemmel”, hiszen vallják, hogy másként nem lett volna lehetséges a 17 évig tartó hosszú építő munkát véghezvinni, és a száz évvel ezelőtt élt ősök sem építhettek másként. „Amikor olvassuk a századforduló jegyzőkönyveit, elámulunk, hogy egy 460 lelkes gyülekezet hogyan tudott ekkora, majdnem 500 férőhelyes templomot építeni?

Az az érzésünk, hogy óriások jártak előttünk – és nem tévedünk: óriások voltak ők lélekben, nagyvonalúságban, áldozatkészségben.

Korszakunknak nemcsak csúcstechnikát kellene tanulnia eleinktől, hanem olyan áldozatkészséget és nagyvonalúságot is, mellyel ők – eleink rendelkeztek.” – hívta föl az egybegyűlteket figyelmét Vass-Nógrádi Béla lelkipásztor az évszázaddal ezelőtt történt templomépítés mai tanulságaira. Bár azóta sokan próbáltak tenni a neoklasszicista épületért, a hosszú évtizedek alatt annak állaga leromlott. A lelkipásztor és családja 1990-ben az erdélyi Szinérváraljáról Újcsanálusra érkezve szomorú ál-

lapotban találta a templomot: a mennyezet ázott, olyannyira, hogy a karzat fölött csüngött a nádfonat, a tető palái hiányosak voltak, csakúgy mint az ablakszemek, a harang folytonosan újításra szorult, a külső falakon hámlott a vakolat, mindenhol teret engedve a vörös téglák felszínre bukkanásának. Az orgona is igen rossz állapotban volt.

Ennyi munkát nem lehetett egyszerre elvégezni, apró lépésekben kezdett hát hozzá a gyülekezet a felújításhoz. Legelőször – 1990-ben – a tető paláit pótolták, és új ereszcatornát szereltek föl. A következő két évben a falak megújítása következett, melyhez a gyülekezeti tagok a gondok és három presbiterasszony szervezése által munkájukkal járultak hozzá, így csökkentve az építés költségeit. Sor került a villámhárító cseréjére, a toronysüveg lemezeinek javítására, majd festésére. Megújult a harang is: immár elektromágneses meghajtású, programozható. Vasbetonkerítés készült a parókia köré, híd a parókiához, járda a templomhoz és a parókiához. Később megtörtént a templomhajó teljes külső átfedése, a toronysüveg alumíniumborítást kapott, melyet nem kell festeni, felújították az orgonát, és elkészült a teljes falfelület újra színezése esőnek ellenálló festékekkel. Mindezeket 2004-ig végezte el a gyülekezet, mely ezután sem maradt tétlen, pedig eddigi tevékenységeiknek már csak felsorolása is hosszú. Azóta elkészült a templom padlása és padok alatti szigetelése is. Az ajtókhöz új lépcsőfeljárók vezetnek, megújult a kerítés. Mindez pedig sok-sok önkéntes munkával.

A templom berendezése is folyamatosan újult, szépült szőnyegekkel, csillárokkal, lámpákkal, ülőpárnákkal, úrasztali terítővel, szószékkoronával, de felújították az úrasztalát is, és márványtáblát ké-

szítottak az itt szolgáló lelkipásztorok nevét megörökítve.

A hosszú és szorgalmas munkáról így vall a lelkipásztor: „Egy kicsiny lelkes magnak köszönhetően – akik húzóerőt jelentettek a gyülekezeten belül – mindig meg lehetett tenni a következő lépést. Nálunk a „kis lépésekkel előre” receptje vált be. Amint a kicsiny mag vont a maga után a többiek, lassan megértették, hogy önbecsülésük záloga, jelképe a templom...”

A templom megújításában az Egyházközség és Egyházmegye is segítséget nyújtott építési segélyekkel, a lelkipásztori állás fenntartásának támogatásával, és az Önkormányzat is hozzájárult a szépüléshez az éjszakai kivilágítással, vagy az épületet veszélyeztető fák kivágásával. Két pályázat is hozzájárult a megújuláshoz, és közben folyamatosan gyűjtöttek a kifizetett célokra, megszólítva a faluból elszármazottakat és az Erdélyből idetelepülteket is. Ugyanezt a célt szolgálta egy alapítvány létrehozása. A templom építése és folytonos újítása mellett jutott energiája a gyülekezetnek a paró-

kia épületével kapcsolatos szükséges munkálatok elvégzésére is.

A sok munka és felújítás elvégzése azonban nem jelenti a munkálatok végét, akad még tennivaló – ahogy a lelkipásztor fogalmazott: „Tovább kell menni, nincs megállás. Ahol megállnak, ott valami baj van. Ott valószínűleg nem érzik magukénak a templomot. Ezzel szemben ahol sajátjuknak érzik a parókiát és a templomot, ott képesek áldozni is érte.”

A hatékony közös építő és gyülekezeti munka a közös hang megtalálása, mely általában érvényes minden gyülekezetre, „akár képzett, akár képzetlen tagokból áll, akár nagy, akár kicsiny létszámú az egyházközség, akár városi, akár falusi jellegű”. „Mindenkinek lehetőséget kell adni, hogy tegyen, építsen, ha akar, és ha tud,

Vass-Nógrádi Béla újszánalosi lelkipásztor

szóljon a gyülekezet érdekében. Mindenki érezze magát szükségesnek és fontosnak, mint akire számítani lehet. A szegényebbet a tehetőséggel egyformán kell kezelni... Szerintem nagyon fontos a csapatmunka. Ezt nemcsak éreztetni, hangoztatni, hanem gyakorolni is kell. A munkamegosztás csak jót tehet a gyülekezet életében.”

(a szerk.)

„Én vagyok a Te Istened” - Ifjúsági Nap 2007. november 3., Zemplénagárd

Már több mint egy éve végezzük az ifjúságot ébresztő és nevelő szolgáltatásokat a gyülekezeten belül, bár helyesebb, ha azt mondjuk, hogy Zemplénagárd községen belül, hisz ifjúsági csoportjaink tagjai között vannak római és görög katolikus fiúk és lányok egyaránt. Mivel az elmúlt évben nem volt más felekezetnek ifjúsági alkalmá, ezért hozzánk jöttek mindnyájan, akik vágytak egymás társaságára, egy kis kikapcsolódásra, és nem utolsósorban Isten közelségére. Együtt is táboroztunk a nyáron, hogy az egy év alatt formálódott közösség erősödjön. Természetesen a legfontosabb cél nem a közösségépítés, hanem Isten országának építése volt: fiatal életetek újjászülésének, és elköteleződjenek az őket feltétlenül szeretettel szerető Istenüknek. Isten áldásával jöttünk haza Simáról, és számoltunk be a gyülekezetünknek arról, hogy mennyire közel jött hozzánk az Úr, és milyen nagy dolgokat cselekedett velünk. Közö-

sen elhatároztuk, hogy folytatni szeretnénk azt, amit a zempléni hegyek között elkezdtünk velünk, bennünk és közöttünk Megváltó Krisztusunk. Második Ifjúsági Napunk terve már akkor megfogalmazódott bennünk, hisz jól emlékeztünk még arra, milyen jól sikerült az első, amikor majdnem ötven zemplénagárdi ifjú énekelhetett együtt a református gyülekezeti teremben olyan lélekkel és lelkesedéssel, amelyhez hasonlót még számos ifjúsági csoportban megfordult vendégeink, barátaink is ritkán tapasztaltak. Volt hát miből mérítenünk, amikor ez év november harmadikára meghirdettük gyülekezetünk ifjúsági napját.

„Én vagyok a te Istened” – ez lett a címe és a témája alkalmunknak. Ahogyan az előző évben, most is az őszi szünetre időzítettük az összejövetelt, hogy minél több fiatal vehessen részt evangelizációs jellegű rendezvényünkön. Ifjúsá-

gi közösségünk személyesen szólított meg minden fiataalt a községben felekezeti hovatartozástól függetlenül; nemcsak külön meghívót kaptak a fiatalok, hanem még az „esti barlangjukba” is (ami az egyik helyi kocsma) elmentünk utánuk, hogy onnan is hívogassunk azzal a reménységgel, hogy minél többen rátalálhassanak Istenre, életük Urára és Szabadítójára. Ezúttal azonban már nem csak az volt a cél, hogy

a falu fiataljait gyűjtjük össze, hanem az is, hogy megismertessük őket olyan fiatalokkal, akik már Isten igéjének világosságában járják életútjukat; lássák, hogyan élnek meg mások Istenbe vetett hitüket, és általuk egy kicsit kiszakadjanak ebből a zárt világból, ahol sokszor a fiatalok között is farkastörvények uralkodnak, és nem éppen Isten szeretetével van tele a legtöbb ifjú szíve. Így hívtuk meg a SZIKRÁ-t – fiatal lelkipásztorokkal és lelkes ifjú tagjaival, hogy a Tisza melletti, hajdan még étellel teli, mára már kissé elnéptelenedő község Református Egyházközsége adjon helyet számukra is az örömteljes találkozásra, valamint az ő hitüket is erősítve a szolgálaton keresztül, lehetőséget teremtsünk a közöttünk való zenés bizonyoságtételre. Hisszük, hogy nemcsak mi éreztük jól magunkat, hanem ők is feltöltődve indulhattak haza a nap végén. Hála a zemplénagárdi vendégszeretnek, mindenki jól megtömhette éhes pocakját is egy kis finom babgulyással – amelyet rögtönzött szabadtéri konyhánkban készítettek segítők és áldozatkész férfiak és asszonyok –, ráadásul egészen estig lehetett csipegetni a helyi nőszövetség tagjainak finom süteményeiből. Mégis reméljük, hogy nem csak a „milyen jót ettünk!” élménnyel, hanem a „milyen csodálatosan megelégtett az Úr!” megtapasztalásával lettünk mindnyájan gazdagabbak.

A lelki megelégtetés alkalma volt a reggeli áhítat, a délelőtti előadás, a kiscsoportos beszélgetés, s közös éneklés, a délutáni filmvetítés, valamint az esti koncert, bár mi inkább zenés bizonyoságtételnek vettük a HAJNALCSILLAG szolgálatát.

Naámán történetén keresztül próbáltuk a reggeli áhítaton megfogalmazni Isten nekünk szóló üzenetét. Nemcsak a fiatalokat, hanem minden lelket tanít Naámán példáján keresztül az Élet Ura arra, hogy egyedül Ő az Isten, rajta kívül nincs isten a földön, nincs senki más, aki megszabadíthatja az embert a halálos veszedelemtől. Az Úr egyszerű dolgot kér az embertől, mégis sokan inkább valami nagy csodát várnának, hogy azon keresztül szabadítsa meg őt Isten nyomorúságaiból. Sajnos (nemcsak) fiatalok száza és ezrei vesznek el azért, mert nem hajlandók leszállni saját büszkeségük lováról, vagy éppen azért, mert nincs senki, aki kérlelné és győzködné őket arra, hogy

azért tegyenek egy próbát, és cselekedjenek Isten szava szerint. Hiszen mit veszíthetnének rajta? Közösen megértettük, hogy Teremtő és Gondviselő Atyánk csak akkor tud segíteni rajtunk, ha mi megalázkodunk előtte; valamint azon is elgondolkodtunk egy kicsit, hogy egész életünkkel kell meghajolnunk Szabadítónk előtt. Bár ez nem kényszerből, hanem hálából fakad mindazoknál, akik úgymond visszakapták életüket Istentől.

A délelőtti folyamán azt is megtapasztaltuk, hogy nem tudjuk lerajzolni Istent.

Mindenkiben más kép rajzolódik ki akkor, amikor Istenre gondol, és ezek a képek mind csak szimbólumok, amelyekkel Isten tulajdonságait próbáljuk valahogyan megérteni. Rácsodálkoztunk együtt arra is, hogy a Szentek Szentje, akit igazából elképzelni sem tudunk, aki a halandó és bűnös ember számára megközelíthetetlen, akinek jelenlétében vesznie kell a bűnösnek, az Ő Fiában az Úr Jézus Krisztusban egészen közel jött hozzánk, hogy életünket megváltsa, s bennünket közel engedhessen önmagához olyannyira, hogy gyermekeivé fogad. Legcsodálatosabb mindebben az, hogy annak, aki uralkodik ég és föld felett, aki Úr élet és halál felett, akinek a hatalma nem változik attól, hogy hányan imádják nevét, aki attól sem lenne kisebb, ha minden ember elfordulna tőle – ennek az Istennek egy vágya van: hogy az én Istenem is legyen. Nem azért, hogy uralkodjon felettem, nem azért, hogy irányíthasson, nem azért, hogy szolgáljává tegyen, nem azért, hogy angyalaival jót szórakozhasson rajtam (a délután vetített film „Truman Show” ta-

nulsága is ez volt), hanem azért, hogy gyermekeként szerethessen, és én Őt gyermekeként viszont szeressem. Mindannyiunk szívére így beszélt az Úr: „Mindennél jobban szeretném, ha te is kimondanád egyszer: Te vagy az én Istenem!”

Erre az őszinte és szívből jövő vallomásra buzdított bennünket, kicsiket és nagyokat egyaránt, a beregszászi református fiatalok együttesének zenés bizonyoságtétele is. A HAJNALCSILLAG evangélikai töltésű szolgálatának idejére már teljesen megtelt a régi református iskola, hiszen

nemcsak gyülekezetünk minden tagját, hanem az egész települést biztattuk és buzdítottuk, hogy ily módon is keressék Istent. A beregszászi testvéreinkkel együtt énekeltek: „Ó, Uram, szívem Tiéd, s én kereslek Téged, Jézusom, kérlek vezess. Ó, Uram, szívem Tiéd, s én kereslek, Kedves áldozat hadd lehessen. Dicsérlek Téged, szeretetedért. Ahogy arcod ragyog rám, szépségedről éneklek.” Így mentünk együtt az Úr jelenlétébe, és láthattuk egymás arcán az Úr örömeinek ragyogását; vihették haza ifjak és vének Isten magasztalásának szépségét és boldogságát.

Ahol szombat este abbahagytuk, ott folytattuk vasárnap délelőtt az istentiszteletet. Rendhagyó módon ifjúsági istentiszteletet tartottunk a HAJNALCSILLAG vezetésével.

Miközben ezeket a sorokat papírra vetettem, újra átéltem mindazt, amit velünk cselekedett az Úr. Egyedül Őt illeti mindezért hála és dicsőség!

Hajdú Ferenc
lelkipásztor

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből

A KDNP parlamenti frakciója tagjai zempléni kihelyezett ülésük alkalmával 2007. október 20-án esti áhítaton vettek részt a református templomban. A szentírási üzenet a 33. zsoltár alapján szólt: Boldog az a nemzet, amelynek Istene az Úr, az a nép, amelyet örökségül választott. Ő for-

Semjén Zsolt, a KDNP elnöke

málta mindnyájuk szívét, ismeri minden tettüket. Nem a nagy sereg segíti győzelemre a királyt, nem a nagy erő menti meg a hőst. Csalódik, aki lovaktól vár segítséget, mert nagy erejük sem ment meg. De az Úr szeme ügyel az istenfőlőkre, akik szeretetében bíznak. Megmenti őket a haláltól, éhínség idején is megtartja őket. Lelkünk az Urat várja, ő a mi segítségünk és pajzsunk. Benne van szívünk öröme, mert szent nevében bízunk. Maradjon velünk Uram szereteted, ahogy mi is benned reménykedünk.

Wass Albert: Látható az Isten című verse elmondja, hogy a hit emberei számára fűben, fában, dalban, virágban, születésben és elmúlásban ... látható az Isten. Akik így nem látják meg, azok általában az élet nagy viharainak villámfényeinél sejtnek meg valamicskét lényéből. A zsoltár viszont határozottan állítja, hogy az Isten művét látó emberekből álló nép, az nem csupán Istenkereső, vagy túlélő, hanem boldog. Egy boldogtalannak tűnő korszak embereiként figyelünk fel az útmutatásra, és jövünk Isten-látásra. Mert Jézus arcán felragyog a szemmel láthatatlan Isten dicsősége, és őbenne, szeretetében erőterében kezdünk el jól látni. Ez az érem egyik oldala. A másik oldal pedig az Isten-láttató élet, ahogy ezt sárospataki nagyjaink tettek, és példájukat számunkra örökségül hagyták. Szent Erzsébet a templomban nem viselte méltóságjelző ékszerét a koronát, mert azt tartotta: lehet-e aranykorona a fején ott, ahol az ő megváltója töviskoronát visel. Szolgáihoz egy kenyér-osztás után így fordult: látjátok, boldoggá kell tenni az embereket.

Lorántffy Zsuzsanna sem engedte, hogy ruháján ezüstgombok legyenek, mert az értéket nem külső díszként használta, hanem jótétemények eszközeül: diákok taníttatására, vagy közösségi célú eszközök elkészíttetésére. Ezt az életmódot, amelyben a zsoltár szerint a látás és láttatás egyaránt jelen van, képletesen most sárospataki tallérnak nevezem, amivel megtömjethetjük a zsebünket.

A zsoltár élénk tárja az igazi erőviszonyokat is. A külső, látható erő-megnyilvánulás, ha ez belsővel nem párosul, nem garanciája a sikernek. Óv minket az Ige az ilyenben való egyoldalú bizakodástól. A hadsereg száma, a hős izomereje, és a lovak erejének harci potenciálja sem pótolhatja azt a szívben és lélekben koncentrálódó erőt, amely az esélyteleneket, a kisebbeket győzelemre és megmaradásra tudja segíteni. A belső erők mellé rendelt helytállás áldása – amely teremtőnkől nyert ajándék – az az öröm, amely bátorítást adhat az élet-értelmét keresőknek, a még csak önbizalommal rendelkezőknek, hogy az állhatatos munkálkodáson keresztül az Úrban bízva egy boldog nép formálódása folyamata történjen.

Az alkalmon közreműködött a Református Templom Énekkara Dr. Takács Andrásné vezényletével, Fedorcsák Katalin orgonakíséretével. A vendégek nevében a templom megtekintése után Semjén Zsolt frakcióvezető szólt a megjelentekhez.

Oktober 23-án Sárospatak ünneplő közönsége a református temetőben levő emlékhelynél koszorúzással tisztelgett a forradalom hősei és áldozatai előtt. Innen emlékmennel kereste fel az iskolakerti, 56-os szimbólumokkal megfaragott

oszlopot, majd a Művelődés Házában hallgatták meg Kuklay Antal egyházművészet-történész elkötelezett hangvételű ünnepi beszédét és a kárpátaljai Credo együttes műsorát. A Református Gimnázium tanulói pedig a templomban tartottak műsoros emlék-istentiszteletet.

INTÉZMÉNYEINK

Művészetoktatás a Tiszáninneri Református Egyházkerületben

A

z elmúlt tanévben elkezdődött a művészeti intézmények minősítése. Mivel csak azok a művészetoktatási iskolák részesülnek ezután – az egyébként is csak a működés 60%-ára elegendő – állami támogatásban, amelyek a minősítésen megfeleltek, óriási a tétje ennek az átvilágítási folyamatnak.

Az elmúlt tanév tavaszán lezajlott a minősítés első fordulója, amelyen a Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészetoktatási Iskola sikeresen túljutott. Októberben az óralátogatásokkal egybekötött helyszíni szemlével folytatódott a minősítés második fordulója, ennek eredményét valószínűleg december végén fogjuk megismerni. Reménykedünk, hogy az elmúlt években végzett munka meghozza gyümölcsét, és a több évtizedes múlt-ra visszatekintő intézmény folytathatja értékközvetítő küldetését.

A minősítés fontosságának súlya alatt is eseményekben gazdag tanév elé nézhetünk, és számos kiemelkedő rendezvényt tudhatunk már magunk mögött. A székhelyül szolgáló település, Dédestapolcsány kulturális életében intézményünk mindig aktívan közreműködött. Tanáraink és diákjaink zenei szolgálatával vettünk részt idén is a helyi általános iskola tanévnnyitó ünnepségén, és a névadójára, Lajos Árpádra történő ünnepélyes megemlékezésen, valamint a köz-

ség nagy büszkeségének, az új tornacsarnoknak az átadásán.

Októberben minden pedagógusunk tanszaki hangversenyyel egybekötött szülői értekezletet tartott, ahol a szülők saját csemetéik előrehaladásán kívül képet kaphattak az adott tanszakon folyó munkáról is.

Soron következő kiemelt eseményünk november végén a Kodály Emlékhangverseny lesz. Meghívott vendégek közreműködése mellett növendékeink és tanáraink is fellépnek. Intézményünk a jubileumi évben e szerény hangversenyyel rója le tiszteletét nagy zeneszerzőnk előtt.

Iskolánkban az év legcsodálatosabb időszaka december hónap. A folyosón végighaladva az ajtók mögül karácsonyi készülődés hangjai szűrődnek ki. Egy-egy terembe benyitva kis kamaracsoportokra bukkanhatunk, a tagok csillogó szemekkel gyakorolják hangszereiken a szeretet dallamait. A gyermekek lelkét ezektől a megindító zenéktől akarva-akaratlanul is a várakozás öröme járja át.

Az adventi hetek zenei készülődésének eredményeként minden évben Adventi Koncerttel örvendeztetjük meg a helyből,

valamint a szomszédos községekből érkező érdeklődőket, akik jutalmul és ünnepi ajándékkul, a hangverseny végén közösen megtanult éneket vihetnek magukkal az ünnepnapokra. A családias együttlét atmoszféráját kívánják érzékeltetni a tavalyi hangversenyen készült fotók a dédesi református templomban.

Intézményünk címere trombitáló és éneklő angyalokat ábrázol, és a zsoltárfordító Szenci Molnár Albert hálaadásának szavait hirdeti: Laus viventi Deo, azaz Dicsőség az élő Istennek! E bizonyágtétel vállalásával mi is beállunk azoknak sorába, akik – akár előre, akár hátra néznek – mindig felismerik jelenüknek megtartó s életet formáló Urát, mert Ő tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.

Hírcsokor a pataki gimnáziumból

Gyulán, a hetedik Simonyi Imre emlékversenyen iskolánkat 7 tanuló képviselte versillusztrációikkal és versmegzenésítéssel. Puskár Alexandra első helyezést ért el rajzával, zenészeink, a Hauptricht Tamás, Szendi András, Sztípanov Milos, Furik Bettina összetételű zenekar harmadik lett, Varga Bálint a zsűri különdíjában részesült.

Iskolánk csapata október 28-án részt vett a Kodály-év kapcsán a zeneszerző

életéről és munkáiról szóló országos vetélkedősorozat nyíregyházi elődöntőjén. A csapat a műveltségi versenyen az 5. he-

A műveltségi verseny pataki csapata

lyezést érte el. Csapatunk tagjai: Fodor Edit 11. E, Győri Csilla 11.E, Meleg Csilla 11.E, Pető Anna 11.E, Markovics Soma 11.E és Miklós András 13.E voltak. Felkészítő tanárunk Gulyás Orsolya tanárnő.

Az immár 35. „Édes anyanyelvünk” nyelvhasználati verseny az anyanyelv ügye iránti elkötelezettség szép bizonyítéka. A mintegy 150 versenyző – egyharmaduk a határainkon túlról – írásban és szóban mérte össze tudását. Babilai Dóra megyei első helyezétként vett részt a háromnapos sátoraljaújhegyi rendezvényen. A dön-

A debreceni küldöttség

Keresztyénség és kultúra - kerekasztal beszélgetés

tőben az Anyanyelvápolók Szövetsége jutalmát vehette át.

Iskolánk ünnepi reformációs rendezvénysorozata a hagyományokhoz híven idén is egy koszorúzással egybekötött emlékezéssel indult. A küldöttség ezúttal Debrecenbe látogatott, ahol egy bensőséges hangulatú megemlékezés után a gályarab prédikátorok emlékművénél helyeztük el iskolánk koszorúját. Az Ézsaiás könyve 43,1-5 alapján vettük a biztatást, és hálát adtunk azért, hogy mai pataki diákok emlékezhetnek évszázadokkal ezelőtti pataki diákok bátor hitvallására. Üzenetünket koszorúra írva is a városban hagyunk: „Féltétek az Istent..!”

A reformációs hét közösségi programjaként október 24-én, szerdán, a Mudrányban Herczku Ágnes népdalénekesnő adott koncertet. A Magyar Állami Népi Együttes zenészeivel. Muzsikájuk és a prímás, Pál István „Szalonna” hangszerismertetője meghódította a népes közönséget. A pataki öregdiák énekessel készült riportot külön közöljük.

Az iskola rajztermében kiállítás nyílt az ünnepi reformációs pályázatra beadott alkotásokból. A megnyitón iskolánk kórusa szolgált Gulyás Orsolya tanárnő vezényletével. Illyés Gyula: A reformáció genfi emlékműve előtt c. versét Kópé Ildikó 13 E osztályos diák keltette életre. A megnyitó ünnepség végén a közönség együtt énekelte el a „Bodrog partján...” kezdetű pataki diákdalt.

Czidor Ágnes tanárnő vetítéssel illusztrált előadást tartott a teológia nagyelőadásában a reformáció utáni művészetek fej-

lődéséről. A programon a tizedikes évfolyam három osztálya vett részt.

A tizenegyedikes évfolyam tagjai számára kerekasztal-beszélgetést szerveztünk Keresztyénség és kultúra címmel. A programot Demkó Ferenc tanár úr vezette, beszélgetőpartnerei voltak: Bartha Zoltán tanár úr, Kis Kata 12. B osztályos diák, Földi Lilla, a Zempléni Múzsza szerkesztője, Komáromy Sándor irodalomtörténész és Szűcs Endre lelkipásztor.

Péntek este teaházzal zártuk a reformációs ünnepi hetet, ahol a diákok és öregdiákok játékkal, teázással, beszélgetéssel mulatták az időt. Öröm volt találkozni, együtt lenni, megpihenni.

Az ELTE Bölcsészettudományi Kar Főiskolai Magyar Nyelvtudományi Tanszéke nyelvészeti szervezetekkel együttműködve ebben az évben már 9. alkalommal hirdette meg az egyetemi-főiskolai Kossuthszónokversenyt azzal a céllal, hogy segítse a közéleti, szakmai pedagógiai szerepekre való felkészítést. Miklós András 13. E osztályos tanuló az ónodi szónokverseny zsűrielnökétől, Balázs Géza egyetemi tanártól kapott meghívást az országos versenyre. Miklós András mint a legjobb előadó a Közzszolga Média Alapítvány különdíját vehette át.

2007. november 16-án iskolánkba látogatott Klaus-Peter Kaschke, a Berlini Szabadegyetem docense, újságíró, a Press Germany Sajtóügynökség tulajdonosa, aki a Szent Erzsébet emlékévként alkalmából érkezett városunkba.

Mivel gimnáziumunk fontos szerepet tölt be a Szent Erzsébet-i szellemiség megőrzésében, Klaus-Peter Kaschke kíváncsi volt iskolánkra.

Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó igazgató asszony tájékoztatta a vendéget iskolánk múltjáról, jelenéről és elképzelt jövőjéről.

A találkozáson intézményünk néhány tanulója is jelen volt, akik saját iskolájukkal kapcsolatos véleményükről nyilatkozhattak. A diákok kifejezték azt a kívánságukat, hogy egy német iskolával szívesen kapcsolatba lépnének. Klaus-Peter Kaschke elképzelt tartja, hogy az eisenachi Martin Luther Humán Gimnáziummal sikerül testvérkapcsolatot kiépíteni.

TUDOK beszámoló

A salgótarjáni Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola rendezte meg november 16-17-én az Észak-magyarországi Tudományos Diákkörök Regionális Konferenciáját. A régió kutató középiskolásai számolhattak be saját kutatási eredményükről 10 perces előadás formájában – a szakértő, egyetemi oktatókból, kutatókból álló zsűri előtt. 31 diák hét szekcióban tartott előadást. A diák előadások mellett a kétnapos konferencián a Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület szervezésében a résztvevők a magyar tudomány napjáról is megemlékeztek. Iskolánk diákja, Varga Torda 13. E osztályos tanuló „Az adventív gombafajok kutatása a Long-erdőn” címmel tartott előadást a biológia szekcióban, ahol a zsűri értékelése alapján I. helyezést ért el, bejutott a tavasszal Gödöllőn megrendezésre kerülő országos döntőbe.

Összeállította: Sinkóné Tóth Zsuzsanna

„Abszolút. Persze. Itt, Patakon...” Interjú Herczku Ágnes népdalénekesnővel

Számtalan lemez („Volt nékem szeretőm”, „Arany és kék szavakkal”, legújabban Bartók-lemez), számos díj (pl. eMeRTon díj 2004-ből), heti hat fellépés (a világ minden táján Amerikától a Sziget Nagyszínpadáig), híres zenészekkel (Pál István, Szalóki Ági, Nikola Parov). HERCZKU ÁGNES karrierje már most is hosszasan elemezhető lenne.

2007 októberében a Magyar Állami Népi Együttes zenészeivel – a zenekart Pál István „Szalonna” pímás vezette – Sárospatakon nagy sikerű koncertet adott. Közben a zenekar tagjai táncmuzsikát szolgáltatottak a lelkes gimnazistáknak, az énekesnő szívesen nyilatkozott a Refriss stúdió szerkesztőjének, Móré Melindának. A szívesség egyik oka (a természetes kedvesség és közvetlenség mellett), hogy a híres énekesnő egykor maga is a pataki iskolapadokat koptatta. Az alábbiakban ebből az interjúból olvashatnak részleteket. Az elkészítésében Palencsár Ákos, az iskolaújság riportere is segédkezett.)

– *A pataki Refiben végeztél. Milyennek látod visszafelé az iskolát, az itt eltöltött éveket?*

– Még akkor is, amikor a „szakmámról” kell beszélni, nagyon sokszor meg szoktam említeni, hogy az életem négy legmeghatározóbb évét itt töltöttem, Sárospatakon. Még az egyetemi évek sem számítottak annyit, sem emberileg, sem tanulásban, mint az a négy év. Én még a Kossuth internátusban voltam kollégista, tízen voltunk egy szobában és abból a tíz emberből öten – mióta felkerültünk Budapestre és ott élünk, dolgozunk – napi kapcsolatban vagyunk. Nekünk olyan erős kapocs volt ez a négy év, hogy amikor elhagytuk az iskolát, akkor sem volt kérdés – teljesen mindegy, hogy ki-ki a világ melyik tájára kerül –, amikor lehet, összejövünk.

Kedvenc tantárgyaimról is beszéljek? (nevet)

Félek, hogy kihagynék valakit, ezért nehéz a felsorolás. Nagyon szerettem Vinnainé tanárnőt, ő volt az osztályfőnököm, Sáfár tanárnőt és Sinkóné tanárnőt, Páldi tanárnőt, Hajdú Pista bácsit,

Szathmáriné tanárnőt, ők mind-mind nagyon sokat adtak nekem. Azokat szerettem, akikben sok egyéb, emberi többlet lehetett felfedezni. Ezt akkor is éreztem, ha nem szerettem azt a tantárgyat. Például Sipos tanár úr óráit annyira élveztem, hogy mai napig hihetetlen, bár nem szerettem a biológiát. Ő például még abból a régi tanárgenerációból való volt, akikben volt valami polihisztorság. Azt vettem észre, hogy egy Arany János idézet egy biológia óra kellős közepén nem póz volt, hanem teljesen a sajátja. De említhetném a történelmi vonatkozásokat is. Én ezeket a tanári tulajdonságokat mindig borzasztóan tiszteltem. Nemcsak a tantárgy átadása volt a lényeges, hanem az emberségre való nevelés is.

– *Jól tanultál, az iskolát sikeresen végezted, mi vitt a zene, a népzene irányába? Hogyan alakult a pályád a gimnáziumtól az énekesi karrierig?*

– Amikor kollégista lettem, és szerettem volna táncolni, az édesanyám nyomdokán, aki a Bodrog Néptánc együttesnek volt a tagja én is oda felvételiztem, és miután felvettek, hetente kétszer eljártam a próbákra. Aztán Miskolcon lettem egyetemista – el is végeztem, „kipréseltem magamból” (nevet) egy történelem szakos diplomát, de közben ott is táncoltam, sőt, tanítottam táncot. Igazából szülői kérésre végeztem az egyetemet, édesanyámnak az volt a véleménye, hogy diplomára mindenképpen szükségem van. Persze közben sok minden történt, felvettek az ország egyik leg híresebb táncegyüttesébe, a Honvéd táncegyüttesbe – meg is kérdezte édesanyám, mikor a nagy hírt elújságtoltam, hogy „de mi lesz az egyetemmel?” Én erre természetesen azt feleltem, hogy az is menni fog. Így szereztem diplomát, de aztán minden erőmmel a táncra koncentráltam.

Aztán énekesi pályára „álltam”, és egyre több megkeresés érkezett. A táncról egyre inkább az éneklésre került a hangsúly. Ma is legtöbbször énekelek, így kerültem idén tavasszal ismét Sárospatakra, most pedig Patakon belül az iskolába, mai diákok közé.

Herczku Ágnes - fotó: Birtalan Dániel

– *Szemmel láthatóan jól érzed magad most közöttük, közöttünk. Mit jelentett régen, mit jelent ma pataki diáknak lenni?*

– Már az első évtől fogva valahogyan sulykolva volt belénk, hogy „pataki diákság” egy külön terminus, hogy a régi pataki diákok például soha nem mennek el egymás mellett köszönés nélkül, hogy összetartozás van, hogy pataki diáknak lenni rang és felelősség.

Volt egy nagyon kedves élményem az Amerikai Egyesült Államokban, talán Chicagóban koncerteztem, és kiszúrtam a nézők között egy ismerős arcot. És koncert után kerestem a lányt. Tíz percig kerestük egymást, mert kiderült, hogy ő engem kutatott a kulisszák mögött, én pedig őt, a nézőtérén, a folyosón. Kerestük egymást, mert annyira megőrültünk egymásnak. Egy évfolyamba jártunk Patakon és tudtuk a másiktól, hogy szintén volt pataki diák.

– *Visszaülnél e ma az iskolapadokba, és ha igen, Patakra jönnél-e?*

– Abszolút. Persze. Itt, Patakon lennék gimnazista. És újra kollégista lennék. Nekem ez egyrészt akkor is a szabadságot jelentett, másrészt olyan közösségek, barátságok kovácsolódtak, amelyek mai napig nem szakadtak szét.

(A koncert a Sárospataki Református Kollégiumért Alapítvány támogatásával jött létre. A teljes interjú meghallgatható a SRK Gimnáziumának honlapján: www.refornatus-sp.sulinet.hu)

1922. június 16. és 1931. augusztus 24. között volt Magyarország vallás- és közoktatási minisztere. 1932. október 11-én szívrohamban halt meg a XX. század egyik legnagyobb kultúrpolitikusa. Munkásságán keresztül emlékezzünk meg róla.

A rengeteg áldozatot követelő, vesztes I. világháború, forradalmak, igazságtalan trianoni békediktátum utáni időszakban vállalta a miniszteri, szolgálai munkát. Amikor az ország területének kétharmadát elveszítette, a gazdasági élet romokban hevert, hadserege nem volt, külföldi elismertsége mélyre süllyedt, a lakosság önbizalma szertefoszlott.

Klebelsberg felismerte, hogy Magyarország csak akkor áll talpra, ha az emberek önbizalmát visszaadja. Ennek alapja, hogy a magyarok hatalmas kulturális értékek birtokában vannak. Ezer éve terjesztik az európai műveltséget, amelyet korszerű, magas szintű intézményekben tovább lehet folytatni. Ezáltal jelentős tudományos és művészi eredményeket lehet elérni. „Kultúrpolitikámnak két vezető motívuma tehát az: emelni a magyar tömegek művelődési szintjét...és ennek a műveltebb nemzetnek olyan vezetőket adni, akiknek a méretei megütik az európai dimenziókat, akiket a nemzet minden téren bizalommal és a siker reményében követhet.”

Ennek szellemében fogott hozzá munkájához, melynek során 1926 és 1930 között felépült főleg állami költségvetésből 5000 népiskolai objektum: 3475 tanterem és 1525 tanítói lakás. Ezek az épületek téglából készültek, vörösfenyő padlózattal és palatetővel, míg korábban az épületeket vályogból rakták, zsúpfedéllel és sok helyen nem volt WC sem. Az épületek a tájba harmonikusan illeszkedtek, tartósak és célszerűek voltak. Főleg az alföldi tanyavilágban és a Dunántúl elszórt településein volt szükség új iskolákra. Ezekbe a létesítményekbe népkönyvtárat telepítettek, itt zajlott a népnevelés és rádióantennákat is ide szereltek fel.

Klebelsberg a magyar közoktatásban fontosnak tartotta a nyolcosztályos népközpontot, a polgári iskolát, és az egyetemeket

létesítését. 1923-ban létrehozta az 5 évfolyamos tanítóképző intézetet, és 4 évfolyamos lett az óvónőképzés. 1928-ban megnyílt Szegeden a Polgári Iskolai Tanárképző főiskola, és a tanítóképző intézeti tanárokat képző Apponyi Kollégium. 1929-ben – először az országban – gyermeklélektani tanszéket létesített a szegedi egyetemen.

1921-ben az elcsatolt területekről Magyarország területére telepítette le az egyetemeket. A pozsonyi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetemet Pécsre, a kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetemet pedig Szegedre.

Az orvostudomány is kiemelkedő jelentőségű volt számára. A szegedi, pécsi, debreceni egyetemek alapítása során 21 klinikát építettek fel, elsősorban szülészeti, nőgyógyászati, gyermekgyógyászati, tüdőgyógyászati, belgyógyászati osztályokkal.

Szem előtt tartotta az egészséges életmódot is. Budapesten megalapította a Testnevelési Főiskolát, mert az volt a véleménye, hogy csak az edzett, egészséges emberek munkabíróak. Támogatta a sportot, a legjobb helytállását kiemelten is a nemzetközi mezőnyben, mert felismerte, hogy a sikerek a nemzetnek önbizalmat, erőt adnak.

Minisztersége során nagy figyelmet fordított az iskola-egészségügyre, az iskolai sportolásra, az iskolai könyvtárak meglétére. Ekkor vett új lendületet a tankönyvírás, pedagógiai szakműhelyek alakultak. Ekkortól vannak középiskolai tanulmányi versenyek, szülői értekezletek, gyermekjátékszobák a városokban, ekkor nyíltak először pályaválasztási irodák.

A csúcsteljesítmények elérését az oktatás, a tudományok területén is a nemzeti felemelkedés, az önbecsülés szempontjából kiemelt programként kezelte: a Svábhegyen csillagvizsgálót, Tihanyban Biológiai Kutatóintézetet létesített.

Nagyon fontos mozzanat volt kultúrpolitikai munkájában a külföldi tudományos intézmények létesítése Bécsben, Berlinben, Párizsban, Rómában, Zürichben. Ezeknek az intézményeknek az volt a célja, hogy tehetséges, kitűnő egyete-

misták az illető országban tanuljanak, és az ottani tudományos életbe bekapcsolódva kapcsolatokat létesítsenek. Hazatérve itthon kamatoztassák megszerzett tudásukat. Az ösztöndíjrendszer bevezetésével magyar oktatók, tudósok mehetek külföldi egyetemekre, tudományos intézetekbe kutatni, nyelvet tanulni. „Ma az idegen nyelvek ismerete létkérdés reánk nézve.” Középiskolai tanárokat küldött Párizsba, Rómába, Bécsbe, Berlinbe, Aberdeenbe, Londonba, hogy a modern nyelveket itthon a legmagasabb szinten tudják tanítani.

A miniszter Sárospatakat református központtá kívánta fejleszteni. Ennek jegyében adta a Tiszáninneni Református Egyházkerület tulajdonába a Tanítóképző Intézetet 1929-ben.

A Református Kollégiumban is jelentős felújítások, építkezések voltak: 1929. július közepétől október 15-ig felépítették a gimnázium 2. emeletét. Korszerű kémiai, fizikai és biológiai előadótermet és laboratóriumot szereltek fel modern berendezéssel.

1930-ban a Kollégium északi részében elkészült a teológiai internátus és a kényelmes igazgatói lakás. Ezt az épületrészt a Nagykönyvtárral együtt ellátták központi fűtéssel, vízvezetékkel és villanyvilágítással. Átalakították az Imatermet is: karzatot építettek, parkettáztak, új orgonát vásároltak, hogy a teológusok

képzése a legmodernebb körülmények között folyjon. A legnagyobb vállalkozás az Angol Internátus felépítése volt. 1930. június 23-án kezdődött és december 15-én már tető alatt volt az épület. A 100 helyiségből álló épület korának egyik legmodernebb fiúinternátusa volt.

„Amit itt alkottunk, azt a sárospataki gondolat, meg a felekezeti egyenjogúság jegyében hoztuk létre. Mi a tartalma a sárospataki gondolatnak? Erős, meg nem alkuvó nemzeti érzésnek európai tudással való párosítása” – mondta válaszb-

szédében 1931. szeptember 30-án a Kollégium fennállásának 400. évfordulójának ünnepén.

A gimnáziumban 1931 őszen vezették be az angol nyelv oktatását. Azért épült fel az Angol Internátus (ma Kossuth Internátus), hogy az itt tanuló diákok a modern nyelvek tanulásával és a különféle sportokban edződve készüljenek fel az angliai egyetemeken való továbbtanulásra szigorú református nevelés alapján.

Klebensberg Kunó szerette Sárospatakot, nagyra értékelte az itt folyó ok-

tató-nevelő munkát, háromszor is megtisztelte látogatásával a Kollégiumot miniszterként. Magas szintre fejlesztette iskolánkat: az angol tagozat bevezetésével, a természettudományok magas szintű tanításának lehetőségét megteremtve már a XXI. századra tekintett előre. Hálával őrizzük meg az emlékét!

„Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői.” Zsolt. 127:1.

Sinkó István
tanár

Beszámoló a Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon életéről

Diákotthoni élet

A Lévay József Református Gimnázium Tóth Pál nevét viselő diákotthonában az események minden tanév elején az el-

sősök beköltözésével kezdődnek. Az idén fokozta az izgalmakat, hogy ilyen nagy létszámú elsős csoportunk még egyetlen tanévben sem volt. Összesen 63 új diák költözött be 2007. augusztus 30-án és szeptember 2-án diákotthonunkba. Így a teljes létszám: 100 fiú és 126 lány.

Miután az elsősök szerencsésen túlestek az ismerkedés első fázisán az Éretlen Táborban, a tanévnyitó istentisztelet ünnepélyes hangulata után elkezdődtek a munkás hétköznapok. A szokásos „elsős-oktatások” sem maradtak el, amit a 12-ikesek végeztek nagy lelkesedéssel, sok-sok nevetéssel, heti rendszerességgel. Még alig szoktunk hozzá az elsősök jelenlétéhez, már el is érkezett az alkalom, amikor az első közösségi hétvégén bemutat-

kozhattak. A nyolc diákotthoni tanuló-csoport elsői külön-külön kis műsorral próbálták a közönség rokonszenvét elnyerni. A változatos műsorszámokon jól szórakoztunk.

Ezen a közösségi hétvégén azonban nemcsak szórakoztunk, de az 1956-os forradalmat is méltattuk. Emlékezetes találkozón vettünk részt ünnepélyes keretek között az egyházkerületi székház imatermében. Vendégeink voltak az 1956-os események ma is élő szemtanúi és résztvevői: Nagy Alfréd és dr. Várhegyi Zoltán.

Az eseménydús szeptember és október után nem sok időnk maradt élvezni a hétköznapok nyugalalmát, mert a novemberi Lévay-napok alkalmat adtak egy újabb közösségi hétvége megszervezésére.

Igazán színesre sikeredett a november 12. és 18. közötti hét programja: egy irodalmi délutánon vendégünk volt Serfőző Simon író, költő, volt táncművész a Nyilas Misi Házban, Lévaybál, egész napos túra Galicska-tetőre, a Városi Vadaspark megtekintése, múzeumi látogatás, sportolási lehetőség (úszás, korcsolyázás,

foci) és kellemes hangulatú teaház a meghitt beszélgetésekhez. A felsorolt programok mellett még a gimnáziumunk diákigazgató-választásában is nagy erővel jelen voltunk. 11-ikes diákjaink egész héten a saját osztályuk kampányának sikerén munkálkodtak.

Elmondhatjuk, hogy ebben a tanévben még nem volt időnk unatkozni.

Dr. Balla Terézia
nevelőtanár

I. Lévays Nagytalálkozó

A tanév elején nagyszabású rendezvényre készült iskolánk. Most először találkoztak a régi, még az államosítás előtt Lévayba járó öregdiákok, a Tóth Pál Református Leánynevelő volt tanulói és az újraindulás óta érettségizett fiatalok. Szeptember 29. az ő napjuk volt.

Már a délelőtti órákban hangos volt a régi alma mater. Az idős öregdiákok beülhettek a padokba, szemlélhették a meg-

újult iskolát, és nézhették meg az erre az alkalomra készített kiállításokat. 13 órától bekapcsolódtak a rendezvénybe a fiatal öregdiákjaink is, hogy a Művészetek Házában egy gálaműsorral emlékezzenek a régmúltra, a közelmúltra, és betekintést nyerjenek a jelen diákéletébe. A hangulatos, időnként könnyeket, máskor mosolyt fakasztó találkozás után egy közös állófogadáson lehetett beszélgetésbe elegyedni a különféle korú öregdiákoknak. Délután a fiatal öregdiákok osztálytalálkozói zajlottak, majd a nap lezárásaként egy bálon is részt vehettek a „volt lévaysok”. A következő évekre talán elég „muníciót” gyűjthetett mindenki, hiszen legközelebb 2010-ben találkozunk. Ugye találkozunk?

Lévay-Szeretetszolgálat: felelősen és komolyan gondolkodunk egymásról

Immáron ez a negyedik tanév, amikor október kezdetén kiküldtük diákjainkat, hogy tapasztalják meg a találkozás érté-

találkozunk (sérültek, hospice, kismama-ház, gyermekváros), vagy amikor az „ismerőssel” találkozunk (óvoda, idősek otthona, idősek klubja), de mégis más megközelítésből érkezve.

A 2007/2008-es tanév első félévének nyitó alkalmán, ami 2007. szeptember 12-én lett megtartva a Tiszáninneri Református Egyházkerület székházának nagytermében, aláírtuk minden olyan intézménnyel (fő intézményeket tekintve összesen 10-el) az együttműködési megállapodást, akikkel az előző években és ebben a tanévben is aktív kapcsolatunk volt és van. Felelősen és komolyan gondolkodunk egymásról. Különösen nagy örömmel töltött el bennünket, hogy immáron a programban együttműködő partnereink ugyanolyan fontosnak tartják törekvésünket, és ebben az agyonterhelt, többszörösen megnyúzott világban a „találkozásra” figyelmet, energiát és munkaidőt fordítanak.

Istennek adunk hálát, hogy ezt a felelős gondolkodást közvetíthetjük diákjaink felé a program minden részletében, formális és tartalmi vonatkozásban is.

Családi napok – karácsonyi készülődés

A december nagyon zsúfolt hónap. Nemcsak azért, mert hamarabb véget ér a tanítás, de olyan események tarkítják, amelyek minden szívet melegséggel töltenek el. Mikulás, karácsony, család...

A családi napok rendezvénysorozat immár harmadik éve próbálja valóságosab-

bá, közvetlenebbé tenni diákjaink számára a család helyét, szerepét. Most is több eseményen keresztül szólítottuk meg a lévaysokat. A szülők számára december 3. volt találkozási lehetőség. Egy előadás keretében Berényi Rita a szülő és serdülő gyermeke közötti konfliktusok megoldásához nyújtott segítséget. Ezt követően az édesanyák közösen adventi koszorút készítettek gyermekeikkel. Ezalatt az édesapák és fiaik a sportolásban frissülhettek fel. A következő napon az Avasi templomban koncertre hívtuk a kollégistákat és a család-, illetve gyülekezeti tagokat.

December 5-én már járt a Mikulás is. A tanáraink kisgyermekei számára adtak műsort a diákok és az „öreg” Mikulás szívesen hallgatta meg a kicsik verseit is. Másnap az iskola falai között is felhangzott a jól ismert mikulás nóta, nem is hiába! Minden osztályt meglátogatott és jó tanácsaival, vagy dorgálásaival ellátott a Mikulás!

A családi napok keretében fiatal házaspárok látogattak el iskolánkba, hogy megosszák az érdeklődő fiatalokkal, hogyan találtak egymásra, és értették meg Isten akaratát házasságukra nézve. A következő napon már csak ráadás volt az a vetélkedő, ahol erős csapatok mutatták meg, hogy ismerik, átlátják egy család működését, feladatait és azt alkalmazni is tudják különféle szituációkban.

Az utolsó tanítási napon pedig az énekar szolgálatával készülhettünk lélekben is karácsony csodájának befogadására, az ő koncertjüket hallgatva együtt szülők, tanárok, diákok. Áldott Karácsonyt mindenkinek!

Ábrám Tibor és Nagy Attila igazgatók

két és fontosságát. A találkozásét, amikor az eddig bizonyosan „ismeretlenel”

A keresztyének és a más vallások

ASárospataki Teológia Keresztyén Filozófiainstézete november 19-én délelőtti konferenciát tartott, melyet lelkipásztorok, tanárok és diákok számára hirdetett meg. A konferencia meghívott előadója Dr. Henk Vroom, az Amsterdami Szabadegyetem professzora, és az egyetemen működő iszlám tudományok-

kal foglalkozó központ koordinátora volt. Előadásában elutasította azt a liberális nézetet, amely szerint minden vallás egyenlőképpen igaz, ugyanakkor azzal sem értett egyet, hogy a nem keresztyén vallások teljes mértékben hamisak: azoknak is vannak értékes és igaz meglátásai. Személyes tapasztalatokkal és példákkal amellett érvelt, hogy nem beszélhetünk a vallások egyetlen átfogó megközelítéséről:

„megközelítésünk minden vallás esetében csak kontextuális lehet”. Szükséges a vallások közötti párbeszéd, melynek nemcsak a hasonlóságokról kell szólnia, hanem őszintén szembe kell néznie a különbségekkel is, bármilyen szinten is folyik a kommunikáció: személyek vagy csoportok között, társadalmi (főként társadalometikai kérdésekről) vagy tudományos (teológia kérdésekről) szinten. Előadásá-

nak záró részében arra hívta fel a figyelmet, hogy az igazság nem pusztán tan-
tétélek kérdése. Az igazság egy személy:
„Én vagyok az út, az igazság és az élet!”

A konferencia második részében Gás-
pár Csaba László, a Miskolci Egyetem
Filozófiatörténeti Tanszékének adjunk-
tusa korreferátumát hallgathatták meg a
résztevők. Gáspár tanár úr személyesen
nem tudott jelen lenni, ezért egy volt ta-
nítványát, Vigyikán Csabát, a sárospata-
ki Árpád Vezér Gimnázium filozófia-an-
gol szakos tanárát kérte meg hozzászólá-
sának felolvasására. Reflexiójában a val-
lásos igazságok teoretikus megismerésé-
nek nehézségére, illetve lehetetlenségé-
re világított rá, azzal a feloldással és val-
lástétellel, hogy „nem mi fogjuk megis-
merni a vallások végső igazságát, hanem
a Végső Igazság fogja megismertetni ma-
gát velünk, általunk előre nem látható ese-
ményekben és beláthatatlan módon”. En-
nek egyik lehetséges közege akár a vallá-

sok közötti párbeszéd is lehet – kapcsoló-
dott az előadó mondanivalójához.

A hozzászólások, kérdések megvita-
tására sajnos kevés idő maradt, inkább

a meghívott vendégekkel közösen elfo-
gyasztott ebéd közben volt lehetőség sze-
mélyes beszélgetésekre.

(a szerk.)

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia felvételt hirdet

kiegészítő mesterképzésre

- Teológia szakon

A jelentkezés feltétele: teológus szakon szerzett
főiskolai diploma és államilag elismert „c” típusú
középfokú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga.
Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

egyciklusú mesterképzésre nappali tagozaton

- Teológia szakon lelkész szakirányra

Jelentkezési határidő: 2008. március 20.

- Teológia szakon

Jelentkezési határidő: 2008. március 20.

A felvételi alkalmassági vizsga kétnapos, bentlakásos.

Időpontja: 2008. április 4-5.

alapképzésre nappali és levelező tagozaton

- Katekéta-lelkipásztori munkatárs szakon

Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

A felvételi alkalmassági vizsga időpontja: 2008.
augusztus 23. de. 9 óra.

*A katekéta szakirány esetében vallásstanári szakon
mesterdiploma szerzhető a Debreceni Hittudományi
Egyetemen.*

szakirányú továbbképzésre levelező tagozaton

- Börtönpaszoráció szakon

Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

További információ és elérhetőség:

3950 Sárospatak, Rákóczi út 1.

Tel./Fax: 47-312-947, dekania@srta.hu, www.srta.hu

Lelkész-presbiteri konferencia 2007. november 10. Sárospatak

Mára már hagyományá vált, hogy tavasszal és ősszel lelkész-presbiteri konferenciát tart a Tiszáninneni Református Egyházkerület. Ezt az eseményt nagyon sokan várjuk. Ezek az alkalmak mindig sok gondolatot ébresztenek a résztvevőkben, feltöltődhet az ember lelke hosszú időre. Le sem lehet írni annak varázsát, amikor egy nagy templomot betöltöttek azok az emberek, akiknek igényük van az egymással és Istennel való közösségre. Különösen igaz ez akkor, amikor a konferencia témája „a közösségi ember”: a gyülekezet, a nemzet közössége és a határon túli magyarokkal való közösség.

A konferencia megnyitása után a Sárospataki Református Kórus szolgálatát hallgathattuk. A zene, az éneklés különös hatását éreztük meg a szép kórusműve-

ket hallgatva. Augustinus mondása szerint: „Kétszeresen imádkozik, aki jól énekel.”

Mi a közösség? Csomós József főtisztelendő püspök úr igehirdetése irányt mutatott. Legfőbb közösségünk a család, amelyet a rohanó világunk negatív hatásai majdnem tönkretesznek. Egyre kevesebb az a család, ahol a szeretet, a békesség lakozik. Egyre több az a párkapcsolat, ahol a felek nem kötnek házasságot, hanem csak együtt élnek, így könnyebb a szakítás. Isten segítségével kell építeni a közösséget. Legyen ez a legkisebb közösség a család, vagy a nagyobb, mint a gyülekezet, az egyház vagy a nemzet.

Az igehirdetés után dr. Bagdy Emőket, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar Pszichológia Tanszék vezetőjét hallgattuk. Előadása: „A közösségi Ember”-ről szólt. Dr. Csiha Kálmánt idézte: „Amikor a legsötétebb az éjszaka, ak-

kor jön a fény, akkor dereng a hajnal. Nézzünk fel az Égre!” Legfontosabb tény, hogy

az ember eredendően, isteni akaratból közösségi lény, kölcsönös egymásra utaltságban él.

Ezt mutatta be a csecsemő életén keresztül. Nagy szükségünk

dr. Bagdy Emőke

van egymásra, mert az egyedül lét, izoláltság hullámozó rendelle-

nességhez vezet, agyi folyamatzavarhoz. Hatalmas a család formáló ereje, hogy az ember „közösségi emberré” váljon. Az anyatejjel a gyermek a hitet, a reményt, a szeretetet kapja. Az apa adja az erőt, a gerincet, az értékrendet, az önvalónkat, a szeretetkapcsolatunkat.

Mindenkinek kell tartozni valahová, legyen ez család, munkaközösség vagy a gyülekezeti közösség. Sajnos a mai világunk értékmérője a pénz, alattomos hatású. Itt az emberek nem köteleződnek el, eldobó, kidobó emberi kapcsolatok alakulnak ki. Tudományos vizsgálatokkal bizonyították, hogyan hat az agresszió és a jó cselekedet látványa az immunrendszerünkre. Az agresszió hatása nagy károsodást okoz, míg a jó cselekedet kedvezően hat a néző immunrendszerére, sőt a természetes össejtek is jobb állapotba kerülnek. Tehát jól kell cselekedni! A tudomány bebizonyítja, hogy sokkal jobban járunk, ha szívvel-lélekkel segítjük embertársainkat, a közösségeinket, így válunk mi is közösségi emberré, leszünk Isten követőivé. Jutalmul egészségesebb életet kaphatunk az immunrendszerünk megerősödése által.

A Sárospataki Református Kollégium Általános Iskolásainak műsorát hallgatva örül a keresztyén ember, mivel a bemutatkozó gyermekek bizonyítják, hogy a családok igénylik a keresztyén nevelést, amelyet az egyházi iskolák nyújtanak.

„A Magyar Református Egyház szerepe a nemzet közösségének életében”. Ez volt Csoma Áron zsinati szövívő előadásának témája. Az Apostolok Cselekedeteinek 27. fejezetét tárja elének Révész Imre 1939-ben kiadott magyarázata alapján. Pál figyelmeztetését nem fogadják el, de nem megsértődik, hanem reménységet ad. Végig az úton a rábízott emberek segítőtársa lesz, igazi közösségi ember. Csoma Áron rámutatott, hogy a mai helyzet talán nehezebb, mint az 1939-ben volt. Ebben nagy szerepe van a politikának, a politikát kiszolgáló médiának, amelyek sokkal inkább a fogyasztói társadalmat szolgálják ki, mint az egyház ügyével foglalkoznak. Leginkább ferde képet alkotnak az egyházakról, így sokat árta a keresztyénségnek. Például 2004. december 5-i népszavazás másként alakulhatott volna, ha a média másként hat az embe-

Csoma Áron

rekre. A valóságot tükrözve a templomokon túlra nem jutott ki a szavazás jelentősége. Az egyház sokszor megszólal nem saját érdekében, hanem a közösségekért és az egyes emberekért. (pl. egészségügy, iskola, határon túli párbeszéd). Az egyházat támogatva civil szervezetek is kapcsolódnak a felsorolt témákhoz. A keresztyén ember feladata a világnak átadni az evangéliumot, ahogy teszi ezt a trombitáló angyal Sárospatak címerében.

Ismét énekszó és szavalt tette ünnepelesebbé összejövetelünket, majd dr. Hörcsik Richárd, Sárospatak polgármestere, országgyűlési képviselő, presbiter köszöntötte az egybegyűlteket. Örömet fejezte ki, hogy egyre gyakrabban adhat otthont Sárospatak az egyházi összejöveteleknek.

A következő meghívott vendég Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházke-

Kató Béla

retet főjegyzője volt. „Erdély szerepe a nemzet közösségének életében” címmel tartotta előadását. A XVII. században írt Egyháztörténet alapján bemutatott erdélyi történelem sok mindent megértet velünk. Példáját mutatja összefogásnak, összetartozásnak az egy területen élők között, tehát a többnemzetiségű közösséget. Összetartozásuk egyik legszembetűnőbb eszköze a három pecsét volt, amelyet a három nemzetiség használt, a három pecsétnek együtt volt értelme, mert a három alkotott egy egészet. A nemzeti-ségek évszázadokon keresztül együtt éltek a mai Erdély területén, de ez az egyensúly a XX. században felbomlott. Sajnos határainkat megnyírbálták, nagy területet vettek el, köztük Erdélyt is, a trianoni diktátum hatására. Püspökhelyettes úr is megemléltette a 2004. december 5-i népszavazást, amelynek eredménye nem esett jól egyetlen határon túl élő magyarnak sem. Harag, gyűlölet nincs bennük, hanem inkább a feladatokról, megoldásokról tanácskoznak. Az előadónak volt egy számomra megdöbbentő mondata, miszerint eljutottunk oda, hogy most már nekik kell lelki segítséget nyújtaniuk az anyaországnak, az ott kialakult politikai, gazdasági helyzet miatt. Nekünk Magyarországon élő, keresztyén embereknek kell megpróbálni javítani a jövőt: Isten segítségével testvéri közösséget vállalni a határon túli magyarsággal.

Az elhangzottakat Ábrám Tibor főgondnok úr zárszavában összegezte.

Egyperces néma felállással emlékeztünk meg néhai dr. Csiha Kálmán volt Erdélyi püspök életéről, akit a konferenciával egy időben kísérték utolsó útjára. A Himnusz éneklésével ért véget konferenciánk.

Ez úton köszönöm meg a magam és minden résztvevő nevében a szervezők munkáját, és a sárospataki református gyülekezet befogadó szeretetét, amely lehetővé tette, hogy több mint ezer presbiter és lelkész részt vehetett ezen az alkalmon. Feltöltődve és lelkiekben gazdagodva indultunk haza e csodálatos nap után, és várjuk a következő hasonló alkalmat.

Onga, 2007. november 18.

Dienes Lászlóné
az ongai református gyülekezet
gondnoka

A Tiszáninneri Református Nőszövetség konferenciájára

Zsúfolásig megtelt az egyházkerületi székház nagyterme november 17-én délelőtt a Tiszáninneri Nőszövetség konferenciájára összegyűlt asszonyokkal, a gyülekezetek küldöttjeivel és az érdeklődőkkel. A résztvevők számára rendkívüli megtisztelésnek számított, amikor főtiszteletű Csomós József püspök úr buzdító és erősítő szavait hallgathatták. A nyitóáhitatban Földesiné Kántor Mária titkár Pál apostol példáján (1Kor 9,13-23), a szabad akaratból történő szolgálatról hirdetve az ígét. Majd dr. Horváth Barnabásné Perjéssy Márta köszöntőjében visszatekintett az elmúlt egy évre. Sajnos dr. Kocsis Attiláné Asztalos Anikó nem tudott részt venni a konferencián, ezért előadását Fodor Józsefné Mészáros Klára nagytiszteletű asszony olvasta fel. Ebből megismerehettük az Egyesült Államokban élő református magyarok múltját és jelenét. A konferencia résztvevői néma főhajtással emlékeztek meg és fejezték ki hálaadásukat Istennek a közelmúltban elhunyt főtiszteletű Mészáros Istvánné életért. Akinek nagy

szerepe volt a Tiszáninneri Református Nőszövetség újra alakulásában. A szünet előtt főtiszteletű Csomós Józsefné mutatta be Gönci Református Énekkart, majd tolmácsolásukban énekeskönyvünkben néhány énekünk többszólamú harmóniáiban gyönyörködhetek a jelenlévők. Nagy fába vágta a fejszét Borbélyné Béres Enikő, amikor egy kánont tanított meg konferencia résztvevőinek. Viszont az eredmény nemcsak őt, hanem valamennyi résztvevőt kárpótolta. Pocsainé dr. Eperjesi Eszter a sárospataki múzeum igazgatója részletes ismertetést adott a Református Kollégiumban található úrihímzéses úrasztali terítőkről. Nemcsak az ilyen terítők eredetéről hallhattak a konferencia résztvevői, hanem jó néhányat vetített képen is megcsodálhattak.

Egymás munkájába betekintve, egymás hite által épülve, gyülekezetek Nőszövetségei rövid ismertetőt tartottak a végzett

szolgálataikról. Dr. Börzsönyi Józsefné Szabolcsi Marianna nagytiszteletű asszony a december 2-án tartandó Kárpát-medencei imanap megtartására buzdította a gyülekezeteket, és ismertette ennek történetét és fontosságát. A záró áhitatot Hegedűs Aranka nagytiszteletű asszony tartotta. Az egyedül lét és magány különbsége alapján az egyre gyakoribb elmagányosodás ellenőrzését a felebarát felé irányuló szeretetben láttatta. Hálát adunk Istennek, hogy ezen a napon nemcsak örvendezhettünk egymásnak, hanem sokféle lelki és szellemi táplálékot készített számunkra.

Földesiné Kántor Mária

A Tiszáninneri Református Egyházkerület Konfirmált fiataljainak találkozója

Konzervatív, „alteros”, szelíd, fülbevalós, modern, klasszikus, vagány, egyszerű, konfirmált református fiatalok 300 fős vegyes társasága gyűlt össze október 13-án, Miskolcon a Lévyban egy számukra szervezett találkozóra. A találkozón a közösség sajátos, kibővített formáját élhették át református fiataljaink. Püspöki köszöntés után a Lámpás Csoport vezetésével énekeltek együtt, majd Thoma László lelkipásztor-vallásánár áhitatát hallgatták meg, mely a szőlőtő és szőlővesszők példája alapján gondolkodtatta el a résztvevőket közösségi létünk keresztyén sajátosságáról, a Krisztusban levő közösségről. Az áhitatot Sztuhay Eszter bizonyágtétele követte, bemutatva a személyesen felismert igei igazság örömeit: ha az egész világ ellenem van is, az Úr akkor is velem van.

Ifj. Csomós József lelkipásztor-vallásánár a „Közösségben vagy magányosan?” kérdését járta körül, egyfelől a kérdés meg-

válaszolhatatlanságát világítva meg, hisz a kérdés aktuális állapotunk sokféle tényezőjétől függ; másfelől a hallgatóság elé tárta a kettős hovatartozás elválaszthatatlanságát: közösség Istenrel és közösség az emberrel. Személyes véleményt és hitvallásaink igazságait egyaránt felvonultató előadása alapján kis csoportokban beszélgetve gondolhatták tovább a fiatalok a felvetett kérdéseket.

Része volt a találkozóknak a „Vándorbiblia” bibliaismereti vetélkedő is, melyet a

tarcali fiatalok nyertek – nem először.

Több résztvevő szerint a konferencia egyik legmeghatóbb része a Máon Református Szeretetotthon gondozottjainak a szeretetről, a felelősségről és az összetartozásról szóló színdarabja volt. A találkozó végén „hivatalos” kapcsolatfelvétel történt a gyülekezeti ifjúsági csoportok között, melynek fejleményeiről szívesen várunk beszámolókat.

(a szerk.)

Testvérkapcsolat amerikai és tiszáninneri gyülekezetek között

ATiszáninneri Református Egyházkerület és az Egyesült Államokbeli Missouri Református Egyházkerület között 1984 óta baráti kapcsolat van. 2005-ben, amikor a Tiszáninneri Református Egyházkerület vezetősége látogatott Missouriba, megfogalmazódott a testvérgyülekezetek létrehozásának igénye.

2007 augusztusában az amerikai testvérgyülekezetek képviselői érkeztek Magyarországra. A Fulton Református Egyházat dr. Robert Bullock lelkipásztor és felesége képviselte Encs és Vizsoly leendő testvérgyülekezetében.

Jefferson City Református Gyülekezetéből dr. Cecil Culverhouse és fia, dr. Robert Culverhouse, Russell Greenhagan és felesége, Robert Caplinger és Kent Burson érkeztek a Szerencsi Református Egyházzal való kapcsolat felvételére.

Dr. Bedford Knipschild és felesége, Kathryn a Marshalli Református Gyülekezet képvisletében jöttek az Átányi Református Gyülekezethez.

Augusztus 1-jén szállt le repülőgépük Budapest-Ferihegyen, ahol dr. Pándy-Szekeres Dávid, Kárpátalján dolgozó, kanadai születésű lelkész-tanár várta a vendégeket. Dáviddal régi a kapcsolatuk, évek óta ő szervezi és vezeti a Missouriból Magyarországra látogató egyházi csoportok útjait. A mostani csoportból sokan visszatérő résztvevői ezeknek a Kárpát-medencei református egyházi körutaknak. A 84 éves dr. Cecil Culverhouse lelkész, a Sárospataki Teológia tiszteletbeli tanára feleségével, és annak halála óta fiával sokszor járt Magyarországon és az elszakított részekben. Sokat tett és tesz azért, hogy Amerikában megismerjék a Magyarországi Református Egyházat és a kisebbségbe szorult Erdélyi, Kárpátaljai, Horvátországi Refor-

mátus Egyházat. Amerikai otthonukat katalaszei varrottasok, nagyberegi szőttek, korondi és nagydobronyi kerámia díszíti. Templomuk dísztermében ott áll a magyar zászló.

Augusztusi útjuk első állomása Miskolcon, az Egyházkerület Székházában volt, ahol Csomós József püspök úr, Ábrám Tibor főgondnok és más egyházkerületi tisztségviselők fogadták őket. Jó volt újra látni a testvéreket, köztük Domokos Hajnalkát és Taraczközi Gerzsont is. A rövid, szívélyes beszélgetés után Encs fele vették útjukat. Itt Baksy Mária esperes asszony és a gyülekezet segédlelkésze, valamint több gyülekezeti tag várt rájuk. Megnézték az új templomot, majd elfogyasztották a gyülekezeti tagok által készített finom ebédet. Visszatérve a templomba, Robert Bullock, a Fultoni Református Egyház lelkipásztora átnyújtotta a két gyülekezet testvérgyülekezetté válását tanúsító szép oklevelet. Áldást, békeséget kívánva elköszöntek az encsi gyülekezettől.

Következő úticéljuk Vizsoly volt, itt is sokan vártak rájuk, még a falu polgármestere is megjelent a fogadásukra. Sipos-Vizaknai Gergely lelkipásztor ismertette a templom és a gyülekezet történetét, kiemelve az 1590-es Károli bibliafordítást. „Jómagam – mondta Culverhouse lelkipásztor úr – bár sokszor jártam már Vizsolyban, mindig meghatódva állok e tör-

ténelmi falak között, és örömmel látom a templomon és a templomkerten, hogy a nagy reformátoroknak méltó utódai élnek most is itt. A vizsolyi templom fényképe azóta is az íróasztalomon áll, és az ott kapott finom házi méz sok reggeli kávékat megédesítette.” Robert Bullock lelkipásztor itt is átadta a testvérgyülekezetté nyilvánító oklevelet.

Estére érkeztek Sárospatakra, ahol Dávid családját, Szabó Dánielt, Győri Istvánt régi ismerősként köszöntötték. A Huszár Panzióban elköltött vacsora után fáradtan tértek nyugovóra. Másnap reggel megnézték a Nagykönyvtárat, a Kollégiumot és az egyháztörténeti kiállítást. Innen a két kisbusz utasaival Szerencs felé igyekezett. Börzsönyi József esperes úr feleségével és több gyülekezeti taggal várt rájuk. A gyülekezet kórusa csodálatosan énekelt, egy kedves atyafi tárogatón játszott ősi szép magyar dalokat. Börzsönyi esperes úr ismeretette velük a templom történetét, majd Russell Greenhagan átadta Jefferson City Református Gyüle-

kezetének ajándékát, egy, a gyülekezet életét bemutató könyvet. Ebédre a gyülekezet vendégei voltak, délutén négyre járt az óra, amikor vendéglátóiktól búcsút vettek.

Következő, egyben utolsó állomásuk Átány volt. Itt a gyülekezet lelkipásztora, Ferenczfői Zoltán ismertette a templom történetét, és a kórus tiszteletükre szép énekeket adott elő. Kathryn Knipschild átadta gyülekezete ajándékát a református iskola szükségleteire. Megnézték az iskolát, majd rövid sétát tettek a faluban. Estére fáradtan érkeztek Budapestre.

A Missouri Református Egyházkerület csoportja sok szép találkozással, látvánnyal gazdagodva tért haza Mississipp környéki otthonába. Hitük szerint ez az út kezdete volt egy kibontakozó magyar-amerikai református testvérgyülekezeti kapcsolatnak.

Pándy-Szekeres Anna tanár
Sárospatak

Kollektív bűnösség kettőezerhétben Európában

Kettőezerhétben meg lehet verni valakit, aki magyarul beszél. Kettőezerhétben ügyészileg visszafelé lehet fordítani az igazságszolgáltatást: előbb húzni-halasztani, majd visszaperelni hazudozásra hivatkozva, majd lassanként újra vizsgálatot kezdeni, igazságszolgáltatás nélkül.

2007 őszén (ismétlem: kettőezerhét őszén!) a szlovák parlament a mai „európában” megerősíthette az Eduard Beneš csehszlovák elnök nevével fémjelzett dekrétumokat. Miért érdekelhet ez minket, tisztáninenni reformátusokat? Vannak, akik így vélekednek: hagyjuk már a múltat, a határok így sikerültek, a szlovákiak nyughassanak, a romániaiak is, ma már uniósok, mi bajunk van? Sokan tudjuk a választ. Sokan érezzük. Sokat segíthet, ha megvizsgáljuk, miről is szólnak ezek a dekrétumok, mit is állít ma (kettőezerhétben!) a szlovák kormány rólunk (Rólunk!), az Európai Unióban (Európai unióban).

A dekrétumok előtt már elkezdődtek a kitelepítések. Legelőször a zsidó nemzetiségűeket internálták a nyilasok. Később a németelleneseket, baloldaliakat. Majd megkezdődött a magyarok kiutasítása. Először a fegyverszüneti megállapodásban szereplő tisztviselők 1938. előtti határok mögé visszarendelése, de ezen a címen megindult az „anyás” magyarok kiutasítása is. Őket már a szovjet csapatok mögé helyezkedő szlovák nacionalisták terelték. Nagy arányban folytak a kitelepítések, melyekhez Kassán például a korábban zsidók számára kialakított gettókat használták gyűjtőhelyül. Ezt a folyamatot tette teljessé a Beneš által aláírt dekrétumsorozat, melyet visszamenőlegesen is érvényesnek tekintettek... A kollektív bűnösség elvét az Unió elutasítja. Majdnem minden esetben...

1945. május 14. és október 27. között 143 dekrétum született, ezek közül több mint harminc érintette közvetve vagy közvetlenül a két bűnösnek tekintett etnikumot: a magyart és a németet. A Kassai kormányprogram 1945. április 5-i meghirdetését követően mintegy 75.000 magyart ítélték háborús bűnösnek, kiutasítva őket Csehszlovákiából. Megindult a kényszermunkára hurcolás, és a lakosságcserének nevezett áttelepítés. Magyarországról önként jelentkeztek az itt élő szlovákok, a szlovák kormány jobb jövőt meglobogtató ígéreteiben bízva, őket „cserélték be” szlovákiai magyarokra, akikre nézve ez kötelező

volt. 60.257 szlovák települt át, 15.000 hold földet és 4400 lakóházat hátrahagyva, míg Szlovákiából 76.616 magyart üldöztek el, akiknek 160.000 holdas földjét és 15.700 lakóházát a szlovák állam „hasznosította”.

A kollektív bűnösségre és a bűnösök megbüntetésére vonatkozó dekrétumok közül csak néhányat idézünk föl:

Az 1945. május 19-én kelt 5. számú dekrétum a megszállás ideje alatt végrehajtott egyes vagyoni jogi ügyletek érvénytelenségéről, továbbá a németek, a magyarok, az árulók és kollaboránsok, valamint egyes szervezetek és intézmények vagyonának nemzeti kezeléséről;

Az 1945. június 21-én kelt 12. számú dekrétum a németek, magyarok, valamint a cseh és a szlovák nép árulói és ellenségei mezőgazdasági vagyonának (kártalanítás nélküli) elkobzásáról és sürgős felosztásáról;

Az 1945. július 20-án kelt 28. számú dekrétum a németek, a magyarok és az állam egyéb ellenségei mezőgazdasági ingatlanainak cseh, szlovák és más szláv földművesekkel való betelepítéséről;

Az 1945. augusztus 2-án kelt 33. sz. alkotmányrendelet a német és magyar nemzetiségű személyek csehszlovák állampolgárságának rendezéséről (hontalanná tételükről);

Az 1945. szeptember 19-én kelt 71. sz. dekrétum a csehszlovák állampolgárságuktól megfosztott németek és magyarok közmunkára kötelezéséről;

Az 1945. október 25-én kelt 108. sz. dekrétum az ellenséges vagyon elkobzásáról és a nemzeti újjáépítési alapról;

Az 1945. október 27-én kelt 137. sz. alkotmányrendelet azon személyek forradalmi időszakban történő őrizetbe vételéről, akiket állami szempontból megbízhatatlannak tekintettek;

Az 1946. április 11-én kelt 83. számú törvény a németek, a magyarok, az árulók és segítők munká- (tanuló-)viszonyáról; (közalkalmazottak elbocsátása, egyetemi hallgatói jogviszony megszüntetése stb.)

Ezekon felül a dekrétumokban szerepel a közalkalmazottak nyugdíjának megvonása, a magyar nyelvhasználat betiltása az egyházi szertartásokon, a magyar kulturális és társadalmi egyesületek feloszlása, vagyonuk elkobzása, a magyarok házaikból kártérítés nélkül kitehetők, közmunkára bármikor, bármennyi időre államérből igénybe vehetők. Közhivatalokban tilos lett a magyar nyelv használata, nem jelenhet meg

AZ IGAZAT MONDÓ,
NE CSAK A VALÓDIT

magyar nyelvű könyv és újság, magyar ember polgári pert nem indíthat. . .

Ezek a rendeletek Emberekre vonatkoztak. Egyénekre, arcokra, sorsokra, Életekre. Ők, az egyének, kollektíven bűnösök, mert maga az etnikum bűnös. Másokat, akiket korábban a nácik neveztek kollektívan bűnösnek, „rehabilitáltak”. Meg nem történtté tenni tragédiájukat nem lehetett, de senki nem nevezheti bűnösnek őket többé. A felvidéki magyarokat igen. A szlovák parlament és kormány szerint. Mert szerintük – és ezt kettőezerhét szeptemberében újra deklarálták! – csak az árulókat és kollaboránsokat büntették meg, akik megérdemelték büntetésüket. És hogy mekkora ennek a döntésnek a társadalmi elfogadottsága, arról egyetlen adat: a szlovák parlament 150 képviselőjéből 141-en voltak jelen, közülük 120 képviselő szavazott igennel. A Magyar Koalíció Pártjának (MKP) összes képviselője nemmel szavazott, az egyedüli tartózkodó egy szlovák kereszténydemokrata képviselő volt. Címoldalon csak a magyar nyelvű lapok hozták a történetet, a szlovák újságok belső lapjaikon tárgyalták az ügyet. A kezdeményező Ján Slota szerint a határozatra azért van szükség, mert a szlovákiai magyarok politikai képviselői és egyes magyarországi szervezetek időnként a dekrétumok felülbírálását szorgalmazzák, és jóvátételi igényeket hangoztatnak.

A döntés azt jelenti, hogy a Benes-dekrétumok érvényesek maradnak, és azt is, hogy ez a jövőben sem változtatható. . .

Erről a témáról adunk közre három véleményyt. Az első írás Dr. Szabó Lajos naplójából készült válogatás, akit még a dekrétumok előtt üldöztek el sok társával együtt, személyes feljegyzései mégis jól tükrözik a kor fontos kérdéseit, hangulatát. Közre adjuk egy felvidéki lelkipásztor véleményét – ahogyan ő ma megéli keresztény emberként e most megerősített régi dekrétumok hatását, és közlünk egy írást, amely egy mai magyarországi magyar véleményét fejezi ki.

Barnóczki Anita

„Utolsó esztendőm a Kassai bástyán”

Részletek Dr. Szabó Lajos lelkipásztor naplójából: 1944. április – 1945. április

1944. április 6. csütörtök

Tegnap reggeltől a zsidók a Sztójay kormány rendeletére 10x10 cm-es kanári sárga csillaggal megjelölve mutatkozhatnak csak a nyilvánosság előtt. A vad közép-kornak erről a rémítő és szégyenletes reinkarnációjáról beszélgettünk dr. Pfeiffer Miklós nagypréposttal, kedves öreg barátommal, és megállapodtunk abban, hogy a sárga folttal megszégyenített keresztény vallású zsidókkal szemben fokozott mértékben fogjuk éreztetni magunk és egyházunk szeretetét és együttérzését.

1944. április 25. kedd

Vasárnap felállították a zsidók részére a gettót. A gyűjtőtábor a kassai téglagyárban „rendezték be”, melynek nyitott szárítoszínei alatt kb. hatezer embert zsúfoltak össze. . . A helyi sajtó nagy megelégedéssel ír a gettóról. . .

1944. június 26. hétfő

Tegnap az egyház képviselőjében jelen voltam a 23. honvédtüzér osztály hősi halott emlékművének leleplezésén. Gyászba öltözött asszonyok és egyéb hozzátartozók serege vette körül az emlékművet. . .

Könyörögtem megtartatásért a Krisztusban bízók számára e háborgó világban, ahol készül, egyre készül a nagy temető népek és eszmék számára.

1944. szeptember 13. szerda

Eddig vasárnaponként csak a következő helyeken volt Kassán református istentisztelet: templom, kórház, fogház, repülőtér. Ma a javítóintézeti protestáns temp-

lomot is megkaptuk minden vasárnapra, úgyszintén a bábaképző intézet nagy termét is; a jövő vasárnaptól kezdve tehát az eddigi négy helyett hat helyen fog szólni az ige.

1944. október 7. szombat

Tovább folynak, most már magyar földön a céltalan tusái ennek a céltalan háborúnak. Tudom, hogy minden pusztulás után hágy Isten maradékot. . . , de imádkozva könyörgök érte, hogy minél több maradjon meg magyar földünkben és magyar fajtánkban, és minél kevesebb hulljék el a Kereszt magyar népéből a Horogkereszt bálványáért!

1944. október 20. péntek

Internálótábort létesítettek Kassán a baloldaliak, németellenesek részére. . . Az internálótábor parancsnoka egy csendőr-őrmester, maga is református vallású, jóindulattal engedélyezte látogatásomat.

1944. november 5. vasárnap

Ma éjszaka néhány száz embert, azon a címen, hogy a „Hungarista állameszme ellenségei” összefogtak a városból, és ma este el is vitték marhakocsikban ismeretlen helyre a szerencsétleneket. Két református nő is volt köztük, két szelíd, politikával sosem foglalkozó, légynek sem vető jó lélek. . .

1944. december 7. csütörtök

A mai napnak külön szomorúsága volt, hogy a Felvidéki Újságban megjelent „Leventék jelentkezési kötelezettsége” című parancsa a Járási Levente Parancsnokságnak. Ez a felhívás deportálja. . . Németországba városunk virágát, 14-18 éves fiainkat. A Nyilas Heródes szörnyű árulása ez, hogy miután a magyar Jelent már tönkretette, meg akarja ölni a magyar Jövőt is.

1945. január 21. vasárnap

Kassán az oroszok bevonulásával a szlovákok szabadultak fel. A magyar utcanevek még aznap eltűntek, s rendelet jött, hogy a házakat fel kell lobogózni szlovák zászlókkal. És a mi templomunkon is, a mi parókiánkon is ott lobogott két napig a szlovák zászló. Akkor az a módosító rendelet jött, hogy aki akarja, az a szlovák zászlót becserélheti orosz lobogóra. . .

A város még csak négy napja van orosz impérium alatt, de a magyarság helyzete máris erősen rosszabbodott, mégpedig nem az oroszok miatt, hanem a sovíniszta szlovákok miatt, akik éppúgy a Hitler

szekerét tolták még nemrég, mint a magyar nácik, s most nem a nácizmussal, hanem azzal a magyarsággal akarnak leszámolni, amelyiknek jelenleg Kassán tartózkodó tömegei soha nem voltak nácik, hiszen ép azért maradtak helyükön.

1945. január 31. szerda

...Nem számít ezeknek sem a régmúlt, sem a közelmúlt, sem a jelen. Valóság-gal részegek a sovinizmustól, és az orosz fegyverek árnyékában hozzákezdnek, hogy megcsinálják megint a nagy történelmi hazugságot: a magyar Kassából a szlovák Kosicét.

1945 februárjától 1945 áprilisáig

Az egyre toluó eseményeket már nem naplószerűen, hanem sommázva, így foglalom össze:

...

A magyar tisztviselők felkészültek, hogy elhagyják a várost, a fegyverszüneti feltételek szerint, melyben a magyar kormány kötelezte magát, hogy tisztviselőit az 1938-as határok mögé visszavonja. A többi magyarok pedig eleinte gyanútlanul és a „demokrácia” sokszor hangoztatott jelszavától magukat megnyugtatta, szinte félelem nélkül várták, hogy sorsuk majdan eldőljön a közelinek áhított békekötés alkalmával.

Azonban az orosz hadsereg szuronyerdeje mögül egy magát ugyan demokrata-kusnak mondó, de végeredményében sovinizta és a fasizmustól semmiben sem különböző „nemzeti” szlovák uralom lépett elő, kibeszélhetetlenül sok szenvedést zúdítva a Felvidéken, így Kassán is élő magyarokra, csaknem ugyanabban a sorsban részeltetve az „anyás” magyarokat, mint egy évvel ezelőtt a magyar és szlovák fasizták a szerencsétlen zsidóságot. ... A rend fenntartását partizánokból, kassai és Kassa környéki szlovákokból álló „milicia”-ra bízták. A milicisták brutálisan bántalmazták azokat, akik a kassai utcán magyarul mertek beszélni... Ugyanakkor azonban a szlovák lakók majdnem minden száma tele van panasszal... Egyik riporterük a kassai vasárnapi korzóról ír keserű hangon. Azt írja: Nekem azt mondták, hogy Kosicén csak az anyások beszélnek magyarul. Nos, az anyások egy részét már áttettük a határon, a többiek pedig lakásaikba zárkoz-

va várják sorsuk eldőlését, nincs kedvük sétálni, s én mégis a kassai korzón csaknem mindenütt magyar beszédet hallottam. Intézkedni kell végre, hogy szlovák városban csak szlovák legyen a beszéd.”

... Az első kiutasítás 1945. február 27-én történt. Kassa római katolikus megyéspüspökét, dr. Madarász Istvánt és Kassa plébánosát, Tost Barnabást utasították ki ezen a napon...

Március 1-én megkezdődött az „anyás” magyarok tömeges kiutasítása. Mégpedig nemcsak az állami tisztviselőké, hanem minden foglalkozási ágú magyaroké is.

Március 1-én éjszaka a milicisták több magyar lakásba behatoltak és közölték a lakókkal, hogy reggel be fogják kísélni őket a magyarok részére kijelölt gettóba, s onnan csoportosan átteszik őket a határon. A „határ” a Kassától 25 km-re fekvő Hidasnémeti nevű falucskánál volt... A milicisták utasítása szerint a kiutasított magyarok személyenként csak 50 kg kézipodgyászt vihettek magukkal. Ezzel kitessékelték őket a kassai téglagyárba, mely tavaly ilyenkor még a zsidók gettója volt. Ezen a gyötrelmes, átkozott emlékü helyen gyűjtötték össze százával a magyarokat, aztán gyalogosan a határhoz kísérték őket. Előbb azonban a milicisták és partizánok alaposan kifosztották még kis kézipodgyászuikat is. Az elhagyott magyar lakások berendezését a szlovák állam tulajdonának nyilvánították, és a magyar lakásokba szlovák tisztviselőket vagy partizánokat telepítettek. Március 1-től kezdve a magyarok kiutasítása naponként rendszeresen folyt.

Március 8-án szlovák milicisták jelentek meg a kassai református parókián, és közölték, hogy Kassáról kiutasítanak. Ekkor már a gyülekezetem fele ki volt utasítva, vagy a gettóban várta a sorsát... Tiltakoztam, mert kb. 2000 református magyar még mindig itt maradt Kassán, és ezek pásztor nélkül hagyattak volna. És tiltakoztam azért is, mert feleségemet röviddel ezelőtt operálták és szállításképtelen volt... Tartózkodási engedélyt kaptam március 21-ig, ... majd sikerült tartózkodási engedélyemet április végéig meghosszabbítani.

Április első napjaiban megérkezett Benes elnök kormányával Kassára. A meggyötört magyarság fellélegzett, mert

azt hitte, vége szakad az erőszakoskodásoknak. Azonban megint csalatkoztunk... A Benes kormány megérkezése nem szüntette meg, hanem még növelte a magyarüldözést...

Az „anyás” magyarok közül ekkor már csak néhány száz lehetett Kassán. A sovinizta terror miatt senki sem érezhette magát többé biztonságban. Elfogták és áttették a határon a kassai szlovák evangélikus lelkészt is... mert szerintük nem jó szlovák.

Április 16-án utasították ki az utolsó, még Kassán maradt nagyobb magyar csoportot. Összeszedték ez alkalommal még a kórházból a súlyos betegeket, operáció előtt állókat is...

Az én időm is elkövetkezett, még a vasárnapot, április 22-ét akartam csak minden áron itthon tölteni, hogy a gyülekezet itt maradt részétől elbúcsúzhassam...

Másnap reggel, 1945. április 23-án, egy egylovas tejszállító szekerre helyeztük reá 50 kilós csomagunkat, amennyit a szlovák hatóság engedélyezett, s otthagya a drága gyülekezetet, ott a szép parókiát, ott a közel 3000 kötet kedves könyvem, összeszorított fogakkal, hogy ne lásson senki sírni, lekezdet velünk kocogni az egy ló a kassai utcákon...

Tipró erő és líliom igazság

Košice vagy Kassa vagy Kassovia? Tulajdonképpen mindegy.

Ha mindegy lenne. Az lenne jó, ha mindegy lenne. De nem az. Mert ahol elnyomás van, ahol zsarnokság van, ott minden szónak, névnek, színnek, mindent jelentése, súlya van.

Egy demokráciában, egy polgári demokráciában is lehet elnyomás. A többség egyszerűen leszavazza a kisebbsé-

get. Rendre, egymást követően és mindig. Megszavazzák például, hogy milyen nyelven beszélhet az a kisebbség. Demokratikusan szavaznak. Kézfeltartással vagy gombnyomással. Megszavazzák például, hogy beszélhetnek magyarul a falu, a város önkormányzatának minden összejövetelén, kivéve, ha bejön a takarítónő. Mert ha a takarítónő szlovák, akkor neki joga van érteni, amit mondanak, és ő csak szlovákul tud, tehát a szlovák takarítónő jelenlétében mindenkinek szlovákul kell beszélni. Viszont ha a takarítónő magyar, akkor más a helyzet. Neki legalább alapiskolai vizsgát kell tennie szlovák nyelvből, különben nem kap munkát. Így szavaztak, kézfeltartással vagy gombnyomással, mert ez a szlovák nyelvtörvény. (Bocsánatot kérek a takarítónőktől, az ő szakmájuk is fontos, meg is becsüljük, de ők nem döntéshozók.)

Hogy erről nem lehet tudni Magyarországon? Nem lehet, mert nálunk a többség olyan kormányt juttatott hatalomra, amely kormány megérti a szlovák nemzet érzékenységét és egyetért azzal, hogy az autonómia-törekvéseket föl kell számolni, mert azok elszakadáshoz vezetnek. Tehát helyesli a szlovák politikusok minden olyan lépését, amellyel azok ellen harcolnak, akik Szlovákiában autonómiát akarnak. Ezek a felforgatók azt akarják, hogy ne kelljen a magyar takarítónőnek szlovákul megtanulnia és legalább alapiskolai nyelvvizsgát tennie. A magyar falu magyar polgármestere igenis követelje meg az önkormányzat minden dolgozójától a szlovák nyelv magas szintű ismeretét. Pedig az autonómia annyit jelent: önkormányzat. Egy településen belül, egy járáson belül, egy megyén belül, de az államon is belül. A határok maradnak, csak a jogokon kell osztozni, ha már a győztesek ereje ezt kényszerítette a vesztesre. Ebben az esetben mindegy lenne, hogy Košice vagy Kassa vagy Kassovia, mert az egyenjogú és egyenrangú nemzetek között ez nem okozna gondot. Társnemzetek élnének egymás mellett békességben.

Rossz ebben a megvert helyzetben lenni.

Rossz, hogy ebben a megvert helyzetben nem nyújt védőkart a maradék ország. Kiveszett az emberség, az együttérzés. Nem csak kifelé árad a közöny, befelé sem gyakoroljuk a szolidaritást.

Régi betegség nyomja le torkunkon a kiáltó szót. Nem sikerült egészséges nemzetté válnunk. A múlt homályába vész a nagy baleset, amikor még esélyünk volt rá. Talán 1848/49 volt az utolsó fellobbanás, esetleg 1956 felvillanása. Deák Ferenc bölcsességét hirdetjük, pedig Kossuthnak volt igaza. Deák elfogadta, kimunkálta a kiegyezést, amit ötven évnyi jólét követett, de az árát máig fizetjük. Nem alakulhatott ki a magyar nemzet érdekeit mindenek elé helyező közgondolkodás, ahogyan a függetlenségért harcoló Kossuth akarta. Nem volt olyan politikus, nem nevelődött ki olyan politikus, aki harcra adott volna parancsot, amikor jöttek a románok Kolozsvár felé, a csehek Kassa felé. Csak bénultan csodálkozott az utca népe. Tisza István lett volna képes jogot és területet védő erő felmutatására, de ő a királyhoz volt hű, nem a nemzetéhez, meg a csőcselék idejekorán le is lőtte. Linder Béla liberális hadügyminiszter feloszlatta a maradék hadsereget, majd Pécs polgármestereként átadta a várost a szerbeknek. Mikor Horthyék kizavarták, Belgrádba menekült, ott kapott lakást és teljes ellátást élete végéig a mindenkori szerb kormányoktól. Teleki Pál öngyilkosságát szomorú büszkeséggel emlegetjük, pedig a sírját is vesszőzni kéne, miért nem ment inkább Londonba, emigráns kormányt alakítani, magyar hadifoglyokból sereget szervezni, hogy a győztesek asztalához ülhessen a második háború után. Lehetett volna akár a szlovákoktól tanulni. A szlovák államot Hitler hozta létre, mellette ordibáltak Tisóék. Közben Benes Londonban meg Moszkvában verte az asztalt a nagy demokraták győzelmét remélve. A szlovákok meg dörzsölték a markukat, az egyik majd csak győzni fog! Bejött a számításuk, a győztesek közé kerültek. A győztes pedig lehet fasiszta is, így lehetett a magyarokat és a németeket nemzetiségük, nyelvük alapján felelőssé tenni az összes háborús bűnért. Nálunk meg jöttek tovább a véreskező törpék, Rákositól a tömeggyilkos Kádáron át a mai pojjáig.

Néha csillan kicsi fény. Volt már miniszterelnökünk, aki kommunista létére saját népe mellé állt. Az igazi kommunista persze rögtön felakasztatta, mihelyst elég orosz tankot hívott be az országba. Volt

már olyan államférfi, aki kimondta, lélekben minden magyar miniszterelnöke akar lenni. Volt már arra szándék, hogy a világ magyarjainak erejét kell hozzákapcsolni a maradék ország erejéhez a Széchenyitervvvel, a vállalkozások összekapcsolásával határon innen, határon túl. De ezeknek mindig rossz sajtójuk volt belföldön-külföldön egyaránt. Valahogy sehol sem szerették ezeket a „nacionalistákat”.

Eddig sok-sok évtized, évszázad óta mindig az erő győzött fölöttünk, nem sikerült az igazságunkat kiharcolnunk. Pedig az erő igazság és az igazság erő nélkül mit sem ér.

A deportáltak, a kitelepítettek, az állampolgárságuktól megfosztottak, a meggyilkoltak líliom igazságát is csak akkor lehet győzelemre vinni, ha lesz mellettük kiálló politikai erő. Az őket is átfogó védő kar.

Mezei István
szociológus, Miskolc

Gondolatok a benesi dekrétumok szlovákiai, parlamenti megerősítése kapcsán

Kassán van egy lakótelep, melynek máig KVP a neve („a kávépé”). Ez egy mozaikszó, mely a Kassai Kormányprogram szlovák megnevezését takarja. Ez az a népfrontos kormányprogram, mely megalapozta Csehszlovákia újjászületését a II. világháború után, s mely a benesi dekrétumok nyomán haladva kollektív háborús bűnösöknek mondta ki a magyarokat. Ezen a lakóte-

lepen magyarok is élnek. Sokan falvakból költöztek be. Onnan, ahol annak idején szüleiket azért nem telepítették ki, mert reszlovakizáltak, vagyis kényszerből aláírták, hogy szlovák nemzetiségűek, pedig sohasem voltak azok, még szlovákul se tudtak. Azon a lakótelepen sok „volt magyarnak” a gyermekei már nem tudnak magyarul. Azt sem tudják, mi az a KVP, mit szenvedtek a nagyszüleik, és ki volt Beneš. Nem akarják tudni. Szégyellik magyar gyökereiket. Az ördögi kör itt zárul be. Beneš és mai hű követői így érik el céljukat.

Első „személyes találkozásom” a benesi dekrétumokkal egy temetésen történt... Gyülekezetünk egyik volt presbiterét temettük, akinek a rokonai említették előttem, hogy gyerekkorában őt is kitelepítették, de később visszajött. Ezt elmondtam a temetési prédikációban, és szoltam a kitelepítés aljas voltáról is. A temetés után többen jeleztek: minek ezt feszegetni, el kell már ezt felejteni, régen volt, stb. Ez egy felvidéki (szlovákiai), határszéli, református magyar gyülekezetben történt.

Addig is tudtam nagyjából, mit jelent, és milyen rombolást végzett az itteni magyarság körében a második világháború utáni csehszlovák nemzetállami (rém)álmom, de ez után a temetés után kezdett el igazán érdekelni. Mi történt itt? Mit tettek ezekkel az emberekkel? Ki járt rosszabbul: akit kitelepítettek vagy aki itt maradt? Rádöbbentem, hogy nem csak kitelepítésről és vagyoneklobzásról van itt szó, hanem arról, hogy megroppantották, eltörték a felvidéki magyarság gerincét, halálos mérget fecskendeztek az ereibe, pusztító vírussal fertőzték meg: a félelem vírusával. A benesi dekrétumok mostani parlamenti megerősítése ugyanennek a taktikának a folytatása. Akit nem lehetett kitelepíteni, azt meg kell alázni, el kell sorvasztani, asszimilálni kell, ehhez pedig legjobb módszer a gyökerek elvágása és a megfélemlítés.

Rájöttem, hogy a gyülekezetemben az emberek 90%-ának a neve szlovákul van beírva a személyi igazolványába, ami azt jelenti, hogy őket vagy szüleik

ket kényszerítették a reszlovakizációra. Ezen embereknek csak a töredéke élt azzal a lehetőséggel, hogy nevét a demokráciában újra magyarra írassa. A többieknek már hatott a vírus, visszafordíthatatlan károsodás kezdődött a szívben és a gerincben, a félelem már bekerült a vérbe, és csak kering egyre körbe-körbe... Ők azt mondják: ki tudja, mi jön itt még majd, jobb, ha így marad a név, még jobb, ha úgy megtanulunk szlovákul, hogy észre se vegyék rajtunk, hogy magyarok vagyunk. Sőt, még jobb, ha szlovák iskolába járattuk gyermekeinket, mert csak úgy tudnak majd érvényesülni, ha szlovákként tudják eladni magukat. Sokakban kialakult egy fura semmagyar-seszlovák identitás, mely zavaros, félős, és könnyen manipulálható.

Igazából ez ellen a félelem-betegség, feladás-vírus ellen kell küzdenünk, az erkölcsi és vagyoni kártérítés másodlagos – bár fontos – kérdés. A baj csak az, hogy ez a tizenöt éves állam úgy viselkedik velünk szemben, mint egy 15 éves kamasz: makacs, kiszámíthatatlan, szemtelen és semmi áron sem kér bocsánatot. A mi megbetegített magyarjaink pedig éppen ettől félnek a legjobban: a kiszámíthatatlanságtól, mert mi lesz, ha...

Pedig a helyzet egyszerű: mi magyarok vagyunk, itt Szlovákiában, és azok is maradunk, akár tetszik, akár nem. Istentől kaptuk magyarságunkat, talentumként, amit majd számon is fog kérni tőlünk. Nem mi tehetünk róla, hogy Szlovákiába kerültünk. Ha voltak is őseinknek bűneik a szlovákokkal szemben, ha nem is voltak velük mindig a legkedvesebbek, ezt kamatostól visszafizették már nekünk a valamikor elnyomott szlovákok utódai az elmúlt 80 évben. Elég! Több büntetést nem érdemlünk és nem vagyunk hajlandóak elfogadni! Ugyanolyan adófizető, dolgozó, becsületes polgárai vagyunk ennek az országnak, mint a szlovákok, és azok is leszünk mindig. Nem törhet meg minket megint a félelem azért, mert egy kamasz pimaszkodik velünk. Hiába próbálják az orrunk alá dörgölni, hogy bűnösök vagyunk, és kevesebbet érünk

a szlovák anyanyelvű állampolgároknál: ez nem igaz!

A baj csak az, hogy ennek tudatosítására kevés az összetartó magyar politika, a jó magyar-iskolai nevelés, a népi hagyományokra alapozó magyar kultúra. Ehhez megtérés kell! Ezt szúrta el a felvidéki magyarság az elmúlt (kommunista majd demokratikus) évtizedekben. Megtérés nélkül próbált harcolni megmaradásáért politikai, kulturális, gyakran kultúr-protestáns eszközökkel. Ezek önmagukban semmit sem érnek. Fájdalomcsillapítónak is gyengék, és nagyon szűk réteget érnek el. Nem is vezettek valódi eredményre, csak lassítják az asszimilációt.

Újjászületés kell: aki biztosan tudja, hogy a Jézus véérért örök élete van, az nem fél. Semmitől és senkitől. De még ez sem elég. Elhívás is kell a Lélektől: a rád bízott drága kincset őrizd meg! A mi elhívásunk az evangélium terjesztése mellett ez is:

Őrizzük meg magyarságunkat Szlovákiában, mert Isten ezt a talentumot is számon fogja kérni tőlünk. És hiába mondjuk majd, hogy elástuk, mert féltünk. Benestől, a kitelepítéstől, a parlamenttől, és attól, hogy nem érvényesülünk, mert Ő ezeknél hatalmasabb!

Ő kész segíteni nekünk, kész erőt adni ahhoz, hogy szlovák állampolgárságú, szlovákul jól tudó, a szlovák államot és azon belül szülőföldünket építő, de teljes egészében magyar emberek maradjunk, az Ő megváltottjai és megújítottjai itt, Felvidéken! És akkor beszélhetnek a parlamentben, meg határozhatnak, meg erősíthetnek, amit akarnak: minket nem választhatnak el vele Krisztusunktól és népünkötől!

Az ördögi kör itt török össze: szabadok vagyunk!

Kása Gergely lelkipásztor
Felvidék, 2007. november 16.

Igehirdetés faragókéssel?

Id. Virágh Sándort kérdezi dr. Sándor Endre

Debrecenben a nagytemplomi imateremben különösen szép fali táblák ékesítik a fehér falat. A debreceni sajátosságú, egykor porcelán csigacsinálók fából születtek újjá, és bibliai igéket hordoznak. Ósi őrásztali terítők mintái is fába vannak bímelve, a szűrösök díszével karöltve, valamint csikszeredai stílusú életfák tagolják az „üzzenő” alkotásokat. Az eligazító táblán az olvasható, hogy a Virágh testvérek hálaadásából jött létre mindez, két lelképásztor ötvenes évekbeli segédlelkészségére és harmadikuk jelenlegi főgondnokságára tekintettel. A faragás munkáját Virágh Sándor nyugalmazott lelképásztor, egykori borsodi esperes készítette el 75 éves korában Sárospatakon. Hogyan bontakozott ki belőled ez a tebenség?

– Még teológus koromban Illyés Endre professzor úr megkért, hogy legációim alkalmával a környező településeket is keressenem fel, és ahol nevezetesebb egyházművészeti tárgyat, épületet lehet találni, azt rajzoljam le. Rajzaim a Debreceni Kollégium gyűjteményeiben százat meghaladó számban mindmáig megvannak. Majdcsak négy évtized telt el, amikor egy sérvműtétet követően orvosi tilalom vonatkozott a nehezebb munkákra, és kezembe vettem a faragókést, s nagy kedvvel készítettem először kisebb dísz tárgyakat, majd a hejőcsabai templom fedeles székeinek helyreállításakor azokat láttam el 42 darab faragott díszítő táblával.

Miket készítettél már eddig?

– Számban legtöbbet az apró ajándéktárgyakból készítettem, családom, barátaink, ismerőseink részére. A levélbontó késtől a falra akasztható, változatos alakú és motívumú díszeken át a virágkaróig. Nagyobb méretűek a teológiai évfolyamok tablói, kezem alól került ki két kopjafa, és egy székely kapu. A sárospataki templomi imaterem díszítését látták a debreceniek egy kiállítás alkalmával, és akkor született meg a gondolat, hogy templomi imatermük új arculatát faragásokkal szeretnék kiala-

kítani. A díszítésen keresztül nem csupán népünk gazdag művészeti örökségét adhatom tovább, hanem a mívés szépség és a gyönyörködtetés ízlésformáló, nevelő hatású is. Számomra pedig leginkább az üzenetközlés, az ajándékozásra keresztüli örömszerzés lehetőségét hordozza a faragás. Számtalanszor írok, faragok ígét a táblákra, és azok, ha egy család étkezőjében, de akár egy templomban, vagy egy iskola falán jelennek meg, az ígét szoló Úr jelenlétére utalnak. De nem csak faragással kapcsolodom ki, hanem időnként ecsetre váltok csuklópihentetésül. Amikor id. Kocsis Attila ny. lelkész meglátta a padlásterünkbe készített néhány festett kazettát, úgy gondolta, hogy Dövényben milyen szép lenne a templom mennyezetén ilyeneket látni. Nagy igyekezettel sikerült a gondolatot valóra váltani, a mintatervezéstől a megfestésig, nyolc hónap alatt.

Nyugdíjas éveidben hogyan tekintesz vissza életutadra?

– A családi kör, annak lelki háttere minden ember számára meghatározó. Földes községben nőttem fel ötgyermekes református kántortanítói családban. Hittel és szeretettel teljes lelki örökséget nyerhettünk, amely a tudományra és egyházi szolgálatra való elkötelezettségben nyilvánult meg. A Debreceni Kollégiumban nevelkedtem, 1955-ben végezve lettem segédlelkész Hajdúböszörményben, Debrecenben a Nagytemplomban, Árpád-téren, majd Miskolcon a Vasgyárban és Belvárosban. Önálló lelképásztor először Mályinkán voltam, majd 1967-től Hejőpapiban, 1981-től Tiszaszederkényben, 1984-től Miskolc-Hejőcsabán szolgáltam, és 2000 szeptemberétől telnek nyugdíjas éveink Sárospatakon. 1962-ben kötöt-

tünk házasságot párommal, aki mindig hűségesen részt vett az egyházi szolgálatban, a kezdeti időben okleveles kántorként, később lelkészi oklevelet szerevezve, az igehirdetés, hitoktatás munkájában és Hejőszalonta református gyülekezetének pásztorlásában. Sok fizikai munkát is elvégezve felneveltük, pályára bocsátottuk négy gyermekünket, és öt unokának örvendezhetünk.

Végül hadd kérdezzem meg, megköszönve a beszélgetést: Sárospatakiná tud-tál-e lenni?

– Szívesen jöttünk fiunk családi közelségébe. Részt vehetünk a gyülekezet változatos lelki életében, az énekar munkájában. Sárospatak városa gazdag történelmi, kulturális, művészeti és egyházi rendezvényeknek ad otthont, melyből jó részesülni. Egy-egy szolgálattal, úrvacsorai besegítéssel, temetési énekléssel az eklézsiában is hasznossá tudok lenni. Jól eső volt megtapasztalni egykori egyházmegyém figyelmes megemlékezését, köszöntését a 75. születésnapomon. Életkorom szerint a 77. évembe lépve mozgásigényemet egy kis kerti munka kielégíti, lelkiekben pedig áldást jelent a családom és a gyülekezet közelsége és hála Istennek kezemben tarthatom a faragókést, amellyel sokak számára juttathatok el szeretetet, ígét, amint a közelmúltban a sárospataki református általános iskolának is díszes falitáblába metszettem: Légy hív mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját.

Gondolom, nem vagyok egyedül abban, hogy milyen jó rácsodálkozni a Biblia részeinek sokszínűségében rejlő egységére. Egy-egy történet önmagában is lehet érdekes, tanulsággal, üzenettel teli, de felfedezni, megtalálni azt a belső egységet, amely egymástól elkülönültni látszó részeket szervesen összekapcsolja, ámulatba ejtő és magával ragadó. Ebben nélkülözhetetlen és rendkívül hasznos segítséget kapunk nyelvi területen. A nyelvi kifejezések, fogalmak jó megfigyelése, megismerése olyan összetartozásokat tár fel, amelyek egyrészt az úgy vélt ellentmondásokat teszik teljesen érthetővé, másrészt lépésről lépésre vezetnek egy sok részletre kiterjedő tartalom zegzugainak bejárásában. Meg tudom érteni akár a barlangásokat, akár a tenger mélységeit kutatókat, hogy milyen olthatatlan kíváncsisággal és szenvedéllyel keresik a még fel nem fedezett rejtelmeket, és micsoda örömmel bukkannak rá a valóság eddig ismeretlen rejtekeire. Nem kell a kockázatos és veszélyes utat vállalnom sem járatlan barlangok útvesztőibe, sem a tengeri mélységekbe, mégis hasonló izgalom és öröm tölthet el, ha valami megvilágosodik abból a csodálatos világból, amely a Biblia gazdagsága. Figyelmem különösen is az ószövetségi héber felé irányult, ez nem jelenti az Újszövetség háttérbe kerülését, és legfőbb eseményének kisebbitését, sőt éppen annak az iránynak a felismerését hozza elém, amely oly határozottan vezet az Ószövetségből az egyetlen Megváltó, Jézus Krisztus felé, akinek eljövését Isten nemcsak ígérte, hanem minden eseményen át munkálta a beteljesedésig.

A Biblia igaz szava

Disszertációm témájának körülhatárolásánál mind meggyőzőbbnek találtam, hogy egy olyan vonal halad végig a Biblián, amely Isten történetvezetésének értelmét és célját, ugyanakkor egyéni életünknek helyét és szerepét is bemutatja. Isten szövetsége. Nem ok nélkül állították már a reformációt követő református teológiai rendszerek a középpontba Isten szövetségének bibliai leírását és annak vizsgá-

latát. A szövetség-teológia irányzata nagyon tanulságos és érdekes korszaka a protestáns teológia történetének. Szinte minden későbbi teológiai irányzat valamilyen módon ebből nő ki, innen indul el, és jár be aztán valamilyen sajátos utat. Ha a bibliai kortörténet területén akarunk behatóbb vizsgálatot végezni, a bibliai szövetség érdekes hasonlóságokat, párhuzamosságokat mutat az ókori keleti szerződésekkel, amelyek egy nagy király és a védelmébe vett kis népek között teremtettek megbonthatatlan közösséget. Ha a pietizmus történetét nézzük, indulását keressük, abban az Isten és

ember közötti személyes, eleven és mozgalmas formában találjuk, amelyet a Szentírás a szövetségről mond el. Hogy ennek a személyes viszonynak, Isten és ember között milyen gazdag tartalma van a Bibliában, a legfontosabb fogalmak adják elénk: hűség, szeretet, igazságosság, könyörületesség, kegyelem. Ennek a sajátos bibliai szövetségnek a teljessége, igaz valósága maga Jézus Krisztus.

Voltaképpen egyetlen fogalom: szövetség, egyetlen valóság, amelyben Isten munkája végbemegy, és amelyben ott van az életem minden pillanata, minden eseménye, de ott van a világ története, annak célja és minden bukása, és minden bukás ellenére továbbhaladása, sőt rendíthetetlen reménysége.

Rá kellett jönnöm, hogy egy olyan területre jutottam, amelynek nem lehet végére járni, olyan szinte mindent érintő teljesség, amelynek vizsgálatát nem lehet befejezni.

Nagy örömömre szolgál, hogy közben rátaláltam egy olyan életműre, amelyik más kiindulásból ugyan, de a Biblia egészét és egységét látva széleskörű kutatást végzett, bár viszonylag keveset publikált, annál bőségesebb írásos hagyaték maradt ránk munkásságából. Lehetőség szerint ebben az anyagban tájékozodom, részleteit elkezdtem megismertetni a magyar teológiai közösséggel is. Az amsterdami egyetemen bontakozott ki ez a munkásság, főként holland nyelven olvasható. Frans Breukelman ez a nagyon egyéni utakon járó lelkipásztor, biblia-kutató. Remélem, hogy még többet is lehet majd hallani róla, hazai körökben is.

Dr. Börzsönyi József

Misszió az egészségügyben

Egykor a születéstől a haláig kísérte a lelkész a híveit. Ma már nem minden gyermek érkezéséről tudunk, és nem mindenki haláláról értesítenek bennünket. Maradnak titkok a gyülekezethez tartozó vagy közelében lévő családjaink életéből, változásaiból.

Korunk sokszor egyik legnagyobb titka, tabuja, hogy kinek milyen betegsége is van. Amikor néhány éve a hospice autójára feliratot akartunk készíttetni, azzal vetettük el az ötletet, hogy sok betegnek, családnak kellemetlen lenne, ha a háza előtt megállna a hospice autója és kitudódna, hogy valaki daganatos beteg a családban.

Talán az elmúlt évtizedek változása hozta magával, hogy a betegség idején egyre kevesebben igénylik tudatosan a lelkész megjelenését. Sokakban – különösen is a nem vallásosokban – azt a félelmet kelti a lelképásztor megjelenése, hogy közeleg a halál. Ettől függetlenül keresztyéni feladatunk, küldetésünk elmenni, meglátogatni a betegeket. 18 éves tapasztalatom, hogy a kórházi betegek várják, és örömmel fogadják a kórházi lelkészt, ha megáll az ágyuk mellett. Jó valaki mással is – az orvoson, nővéren és családtagon kívül – megosztani a félelmeket és az örömet. Ha a kápolnába nem is mindig jönnek el, de szívesen beszélgetnek, imádkoznak a lelképásztorral.

Két évvel ezelőtt nyitotta meg ajtaját a Megyei Kórházban az ökumenikus kápolna és indult el

a kórházmissziói szolgálat. Az Isteni Irgalmasság Ökumenikus Kápolnáta a négy történelmi egyház és a kórház közösen építette, alakította ki. Egy hely betegeknek, látogatóknak és kórházi dolgozóknak az imádkozásra, elcsendesedésre. A Nőszövetség sokat segít abban, hogy ne csak az istentiszteletek idején, hanem a nap más időszakában is nyitva legyen a kápolna.

A kórházmissziói szolgálat célja több irányú: meglátogatni a betegeket, istentiszteletet tartani a kápolnában, segíteni a családtagokat, az egészségügyi dolgozókat bátorítani munkájukban, segíteni mindenkit visszatérni a lakóhely szerinti gyülekezetében. Vannak különleges alkalmak, is mint kirándulás Erdélyben a szakdolgozókkal, emlék-istentisztelet tartása elhunyt dolgozó halála alkalmából, filmvetítés, gyermek istentisztelet.

Ma azt tapasztaljuk, hogy az életünk egyfelől

meghosszabbodik, másfelől pedig egyre több betegség jelenik már fiatal korban is. Krónikus betegségek sokasága, amikkel együtt kell élni és sok esetben-testileg lelkileg szenvedni. A szív és a daganatos betegek mellett még egy betegség van, ami tapasztalatom szerint sajnos mindig nagyon növekszik, ez pedig a lelki betegek sokasága. Lelki betegek pedig nem csak a pszichiátriai osztályon vannak, hanem a többi osztályon is. Lelki beteg lesz az a fiatal ember, akit megműtenek gerincsérvre, de utána el kell fogadnia, hogy egy egész életen át kisebb-nagyobb fájdalmak között kell élnie, és szinte semmit nem emelhet. Lelkileg sokan nem tudják elfogadni, hogy 35-40 évesen eltávolítják a fél mellüket. Egy abortusz még mindig egy életre szóló traumát jelent. A cukorbetegséget vagy a magas vérnyomást és vele járó következményeket pszichésen is hordozni tudni kell. Az Úr nagy próba elé állít egy-egy betegséggel. Lehet Istennek perlekedni, vagy pedig hittel kérni az Ő segítségét. A kórházban töltött napok alatt a lelki, hitbeli vívódásban próbál meg a kórházlelkész szolgálat segíteni. Nagy segítséget jelent az imádságos háttér és a telefonos segítség, hogy ki melyik osztályon fekszik és látogatható meg. Elérhetőségek: 46/ 515-200/ 1736-os mellék és 30/ 3593379.

Gecse Attila kórházlelkész

MISZIÓ

Ifjúsági rovat

A református egyházban csak idősek vannak. Hamis. Vannak fiataljaink gyülekezeteinkben, általános és középiskoláinkban, felsőoktatásban. Szeretnénk nekik is „olvasnivalót” kínálni lapunkban, mégpedig rendszeresen, önálló rovatban.

Szakmunkához szakember kell. Kaptafa a cipész kezébe való, szakfander az úrhajósra, kréta pedig a pedagógus kezébe. Ezért kerestük meg két református gimnáziumunk vallásanárait, hiszen ők nálunk jobban ismerhetik a rájuk bízott korosztályt. Ők állították – és reményeink szerint állítják majd – össze ifjúsági rovatunk tartalmát. Ezúton is köszönjük odaszánt idejüket, energiájukat, munkájukat. És köszönet illeti azokat a diákokat is, akik tollat vagy billentyűzetet ragadtak, és közkinccsé tették gondolataikat.

Néha nehéz embernek lenni... (részlet)

**...Azt tenni, ami szinte jó. Eredendő javakat keresni,
Olyannak lenni mire néha csak vágyunk, s azt adni,
ami több annál, mi adható.**

**Néha nehéz felébredni, levegőt venni és nem kérdezni
mikor lesz már vége a napnak,
nehéz érteni azokat kik kérnek,
s látni azt is, mi mindent kapnak.**

**Néha nehéz ruhába bújni, és elfedni az anyagot,
az emberi testnek minden hibáját,
a bájost is, s a hanyagot.**

**Néha nehéz tükörbe nézni, a szemébe annak,
ki visszanéz, és nem csak nézni, hanem látni is,
igen, néha nagy' nehéz.**

**Néha nehéz elindulni, és tudni, hogy megérkezünk,
nehéz aztán megérkezni,
úgy, hogy senki nem fogta kezünk.**

**Néha nehéz kiszakadni, vagy nem várni, mi elragad-
nehéz ha olykor feloldoz az élet, nehéz, mert a
szív fáj ha megszakad.**

**Néha nehéz várni, s menekülni, ha megjelen' mit várunk,
nehéz újra nyitni az ajtót,
mit belülről önmagunkra zárunk.**

**Néha nehéz a közöny, de néha már csak arra telik,
nehéz álarc nélkül járni, s várni,
míg valós arcunk meglelik.**

....
**Néha nehéz arra várni, kít titkokba zárni sem merünk,
nehéz nem keresni, nem találni,
nem maradni, nem hátrálni, tovább állni,
visszanézni s látni : senki nem volt velünk.**

**Néha nehéz hinni abban, hogy megváltozik életünk,
s aztán el - újra úgy aludni, hogy hitünkéből fel-ébredünk.**

m.sz. 2007.06.01.,02.

HŐSÖK TERE

Gondolatébresztőnek, és ajánlónak szánom a következő sorokat a rovat első számaként. A Hősök tere - című rovat olyan valóságos hősokeket szeretne bemutatni, akikről nem „beszél” a média, mert – és itt elgondolkodom – ki tudja miért is nem?

Pedig hősokekre, kiváltképp valóságos hősokekre szükségünk van! Talán nem is azért, hogy minket mentsenek meg, hanem azért, mert jó tudni róluk, hogy vannak, léteznek, hogy valamiben felülmúlják az átlagost és hétköznapit. Sőt! Mondhatni egyenesen zabáljuk a hősoke történeteit! Erre jó példa volt a közelmúltban vetített tévésorozat az egyik kereskedelmi csatornán – Heroes!!! – Én is szinte rohantam haza és gyermeki izgalommal ültem le, amikor tehettem, hogy egy-egy epizód reklám utáni második felében láthassak valami valóban nem hétköznapit; valakit, aki repül; aki átváltozik, vagy átváltoztat; aki megváltozik, vagy megváltoztat... valami hősiest! Már nem csak – mint gyermekkorunkban – a moziból kijövő érezhette magát az ember Rambónak (Terminátor-nak, vagy Robocop-nak, vagy Bruce Lee-nak), hanem otthon, a kanapéban ülve is beleképzelhettük magunkat, milyen lenne, ha egyszer én is... Tényleg! Én ki szeretnék lenni? Milyen szeretnék lenni? Milyen különleges tulajdonság lenne jó?

Nyugszik bennünk egy hős, vagy csak annak a vágyképe, ami aztán lassan el-

csendesül és elszürkül, de ami mégis, néha megmozgat bennünket, amilyené mégis mindig szeretnénk válni.

De kik is valójában a hősoke? November elején egy előadáson vehettem rész Miskolcon, ahol a magyarországi Baptista Szeretetszolgálat vezetője, Szenczy Sándor mesélt el egy történetet. Az ezredfordulón egy délvidéki porrá robbant városba vittek egy teherautónyi segélyszállítmányt. 100km oda, 100km vissza, este tére vissza is térhetnek – gondolta. Aznap 17 ellenőrző ponton pakolták ki a kamionjukat ellenőrzésképpen a sárba és a koszba, s nekik pedig vissza kellett rakni. Késő este tére oda. Egy szinte teljesen minden tekintetben szétrobbant baptista gyülekezetnek vittek segélyt. 500 emberből 13-an maradtak, 13 idős özvegyasszony. Amikor késő este megérkeztek, elkezdtek lőni őket és a teherautót. Bemenekülve valahová ártettegték az egész éjszakát, majd másnap reggelre ébredve egyik munkatársukat (19 éves fiú) lelőve találták, másik munkatársuknak levágták a kezét. A reménytelenségben Szenczy Sándor eljuttatta a szállítmányt a gyülekezet megmaradt részének azzal a gondolattal, hogy ezek után hazamegy, és mindent abahagy, mindenről lemond. Megérkezve a gyülekezethez 13 asszonyt talált, akiknek semmijük nem volt, egy lerobbant épület pincéjében laktak, esővizet ittak, és kutyák húsát ették. Egyikük térdre borult Sándor előtt és elkezdte csókolni a kezét.

Három éve nem volt itt lelkész! Prédikálj! Nem! – jött a válasz. – Itt van a ruha, az élelem, a pénz! Nem prédikálok! – felelte Szenczy. – Nem kell! Prédikálj! Te lelkész vagy! – mondta az idős asszony. Ekkor értette meg Szenczy, hogy akkor veszíthet el az ember mindent, ha a hitét elveszíti. Ezek után mára egy világméretű szeretetszolgálat vezetője lett több háborúban járt és viszi a reménységet sokaknak az adományok mellett. (Ajánlom a figyelmedbe kedves olvasóm 10000 gyermek Karácsonya című mozgalmukat – <http://www.baptistasegely.hu/node/54>)

De kik is valójában a hősoke? Akár csak ebben a történetben: a fiú, aki nem térhetett haza – hősi halált halt? Vagy Sándor, aki ennek a szolgálatnak azóta is a vezetője? Vagy az özvegyasszony, akit - túlélve a férje és gyermeke halálát, unokája rabszolgának való eladását – használt az Isten abban, hogy reményt és küldetést adjon ehhez a Szeretetszolgálathoz?

Amint sejítetek, nem a mozivásznonról ismertté vált hősokeket szeretnék bemutatni a későbbiekben, hanem olyanokat, akik közöttünk élnek és csendesen harcolnak meg az élet igen kemény harcát, győzedelmeskedve Isten ereje által. Ne feledd! Az erő veled van! – És ha így nem értenéd lefordítom: „Elég néked az én kegyelemem! Mert az én erőm a te erőtlenséged által ér célhoz.” 2Kor 12,9 Ha ismertek ti is ilyen hősokeket, szívesen fogadom ajánlásokat a tamasnorbi@hotmail.com-ra.

TI ÍRTÁTOK

Gondolatok az utakról és a célokról

Lásd, eléd adtam ma az életet és a jót, de a balált és a rosszat is. Ezért parancsolom ma neked, hogy szeresd Istenedet, az Urat, járj az ő útjain, tartsd meg parancsolatait, rendelkezéseit és döntéseit, és akkor élni és szaporodni fogsz, mert megáld téged Istened, az Úr azon a földön, amelyre bemégy, hogy birtokba vedd.

(5Móz 30,15-16)

Egyik sem fontosabb a másíknál, a kettő alkot egy egészet, a kettő együtt jár: ha nincs célunk, akkor az út is „leértékelődik”, mert nincs miértje.

Viszont, ha van egy célunk, de elérése érdekében nem a helyes úton járunk, akkor a célnak sem lesz értelme, mert az az út nem a cél elérését szolgálja.

Minden ember halad valamilyen úton. A kérdés az, hogy van e célja... és szerintem pontosan ez az, ami a kettőt elválaszthatatlanul egybeköti, mert a céltalan út sehová sem vezet.

Azt hiszem a kérdésre a válasz minden emberben

máshogy fogalmazódik meg, hiszen mindenkinek más a tapasztalata. Egy idősebbnek, aki a fél életét már maga mögött tudhatja, aki már több mindent átélt, bizonyára nem egyezik a véleménye egy 15-20 évesével, aki előtt még ott az a nagybetűs valami. Lehet, ha én is idősebb leszek, el tudom majd dönteni, hogy melyik is a fontosabb, de egyelőre nem tudok választani... talán mert még döntésképtelen vagyok, talán mert még nincs tapasztalatom, vagy talán – és ez a döntő – még nincs kitűzve az a cél, aminek a helyes útján lehetne járnom.

Még várok... arra, hogy egyszer döntsek a célt illetően, és ha az meg van, kell betájolni az irányt, az utat, amin végig kell mennem a sikerért. Szerintem ez a legfontosabb, egyszer jól dönteni és akkor let's go on the perfect way!

„...mert az ember egy életen át készül valamire” – én arra, hogy a jelenlegi semmi értelme utat felcseréljem egy olyanra, amelyik majd a célért megy... „de nem sürgetem azt a pillanatot. Meg akarom várni, ahogy minden dolog rendjét és idejét várja az ember.”

Ehhez viszont elengedhetetlenül szükség van másokra, barátokra, családra, hiszen ők azok, akik támogatnak, talán terelnek is a jó irányba, de mindenképpen nagy szerepük van a döntésben.

egy végzős gimnazista

VÉGETLEN TÖRTÉNET

Koncertek

Az első koncerten egy ausztrál zenekar játszott, a nevük keleties hangzású volt, mégsem tudta megjegyezni. Egy John Lennon dal rémlett fel neki, ilyenkor aztán eszébe jutott, hogy erre azért gondolt, hogy megállapítsa: ez nem az. De ennél tovább később sem jutott.

Hatalmas tömeg volt, a sátor alatt alig fértek az emberek, egyetlen nagy ugráló massa volt előtte, talán az oldalak felé, a színpad két sarkához eső részen volt egy kevés hely még, mivel a sátor oldalait nem rögzítették a földhöz rendesen. Lebegett a ponyva a hőségben, oldalán kiszállt a por és a füst, a hangfalakból iszonyú erővel áradtak a modern slágerek.

Érdekes, gondolta akkor, hogy mindenki tudja a sokszor érthetetlennek tűnő

szöveget. Vagy mindenki érthetetlenül tudja? Vagy csak annak tűnik...?

Elindult. Fényképezek – gondolta.

A sátor oldalánál, szinte kilépve, közelítette meg a színpadot a nézőtértől elválasztó kordont.

Ott látta őket először, vagyis csak egyikőjüket látta igazán. Pedig egy pár voltak, lassan, nagyon óvatosan táncoltak a keleties nevű ausztrál zenekar álombarángató zenéjére.

Az egyiküket látta, kiengedett haja alatt az álla a másik vállára támaszkodott, közben kimérten vette el a lábait a másik lábai elől – mert miközben ők forogtak, a lábak szinte kergették egymást, furcsa versenyt futottak. Az érzelmes dal egy stadionnyi közönség erejével bízta őket.

Jól megfigyelte: nem álltak egymáshoz

közel, az egyik támaszkodása is inkább tűnt akaszzkodásnak, messziről.

A másíkról nem lehetett eldönteni, hogy akarja, vagy csak engedi ezt a támaszkodást, a lábak versenyeztek, de a gondolataik – ezt látta messziről, aztán közléről is – mintha szoborrá dermedtették volna a karokat, a törzseiket és az összes többi mozdulatot.

Folyópartról szólt a dal, ennyit megértett belőle és nézte a párt, látta az egyiket és kíváncsi volt a másíkra. Nem lehetett látni az arcát, mindig akkor fordult másik irányba, amikor ő odanézett.

A tömeg körülöttük dülöngélt, a zenekar ráadásrefrént játszott – ezt gondolta, mert mintha percek óta ugyanaz a részlet szólt volna. A sátorba az utolsónak játszott versszak első soránál messziről, de

biztosan nem a nyugati ég irányából, ferdén behullott egy halványszínű fény. A füstködön és porfelhőn keresztül rávilant a párra, onnan a kordon kerítésrácsára, onnan egy mikrofonállványra és ahogy jött, el is tűnt.

Mire mindezt végigkísérte a szemével, a pár is eltűnt a sátor oldala mellől, egy egészen más tempójú dal kezdődött és a tö-

meg hálás morajjal vette tudomásul, hogy a dal, amibe az ausztrál együttes belekezdett még jó ideig táncoltatni fogja őket. Fényképei készen voltak... a fejében. Elindult. „A verset kell költeni, nem a mindenféle híreket” – hallotta még elmenőben.

(E. Kiss nyomán)

(Kedves Olvasó! A te feladatod, hogy folytasd a történetet, kiegészítsd, esetleg továbbgondold. Ötleteidet várjuk a sarkoziferko@freemail.hu email címre, a legjobb folytatást itt szeretnénk leközölni...)

Ha nem láttad volna...

Kontroll

Minél többet gondolkodom a filmen, annál több összefüggés jut eszembe, de néha úgy érzem, ezen a filmen kár gondolkodni, inkább meg kellene nézni még egyszer, mert úgy sem tudom olyan jól kifejezni a Kontroll lényegét, mint maga a film.

A Kontroll jól kiaknázza a forma, és a tartalom nyújtotta lehetőségeket, de a buktatóit is sikeresen kerüli el. Tehát a film nem fájul sem pusztá okoskodássá, „vizuális aforizmagyűjteménnyé”, sem egyszerű „limonádé” filmmé. Zseniális megoldás az is, hogy a film szempontjából mellékes dolgok, melyek elvonhatják a néző figyelmét a lényegről, homályban maradnak. Például nem tudjuk meg egyértelműen, mi volt a főszereplő munkája, mielőtt ellenőr lett, és azt sem tudjuk meg, ki is a gyilkos, mert nem is számít. A film szimbolikus, így a jelenetek és a történet egyes elemei sem feltétlenül értelmezhetők szó szerint. A film többszöri megnézése után rájöttem, hogy ha nagyon akarjuk, szó szerint is értelmezhetjük a történetet, de akkor a film nem jelent semmit, akkor ez az egész csak egy impresszió.

Ám nem kell valami szörnyen komoly filmre számítani, ez végül is nem a Macbeth, szép számmal vannak poénok is, de a poénokon túl észre kell vennünk a film mondanivalóját.

Nem szabad azonban úgy nézni a Kontrollt, mint egy filmet. Ha úgy állunk hoz-

zá, hogy film, akkor nem tanulunk belőle semmit. Rajongók leszünk, naponta megnézzük, de a lényeg fokozatosan szétfolyik kezeink között, mert mint alkotást kezeljük. Nézzük úgy, mint egy példázatot! Legfeljebb kétszer kell megnézni, hogy tanuljunk belőle, de aztán soha többé...

Elsősorban azt kell leszögeznünk, hogy a film erősen szimbolikus, többszörösen összetett jelentésvilággal bír, és megszerkesztettség tekintetében nincs párja.

A filmben végig megvan a fent és lent kontrasztja, ám ezek a szintek is többszörös értelmezést tesznek lehetővé. Értelmezhetjük a fent és lent szavakat akár fi-

zikális, létező térbeli helyként is, úgymint menny és pokol, de a lélek belsejében rejelő misztikumként is. Ez a kettősség azonban általában átfedi egymást, tehát aki lélekben lent van, az lent van fizikálisan is. A lent világának megértéséhez tudnunk kell, hogy az álmainkban felbukkanó barlangok, pincék, föld alatti helyek mindig a lélek mélyrétegeit, a tudattalant jelentik, amint azt Freudtól tudjuk. A film pedig csak a lent, a metró világát mutatja be, és maga a történet arról szól, hogyan mehetünk fel, hogyan változtathatjuk meg életünket. Ezzel szemben a fent egyfajta misztikus, túlvilági fényként jelenik meg

a mozgólépcső tetején, így a fent egy titokzatos, ideális világ képzetét kelti bennünk, ami akár a mennyország is lehet. A lent sejtelmesen sötét világa, és a fent között az átjáró nyilván a mozgólépcső, de a film látszólag élesen elválasztja a kettőt, ugyanis a cselekmény kizárólag lent játszódik. Érdeemes megfigyelni, hogy a film a földalatti világot többszintűnek ábrázolja, ugyanis ez a megoldás lehetővé teszi, hogy a film fontosabb szereplői mindig csak lefelé menjenek a mozgólépcsővel, még akkor is, ha már lent vannak egy megállónál. Ez a többszintű földalatti világ egy labirintus képzetét kelti, egy börtönét, ahonnan szinte lehetetlen kijutni.

Ezzel szemben a fent és lent világának határai mégsem olyan élesek, van ugyanis egy kulcsfontosságú szereplője a filmnek, aki egyértelműen kiérdemli a fent világot – hiszen a jót képviseli a filmben –, mégis lent van. Ő, Szofi az összekötő kapocs a két világ között, de személye azt is kifejezi, hogy akkor is lehetünk lélekben fenn, ha egyébként lent vagyunk. Szofi az egyetlen szereplő a filmben, aki nem idegbeteg, hanem kedves, szeretetreméltó és – leszámítva a mackójelmez – normális. De talán ez a jelmez is arra hivatott, hogy kifejezze: az abnormitás világában, a normális ember furcsa. Pontosabban furcsának látják. Mindenki. A főszereplő, Bulcsú is így, mackójelmezben látja, de a film végén, miután legyőzte önmagát, már an-

gyalruhában látja Szofit. Ez szimbolizálja, hogy Bulcsú is belép a kevesek világába, lélekben felemelkedik, és felmegy a mozgólépcsőn. Ám mindezt nem érhetné volna el Szofi segítségével nélkül, mert ő a felfelé húzó erő. Megfogalmazódik azonban az a kérdés, hogy Szofi miért jár le, ha fent is élhetne? Azért, mert személyével a film arra utal, a fentiek lejárnak, hogy segítsenek a lent szenvedőknek. Így válik Szofi a két világ közti összekötő kapocssá, ő a feljutás lehetőségének megtestesítője.

Érdeemes megvizsgálni a lent tartózkodó embereket, az utasokat, de elsősorban az ellenőröket. Az ellenőrök sokfélék. Értelmiségiek, bunkók, intelligensek, fiatalok, öregek, erőszakosak, visszahúzódóak. Ez a sokféleség arra hivatott, hogy általa az ellenőrök az egész emberiséget megtestesíthessék. A pszichológusnál aztán kiderül, hogy bármennyire sokfélék, de abban mind megegyeznek, hogy idegbetegek. Nem bírják elviselni a mindennapos konfliktushelyzeteket, ami egyszerűen abból fakad, hogy kapcsolatba kerülnek más emberekkel. Nem tudnak változtatni életükön, hiába próbálják különféle módszerekkel elfedni problémáikat, lelki torzulásaikat, melyekkel egyébként nincsenek egészen tisztában. Hiába járnak jóga tanfolyamra, hiába hordanak maguknál fegyvert, hiába viselkednek erőszakosan, vagy közömbösen, végül nem oldanak meg semmit. Sokan még addig a felis-

merésig sem jutnak el, hogy félresiklott az életük, és változtatni kellene. Ám a változás, a feljutás nehéz, és olykor fájdalmas. Bulcsú a film végére csupa vér, de ez is a szinte emberfeletti erőfeszítések kifejezésére szolgál.

De végül Bulcsú győz. Legyőzi félelmeit, a gyilkost, tehát önmagát, és felmegy a titokzatos fényben tündöklő mozgólépcsőn. Eléri a boldogságot. Ám egy valamit még tisztáznunk kell. A film nem a siralomvölgy-elmélet modern megfogalmazása. Nem a világ rossz, mi tesszük azzá. Sem a világ, sem az ember nem eredendően rossz és boldogtalan. Rajtunk áll, hogy milyen világban élünk. Változtathatunk, mert a világ csak félelmeinktől és tudattalanunk sötét tartalmaitól rossz, de ha a bennünk lakozó gonoszt legyőzzük, boldogok lehetünk. Ha siralmas az életünk, azért mi vagyunk felelősek, mert a döntés adott, az akarat szabad. Választani kell! Jól kell választani!

Ez a Kontroll. Élni tanít. Semmi egyébre, de ez épp elég. Nem képlet ez, ami-be behelyettesíthetjük saját életünk, hanem valami más. Példázat, tanmese. A föld alatt.

(Antal Nimród: Kontroll; 2003. Budapest Film; 100 perc)

Harnócz Péter

2007-ben érettségizett diák

Apróságok

Ünnepek és hétköznapiak váltják egymást életünkben. Feldíszítjük otthonunkat, felékesítjük szívünket is az ünnepre. Olyan emlékeket szerzünk ilyenkor, amelyek hosszú időre meghatároznak minket. Segítség adnak a hétköznapiak élhetőbbé, szebbé tételéhez.

Az ünnepben igyekszünk figyelni a legapróbb részletekre is. Az előkészületek során igyekszünk mindent megtenni azért, hogy az ünnep tökéletes, emlékezetes legyen.

A karácsony előtti készülődés a leglátványosabb dolgok közé tartozik a nyugati típusú társadalmakban. Mindamelllett azonban, hogy sok energiát fektetünk az ünnepi események szervezésébe, lebonyolításába, legalább ennyit kellene Istenre és magunkra is figyelni. Nem

nagy általánosságokra, hanem apróságokra. Nagyon jó alkalmak ezek, hogy megállva kicsit megkérdessük és megértsük, mi rejlik egy-egy tett mögött? Életünk egyik legnagyobb lehetősége, hogy megismerhetjük, megérthetjük egymást! Milyen csodálatos, hogy nekünk, keresztyéneknek Isten megismerésére, akaratának megértésére is lehetőségünk van...

Jellemző, hogy egy-egy ünnepből nem csak a szép, hanem a keserű emlékek is megmaradhatnak. Sokszor meg tudjuk bántani egymást a figyelmetlenséggel. Nagyon veszélyes dolog, ha csak egy nagy ügy, vagy egy elérendő cél lebeg a szemünk előtt. Ez lehet egy fontosnak vélt szolgálat, vagy egy ünnep tökéletes lebonyolítása. A nagy célokra koncentráció közben elfelejtünk tekintettel lenni másokra, figyelembe venni a másik véleményét, érzéseit, gondolatait. Biztosan kevesebb konfliktus lenne, kevesebb sebet szenvednénk és okoznánk, ha az ünnep abban lenne ünnep, hogy jobban figyelünk. Nagy célokra és apróságokra együtt. Vigyük el ezt az ünnepekből a hétköznapiokba! Tanuljunk csendben figyelni, odafigyelni Istenre és egymásra! Így legyen teljes, áldott a karácsonyi ünnepünk is!

„Próza karácsony”

„A téli vakációt családotul Cornwallban töltöttük. Régi álmunk volt ez. December eleje volt, odakint dermesztő hideg, ám a napfény mégis kölcsönzött valami különös hangulatot a tájnak, beragyogta a vidéket. Kicsi, fehér házunk az északi part festői szépségű részére nézett. Ezt a partszakaszt olyan Teremtő alkotta, aki elegendő időt szánt a munkára, és akinek elég éles szeme van a részletekhez.

Egyik nap hosszan tartó, bőséges reggeli után a létező összes, fellelhető meleg ruhát magunkra öltöttük, hogy aztán, mint valami úrhajós csapat, sétára induljunk a metsző hidegben... Elégedetten állapítottam meg, hogy mindannyian boldogok vagyunk...

Elértük a szikla peremét. Lenn, messze alattunk, egy tengerformálta sziklákkal körbevett, patkó alakú, az általam valaha is látott leggyönyörűbb öböl tárult elénk. Tökéletes forma, tökéletes tenger, tökéletes szikla. Ahogy ott álltam, és a hullám éppen visszahúzódott, arra gondoltam, ez minden bizonnyal Isten egyik legjobban sikerült alkotása.

Hirtelen nagyon büszke lettem arra, hogy ugyanahhoz a világhoz tartozom, ahova a hatalmasan csillogó tenger, a

kék-fehérben játszó égbolt, és a szilárd, elszórt sziklák. Ezek Isten szimbólumai! Hatalmasak, csodálatosak, fennkölteket, vágyat ébresztők, ugyanakkor lehetetlen egy kicsit is birtokba venni vagy leírni őket. Nem tudtam magamhoz térni a csodálattól...

- Papa, pisilni kell!

Legkisebb fiam hangja azonnali beavatkozást követelve hasított bele magamba fejtkezéseembe. Ahogy próbáltam szka-fanderszerű öltözékéből kihámozni, felháborodottan fordultam Istenhez.

- Istenem, te tudod a legjobban – kezdem-, milyen kevés időm van pihenni, és élvezni bármilyen szépséget. Miért kell leszállnom ide, és ilyen kicsinyes problémákkal foglalkoznom?

- Mert én is ezt tettem – felelte Isten.”

(Részlet Adrian Plass,

Növekedésem kínjai c. könyvéből)

Lelkesen

Hóvihar az Alpokban

Talán az első világháború elején történetelt, egy magyar század hadgyakorlaton volt az osztrák Alpokban. A fiatal hadnagy egy reggel felderítő őrsöt küldött előre a jégvilágba. Alig kelt útra a kis csapat, elkezdett sűrűn havazni. A havazás hamarosan hóviharrá vált. Az ítéletidő két teljes napig tartott.

A század nem kapott hírt a felderítőkről. A hadnagyot gyötörte a lelkiismerete, hogyan lehetett ilyen meggondolatlan, hogy a biztos halálba küldje ezeket a hegyet nem látott, tapasztalatlan alföldi fiúkat?! Eltelt három nap. Egyszerre csak ott álltak a felderítők a tábor szélén. Felindultságát leplezendő, katonás üvöltéssel kérdezte a hadnagy:

- Emberek, hát... mi történt magukkal?!
- Jelentem hadnagy úrnak alássan... - kezdte a tizedes -, bizony azt hittük, amikor kitört ez a hózivatar, hogy elvesztünk. Lábunkat is alig tudtuk mozdítani az irdatlan hóban... Hogy hol járunk, azt már senki sem tudta a hó miatt, ugye. Csak fehérség volt...

- És?! – sürgette a hadnagy – beszéljen már, ember!

- Hát akkor az történt, jelentem hadnagy úrnak alássan..., hogy ez a katona – bőkött a mellette állóra – benyúlt a zsebébe...

- A lényeket, ember, a lényeket! – kiabált újra a tiszt.

- Igenis. Jelentem, abban a zsebben volt egy térkép ott... Ettől úgy megnyugodtunk, hogy sátrat vertünk, hát nem volt az ám könnyű abban a hóviharban, és le-táborozva kivártuk, amíg elvonult ez az osztrák idő a fejünk felől... Aztán meg felkerekedtünk, és hadnagy úrnak jelentem alássan, mostan meg itt vagyunk mind valamennyien...

- Jól csinálták, tizedes. Látszik, hogy a hadnagyunk legalább térképet olvasni megtanította magukat! – mondta fellélegezve a fiatal tiszt, és kinyújtotta kezét a szakadozott térkép után. Kicsit megvonaglott az arca, amikor a tépett papírra pillantott, mert a francia Pireneusok térképét tartotta kezében...

Szent-Györgyi Albert, a Nobel-díjas orvos és fiziológus, élettapasztalatát és életfilozófiáját, mint ember és mint tudós, a következő történettel magyarázta az egyetemi ifjúságnak:

- „Egy életre megtanultam: nem az a fontos, hogy mi van rajta, hanem az, hogy érzek egy térképet a markomban. Ez reményt, erőt ad és kimozdít a holtpontról. Mi emberek nekiindulunk az útnak, ha hisszük, hogy van egy tervünk, ami segíteni fog. Nem a térkép, hanem ez a hit a fontos...”

(forrás: Hézsér Gábor, Mindennapi és nem egészen mindennapi történetek)

Szubjektív gondolatok Nagyszebenről

Ez év szeptemberében Nagyszebenben az erdélyi szászok méltán híres városában rendezték meg az európai keresztyénség harmadik nagygyűlését. Többször volt már ilyen nagyszabású rendezvény Európa jelentős városaiban. Így az első európai keresztyén találkozót Bazelban, Svájcban szervezték, ahol a protestantizmus került reflektorfénybe. A következő találkozó az ausztriai Graz adott otthont, bemutatva és felmutatva az e térségben élő római katolikusok imponáló helyzetét. Az idén megrendezett nagyszebeni találkozón a román ortodox egyház került az érdeklődés középpontjába, jóllehet Nagyszeben jelentős lutheránus, római katolikus és református lakossággal bír.

A konferencia idején a világi sajtó és a televízió is sokat foglalkozott az európai keresztyének összegyülekezésével. Magától értetődően egyházunk is készült erre a találkozóra. Az európai ökumenikus nagygyűlést megelőzően a Magyarországról delegáltak az Ökumenikus Tanács szervezésében több alkalommal is találkoztak. A nagygyűlés szervezői is ellátogattak Budapestre és Erdély magyar lakta területeire, hogy felvegyék a kapcsolatot az ottani egyházak vezetőivel.

Az egyházunkat képviselő delegáltak a konferenciát megelőzően komoly tanulmányi anyagot is készítettek, érintve mindazokat a kérdéseket, melyek Európa keresztyénjei számára teológiai, etikai, társadalmilag fontosak voltak. Az itthoni előkészületek azt mutatták, hogy a hazai reformátusok karöltve az evangélikusokkal és kiegészülve néhány jelentős katolikus egyházi személyiséggel, komolyan vették és fontos-

nak tartották, hogy Nagyszebenben a közgyűlés elé vigyék egyházaink teológiai, át gondolt álláspontját a világ, az emberiség, a keresztyénség, az ökumené aktualitásairól.

Ismeretes, hogy egyházunk nagyszabású gyűlést is kezdeményezett Nagyszeben ügyét felkarolva, annak érdekében, hogy az elesett állapotban lévő nagyszebeni magyar református templomot az ökumenikus nagygyűlés idejére kívülről és belülről felújíthassák. Ha volt esztétikailag is megragadó élménye a nagygyűlés résztvevőinek, s Nagyszebenben ilyen bőven adatott, akkor a szépen felújított református templom látványa mindenképpen ehhez tartozott.

Sajnálatosan azonban számunkra, magyar protestánsok számára alig adott több örvendezésre való okot a nagyszebeni részvétel. Látható volt az ortodox egyházak, illetve a római katolicizmus fölénye minden tekintetben a nagygyűlés során. Abszolút kisebbségbe szorultak a protestáns egyházak, s különösképpen háttérben maradt a magyarországi és az erdélyi reformátusság. Míg a magyarországi egyházak igyekeztek gondosan felkészülni Nagyszebenre, addig – legalábbis azt éreztük – az Erdélyben és a Királyhágó-melléken élő reformátusok mintha kevésbé tartották volna fontosnak az ő területükön megrendezésre kerülő nagyszabású konferenciát.

Ezen a nagygyűlésen kitént, hogy az európai politika elitjének éppen úgy, mint a román állam illetékeseinek rendkívül fontos ügye a hatalmas tömegebázist magának mondó és évezredek óta történelmet formáló és etikai tartalmat közlő egyházak jelenléte és szerepe. A konferencia során – melyet Nagyszeben egyik főterére felállított óriási sátorban tartottak, ahol háromezer ember fért el – sorra szólaltak fel a romániai és az európai politikusok. Olyannyira fontosnak tartották ezt a találkozót, hogy igen jól megszerkesztett felszólalásaikban biztosították az európai egyházi vezetőket és képviselőket arról, hogy továbbra is a legfontosabb értéktartó és értékhordozó testületeknek tartják az egyházakat, melyek nemzeti és európai hatása mindenképpen pozitív kategóriákba sorolható. A nagygyűlésen a román államelnök, az Európai Unió elnöke, az Európai Parlament elnöke, a román kultuszminiszter egyaránt nagyhatású és nagy tetszéssel fogadott beszédet tartott.

KITEKINTŐ

Természetesen minden jelentős európai egyházi vezető megnyilatkozhatott e konferencián. Természetesen egy multikulturális közegben sokféle nyelven szólhattak a résztvevők, de igyekezett minden egyházi méltóság az anyanyelvén elmondani gondolatait, melyet szinkrontolmacsok fordítottak Európa különböző nyelveire. Szívesen hallgattuk volna az első napon a protokoll szerint igen megtisztelő helyen és időben felszólalási lehetőséget kapott magyar római katolikus egyházi méltóságtól is a magyar nyelvű megszólalást, de a beszéd olaszul hangzott el... Szívesen hallgattuk volna a romániai magyar református egyház jeles képviselőjét is, azonban ő az ökumené helyi problémáinak megoldatlanságaira hivatkozva az alkalomról távolmaradt. Szívesen hallgattuk a „beugró” kolozsvári református püspököt, aki tisztán és érthetően szívéből jött szavakkal magyarul beszélt az ökumené romániai helyzetének

pozitívumairól és negatívumairól a számára biztosított néhány percben.

A hazai közvélemény előtt ismertté vált, hogy épp a nagygyűlés idején az erdélyi magyar református kisebbség fiatalokból álló csoportját a rendőrség érthetetlen módon feltartóztatta. Engedélyük volt arra, hogy szóróanyagot terjesszenek – mint ahogyan ezt tették más egyházak képviselői is –, de őket „biztonsági kockázat” miatt a román rendőrség igazoltatta, néhány óráig fogva tartotta. Ez a rendkívül kellemetlen esemény érthetően megzavarta a magyar résztvevőket, s bár az ügy néhány óra leforgása alatt rendeződött, mégis jelzés értékű volt arról, hogy a magyar református kisebbségnek még most is mennyire szorongatott a helyzete Romániában.

S végül, bár technikai problémaként jelentkezett, mégis a tűrni tudás próbája elé állította a magyar delegáció vezetőit, az az egymásra halmozódó szervezési hiba,

mely a protokolláris események során jelentkezett. Egy ilyen nagyszabású ökumenikus nagygyűlésnél a hazai és a külföldi szervezőknek egyaránt tudniuk kell, hogy ezekben a kérdésekben nem hibázhatnak.

Nagyszeben ma Európa kulturális fővárosa. A város belső részét gyönyörűen felújították. Csodálni való épületek kaptak új színt, kiemelkedve a szocialista szürkeségből. Nagyszebenre odafigyel Európa, hiszen a kulturális és építészeti örökség mellett erőteljesen azt kívánják bizonyítani, hogy nemzetek és vallások egyetértésben tudnak élni és szolgálni abban a városban. A nagyszebeni ökumenikus nagygyűlés az európai keresztyénség történetében jelentősnek mondott esemény volt. Igazi jelentősége azonban csak úgy lehet, ha a tanulságokat levonva a Krisztusban adatott egységet valóságosan munkálva tud távlatot adni Európa keresztyénei számára.

k.zs.

Vándorkonferencián a Doktorok Kollégiuma Vallástudományi Szekciója

ADoktorok Kollégiuma Vallástudományi szekciója 2007. november 16-17-én a SRTA-n tartotta első vándorkonferenciáját. A vallástudomány különböző humán- és társadalomtudományok vallási tematikájú érdeklődését rendező közös horizont alá, ezáltal egy-egy vallásiként megfogalmazott kérdés vizsgálatához interdiszciplináris keretet biztosít. Az interdiszciplinaritás, vagyis – esetünkben – egy vallási vagy teológiai kérdés más tudományok elméleti és módszertani apparátusával, tudásanyagának háttere előtt végzett kutatása, megtermékenyítőleg hathat a posztmodern-posztkeresztyén korban saját helyét, funkcióját, illetve kérdéseit és válaszait kereső teológiára. Egyházunk tudományos testületének talán legkisebb létszámú szekciója arra törekszik, hogy teológiai gondolkodásunkban és oktatásunkban a jelentőségében még fel nem ismert vallástudomány kérdéseire és módszereire irányítsa a figyelmet. Ezt a célt szolgálja az a konferencia sorozat,

melynek keretében különböző református felsőoktatási intézményeket szeretne meglátogatni a szekció, s amelynek első állomása Sárospatak volt. A konferencia előadói a vallástudomány és a református teológia kapcsolatának lehetőségeit járták körül a biblikus teológia, a kommunikáció-, történet- és irodalomtudomány

illetve a kulturális antropológia szemszögéből, és keresték a vallások közötti párbeszéd illetve a vallások teológiája református megalapozásának lehetőségét. Annak, hogy ez a konferencia éppen Sárospatakon került megrendezésre, több oka van. A Szekció több szállal is kötődik

a Teológiához, s ennek a konferenciának egy különleges aktualitása is volt: a közösség itt és most egy tiszteletére szerkesztett kötettel köszöntötte alapítóját és első elnökét, Dr. Nagy Antal Mihály volt pataki teológiai tanárt 77. születésnapja alkalmából. A péntek este sorra kerülő ünnepi alkalmon, a teológusokkal közösen tartott áhítaton a Doktorok Kollégiuma nevében ifj. dr. Fekete Károly alelnök és dr. Kádár Zsolt főtitkár mondott köszöntőt. A konferencia a résztvevők és az előadók egybehangzó véleménye szerint sikeres volt. Ezt nem a résztvevők nagy száma jelezte, hanem az, hogy bár az előadók a témát egymástól nagyon távoli nézőpontból közelítették meg, az előadásokban a református teológiai gondolkodás megújulásának lehetőségeire nézve mégis nagyon hasonló problémák és szempontok vetődtek fel. Ezt az

élményt az áldás útmutatásaként is értelmezve a szekció következő konferenciája – dr. Kádár Ferenc, a teológia rektora meghívása alapján talán ismét Sárospatakon – a református identitás kérdése köré szerveződik majd.

Nagy Károly Zsolt

Csiha Kálmán (1929-2007)

Életének 79. évében elhunyt Csiha Kálmán, az Erdélyi Református Egyházkerület nyugalmazott püspöke. Temetése 2007. november 10-én volt Marosvásárhelyen.

Csiha Kálmán 1929. szeptember 17-én született Érsemyénben. Iskoláit Érmihályfalván kezdte, majd Sárospatakon, Debrecenben, Érmihályfalván, Zilahon, Nagyváradon végezte. Utolsó iskolai éveiben egymagában kellett helytállnia, miután szüleit 1949-ben kényszerlakbelyre vitték.

„Barantó – Ott nőttem fel a szőlővel, erdővel betelepített homokdombok lágy ölelésében (Édesapám telepítette mind a terméketlen talajra), ahol katonásdit játszottunk a béresgyerekekkel, várat csináltunk az erdőben, s Édesanyám mint legfőbb hadúr elé vonultunk fel, hogy tészta és édességet kapjunk. Ott tanultam meg szőréni, majd nyereggel megülni a lovat, kaszálni harmatos fűvet, s lelkemben Sárospatak, Debrecen, Mihályfalva, Zilah iskoláinak ízét melengetve, szembeindulni a változó világgal...

...Szüleim elérhetetlen messzeségben voltak, nekem oda elmennem nem volt szabad, mert akkor engem is ott tartottak volna s vége lett volna az iskolának...A hátamnál egy szülői segítség nélkül eltöltött fél iskolai év volt, amit szüleim elvitele után a kedves Sarkadi családnál töltöttem... Ide küldött élelmet utánam a falum, Érsemjén. A római katolikus pap, Gampre tisztelendő merete vállalni a küldemény szervezését. Később találkoztam vele, amikor megköszöntem neki. A falumnak most köszönöm meg. Az élelem régen elfogyott, a lélek, ami küldte, sokszor táplált még azután is.” (Fény a rácsokon)

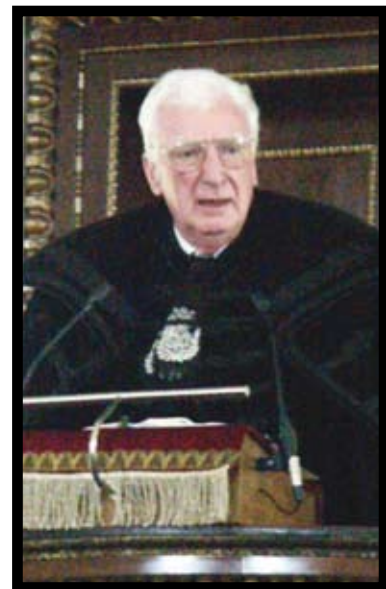
Lelkészi képzést 1954-ben Kolozsváron, az Egyetemi fokú Protestáns Teológiai Intézetben nyert. Aradra nevezték ki segédlelkésznek, ahol megszervezte az Arad-Gáj-i egyházközösséget, amelynek első lelkipásztora lett.

„Évek óta éreztem, Isten azt akarja, hogy lelkipásztor legyek. De akkor minek adta a reálszakok szeretetét? Von-

zott a fizika. Az atomvilág titka. Csodálatos volt számomra az elméleti fizika világa. Vajon nem azt akarja-e Isten, hogy erre induljak el és itt szolgáljam Istent? Atomfizikus vagy lelkipásztor legyek? Úgy gondoltam, döntsem. És döntött. Azóta százszor, még a börtönben is megköszöntem neki, hogy engem, a méltatlan suhancot átölelt és szolgáljává emelt. Mert a lélek belső, rejtett útjain meggyőződtem arról, hogy valóban az ő akarat volt, s lelkipásztori életemnek az ő elhívása adott belső bizonyosságot. Erőforrásom az Ő Igéje lett, amit az apostoloknak mondott (akik meg voltak győződve arról, hogy ők választották Jézust): Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, hogy elmenjetez és gyümölcsöt teremjetez és a ti gyümölcsötök megmaradjon (Jn 15,16). És néha ámuló és remegő szívvel Isten mérhetetlen jóságát megtapasztalva méltatlanul utána olvashattam a következő mondatot: Hogyha akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.” (Fény a rácsokon)

1956-ban házasságot kötött Nagy Emesével, aki akkor segédlelkész volt.

„A teológia dísztermében ültünk a szombat esti áhítaton. Mögöttem két padsorral ült két fiatal lány. Az egyikkel éppen egymásra néztünk. Ő lett a feleségem, Nagy Emese. Akkor még középiskolás volt. Később Kolozsváron végezte ő is a teológiát, s 1956. november 5-én, amikor orosz tankok dübörögtek Magyarországon s a szüleit a kényszerlakbelyről nem engedték el, itt esketett bennünket Gönczy Lajos professzor, a mi kedves Lakka bácsink, aki börtönéletem ideje alatt pótédesapa és pótnagyapa is volt. ... Emese betartotta az Igét. Az elveszett forradalom tövében indultunk közös útra, s Neki szegénynek volt milyen terhet hordoznia. Úgy szerette volna, hogy békés, falusi parókián hat gyermeket neveljünk fel. Helyette jutott: forradalom, rohanó város, egy kislány, akit már nem tudott nekem megmutatni csak hat év múlva (a második, a kisfiunk a börtön után holtan született), zaklatott világ, Csernobil és rá-

kos daganat és egy észre nem vett sárgaság miatt májcirózis, halál mezzsgyéje és szekuritátés félelem, de jutott valami csodálatosan szép, fizikailag is új életet adó mennyei erő, valami abból, amit Dávid megírt: „Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert Te velem vagy” (Zsolt 23,4).” (Fény a rácsokon)

1957 decemberében koncepció perben 10 évi börtönrre ítélték, melyből hat és fél évet tartották fogva Kolozsvár, Marosvásárhely, Szamosújvár, Jilava börtöneiben, de megjárta Periprava, Luciu-Giurgeni, Salcea munkalágereit, a Galacoi táborban pedig súlyosan megbetegedett: hastífuszt kapott. 1964-ben szabadult az általános amnesztiával.

„Az ítélet: 10 év szigorított börtön, az állam ellen való felforgató tevékenységért. Felsorolva származásomat, foglalkozásomat, életszemléletemet, a leg súlyosabb tervekkel vádolnak, aláhúzáva egy jellemző megjegyzéssel: jóllehet még semmit sem tett, de mindenre hajlandó lett volna így vagy úgy megdönteni az uralmat.

...Az ablakon beszállt a harangszó. A Gecse utcában mindennap harangoznak, reggel és este istentisztelet van. A harangszóra mindenki elnémul és imádkozik. Pantiriu keresztet vet. Ezentúl a harangszóra rövid áhítatot tartunk. Fejből idézem a textust, magyarázom és imádkozunk. (Csak néha énekelünk, de nagyon halkán, mert tilos az istentisztelet.) A börtön templommá lesz, és köztünk jár Jézus. Itt jövök rá, hogy mennyi Igére emlék-

szem. Ezentúl nem egyszerűen rab vagyok. Szolgálatra küldött ide az Isten. A legnehezebb időkben is ez ad erőt. Ez őrizte meg 'lá-baimat a fogságtól.'" (Fény a rácsokon)

Kiszabadulása utáni Gógánváraljára került családjával, ahol hét esztendőt töltöttek, majd 1970-ben Marosvásárhelyre költöztek, ahol 20 esztendőt szolgált. 1980-tól egy évtizeden át a Marosi Református Egyház megye esperese volt.

„Nehéz lenne elsorolni ennek a küldetésnek a sokoldalúságát. Isten jelölte ki a küldetés kereteit, tartalmát is. Segédlelkészség, önálló lelkipásztori szolgálat 6 esztendőn át Gógánváralján, majd rövid ideig a Marosvásárhely-vártemplomi egyházközségben, utána a Szabadi úti gyülekezetben és végül mintegy két évtizeden át ebben a Gecse-úti gyülekezetben, a Kistemplomban. Közben esperesnek választják, majd következik a pont egy évtizedet tartó püspöki szolgálat. Számtalan többbízottságban is részesült, a legkülönbözőbb egyházi fórumokon; elég, ha csak azt említem, hogy a Magyar Református Zsinat lelkészi elnöke s az Egyházak Világtanácsa Központi Bizottságnak tagja volt. Esperesként buzgón vizitálta a gyülekezeteket, ugyanezt tette püspökként is. Közben iskolákat indított, intézményeket létesített, vagy állított helyre... Egész élete égő fákyakánt való önfeláldozó szolgálat volt, küldetés volt, melyben Krisztus szava vezérelte: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket...”

Nem egyéni becsvágy, hanem Krisztus követésének a szándéka vezette. Még a nyugalomba vonulás utáni esztendőkből is. Egy évvel ezelőtti beszélgetésünkben még azt mondotta: 2010-ig szinte minden hét betelt az előjegyzési naplójában. Hétfőnként utazott, keddtől vasárnapig evangelizált a Kárpát-medence valamelyik gyülekezetében, aztán indult tovább. Egyetemes zsinati elnökként bejárta Közép- és Nyugateurópa, sőt Amerika és a messzi Ausztrália magyar református gyülekezeteit is; gondja volt arra, hogy e távoli munkamezőkre is küldjön munkásokat Isten aratásába. ... Ahogyan püspöki szolgálatába való beiktatásakor hirdette: Össze kell szedni a maradékot, magyar református népünk szétszórt híveit és gyülekezeteit.” (Bustya Dezső ny. lelkipásztor temetési prédikációjából)

1990. május 4-én választották az Erdélyi Református Egyházkerület püspökévé. Erről egy riportban így nyilatkozott:

„Sok reménységgel, sok csalódással és sok isteni kegyelemmel teljes tíz esztendő volt. Nagyon szegényen kezdtük, mert az egyházat – az új lehetőségeknek megfelelően – újra kellett szervezni. ... Az épületeinket nem kaptuk vissza, az iskoláink megszervezéséért nagyon sokat kellett küzdeni. Itthon nem voltak mecénásaink. Le volt szegényedve az egész társadalom. Tehát nehéz volt az újrászervezés, de Isten csodálatos módon megsegített, például a külföldi segítségek által is. Úgy érzem, hogy ez a tíz esztendő nem csak a nehézségek, hanem az isteni csodák éve is voltak...”

Úgy gondolom, hogy az egyháznak három lába van. Mint, ahogy egy síkot három pont határoz meg, az egyháznak is három erős pontja kell legyen. Az első, hogy az egyház hitközösség. Ide tartozik a templom. Isten kegyelméből 34 új templomot építettünk és több, mint 40 új gyülekezetet szerveztünk az eltelt tíz évben. Az egyház ezen kívül szeretetközösség. Ide tartozik a diakónia, öregotthonok, árvaházak, a gyülekezeti otthonok sokasága, melyeket szintén építettünk. Harmadszor az egyház nevelői közösség. Ide tartoznak az iskolák. Ezen a területen az anyaszentegyház még nagy küzdelem előtt áll. Ezenkívül a belmissziót azért is említettem, mert részben Makkai Sándor volt a példaképem, és úgy gondolom, hogy legfontosabb az egyház lelkiülete, az egészséges ébredés az anyaszentegyházban....

A tíz év alatt igyekeztem, hogy az egyházi törvénykönyvünkbe is kerüljenek be a belmisszió – gyülekezetnevelés, presbiternevelés és a gyülekezetgondozás – alapelvei, és ez sikerült is. Tehát úgy gondolom, hogy a hit, a szeretet, a lélek és a jövő nevelése volt az a négy dolog, amit szerettem volna szolgálni ez idő alatt...” (Az Erdélyi Református Egyházkerület Internetes Hírszolgálat)

Csiba Kálmán így vall életéről a Fény a rácsokon című önéletrajzi írásában, a talán legtöbbek által forgatott könyvében:

„Életem a rácsok és fények világa volt. A rácsoké, amelyek a földből nőttek, s amelyeket gyűlöletből, haszonlelésből, lélekáru-

lásból, hiszékeny emberek félvezetéséből, megfélemlítéséből ácsolt egy magát egyedül megmentőnek nevező ideológia. A rácsoké, amelyek a Keleten előre elkészített sablon szerint nemcsak börtönajtókat zártak le, hanem országokat tettek börtönné. A rácsoké, amelyeknek az volt a hivatásuk, hogy átnőjenek időn és lelkeken s engedelmes fogollyá tegyék a térben szabadon mozgó embereket is. A rácsoké, amelyek hivatva voltak Isten helyett megítélni „a szív rejtett indulatait” is, amelyek behatoltak az otthonokba s növekvő hegyükre tűzték az agy szürkeállományát, s ha kellett, a kivégzett lelkiismeret utolsó cefatait is. Az apokaliptikus veres ló világa volt ez, „s aki azon üle, megadaték annak, hogy a békességet elvegye a földről, és hogy az emberek egymást öljék, s adaték annak egy nagy kard” (Jel 6,4). Amit leírok, az ennek a nagy kardnak az árnyékában játszódtott le.

De életem a fények világa is volt. A fényé, ami egy szép gyermekkor emlékéből most is visszasüt. A fényé, ami ajándékképpen hullt egy családra, ahol hittek Istenben, az örök életet szerző Jézusban. A fényé, amely sötét napokban a lelkembe költözött elvehetetlenül és kizárhatatlanul, amely széppé tett egy szegény küzdelmes ifjúkort, amely a legsötétebb börtönrácsokon is áttündökölt.

A rácsok a földből nőttek, a fény az égből jött. A magasság, a hatalom, a tiszta jóság s az örök új erő: Isten volt benne. A rácsok világában ez a fény mentett meg, nem engedte átnőni a rácsokat a lelkemen. Ezért, bár a fogságom történetét írom, be kell vallanom, hogy valójában soha nem éreztem magam fogolynak. Mert fogollyá nem az lesz, akit rácsok mögé zárnak, hanem akinek átnőnek a lelkén a rácsok. De aki tudja, hogy van valaki, aki minden rácsnál hatalmasabb és hozzá kötődik és Tőle kap erőt, azt fogollyá tenni nem lehet soha.”

(a szerk.)

Az Úr az én pásztorom

Október 16-án másodszer gyűlt egybe Tiszáninnen református népe ebben az évben, az ősi miskolci avasi templomban. Nyolc hónappal a Kerület szeretett és tisztelt püspökének váratlan eltávozása után követte őt hűséges, szeretett felesége, munkatársa BERNÁTH KLÁRA lelkipásztor. Gyakran vagyunk tanúi annak, hogy hosszú házasság után egymás után nem sok idő múlva követi egyik a másikat. Az igehirdetés is utalt erre Saul és Jonathán példájával (2Sám 1,23) „Kik egymást szerették, életükben kedvelték, a halálban sem váltak el.”

Nyugodtan mondhatjuk, hogy Tiszáninnen Református Népe ott volt az istentiszteleten. Elment testvérünk koporsóját nemcsak 3 gyermeke, menyé és vejei, 10 unokája, rokonok és barátok vették körül, hanem a kisgyőri és avasi gyülekezet tagjai is. Ezen kívül sok helyről jöttek lelkipásztorok és gyülekezeti csoportok.

A gyászistentiszteleten Gazda István, a Borsod-Gömöri Egyházmegye espere hirdette az Igét a 23. zsoltár alapján. Ez volt az elhunyt legkedvesebb zsoldára, ami minden időben erősítette és vigasztalta őt. Az igehirdető a bizalom zsoldárának nevezte, amely „az Úrnak szentelt hívő élet teljességét foglalja magában.” A Tiszáninenni Református Nőszövetség nevében Földesiné Kántor Mária titkár búcsúzott. Sírjánál Hangó István Avasi lelkipásztor szolgált.

Dr. Mészáros Istvánné Bernáth Klára Nyírkátán született és nevelkedett. Hívő református családban nőtt fel, melynek tagjai nem csak a parókia szomszédságában éltek, hanem Isten közelségében is lelkileg. A gyülekezet akkori lelkésze Oláh Béla és felesége ilyen szempontból jó hatásokat közvetített. Iskoláit Nyírkátán a református elemi iskolában kezdte, majd Debrecenbe került a Dóczy református gimnáziumba és ott érettségizett. Évekig adminisztratív munkakörben dolgozott. Majd megismerkedett későbbi férjével, aki kisgyőri lelkipásztorként evangelizációs szolgálatokat végzett a nyírkátai gyü-

lekezetben. 1958-ban kötöttek házasságot. Házasságukból 2 leány, Klára és Zsuzsanna, s 1 fiú, István születtek. Mindhárman a Kerület lelkészei lettek. Paró-

kiák mindig fogadókészek voltak. Évtizedekig ható baráti kapcsolatok szövődtek, melyben a vőknek Fodor Józsefnek és Demeter Zoltán lelkipásztoroknak is részük volt.

Személyes kapcsolatunk arról is szól, hogy a kisgyőri parókia, majd az igrici és sajószentpéteri parókiákon érlelődtek azok a rendszerváltó gondolatok, amik a tényleges váltás időszakában sok közös igeszolgálattal pecsételték meg egymás iránti testvériségünket. A 70-es években még nagyon érezhető lelkipásztor-hiány enyhítésére is gondolva a nagytiszteletű Asszony beiratkozott a Teológiára és Debrecenben levelező tagozaton el is végezte azt. 1989-ben lelkipásztorrá szentelték. Így lett igazán ároni családdá a Mészáros család 7 működő lelkipásztorral. Amikor férje az USA-ban kései ösztöndíjasként tanult, Klára Asszony végezte a lelkészi szolgálatokat. 1984-től az Avasi gyülekezetben szolgált férje mellett. 1990-ben férjét püspökké választották és ez erősen megnövelte az ő szolgálati szerepkörét is. Az egyház ügyét mindig nagy felelősséggel hordozta. Egyházlátogatás alkalmával mondta a következőket: „Legyenek jó pásztorai a gyülekezeteknek, szeressék egymást, mert az egy-

ház a gyülekezetekben él. Vigyázzák, óvják, mert ezer veszély fenyegeti.”

Mi, mint a Református Nőszövetség tagjai Kerületünk Elnöknőjétől is búcsút veszünk, aki a miskolci szövetség Elnöke is volt. 1993. október 2-án alakult meg hivatalosan, a Szövetség, aminek ő lett első elnöke. Tisztségét 12 éven át hűségesen gyakorolta amíg egyre jobban elhatalmasodó betegsége meg nem gátolta benne. Szeretettel vett körül mindnyájunkat, számon tartotta gondjainkat, örömeinket. Sok szép emléket őrzünk Vele kapcsolatban az áhítatok végzésén túli közös szolgálatokról és kirándulásokról. Vezérigénket is ő választotta a Jn 15,16-ot: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki és én rendeltelek titeket arra, hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek és megmaradjon a ti gyümölcsötök”. Titkárunk, Földesiné Kántor Mária így emlékezik: „Krisztus tanítványává válni nem emberi jó szándékkal lehet, hanem egyedül a Tőle kapott kiválasztással. Ez szeretetben és szeretetre történő kiválasztást jelent. Ezt az áldást kaptuk Főtiszteletű Asszony életéből. Amikor igyekezett ő is összefogni bennünket, hogy ennek a parancsnak engedelmesskedjünk. Akik ismertük, és ahogy ismerjük mindezt nagy szeretettel tette. Gondolom, nemcsak számomra voltak az ő kérései egyszerre szelídek és visszautasíthatatlanok. Sokat imádkoztunk érte súlyos betegsége idején, mely testileg és lelkileg meggyötörte. Hitét, türelmét próbára tette a teljes kiszolgáltatottság állapota. Gyermekei és gondozói szeretettel vették körül.” Reményik Sándor írta, maga is halálra készülve, e megrendítő sorokat:

Szeretném megtanulni Művész Tőled:

Hogyan fogsz ki a szenvedésen?

Hogyan fogsz ki rajta

ki nem ereszt?

Micsoda rózsát fakaszt a kereszt?

(Fénytoronyban)

Ezt valóban csak az Isten tudja, aki a keresztet ránk teszi. Ő tudja azt is, miért teszi, s hogyan készít fel általuk az örökéletre. S Ő adhat a halál árnyékának völgyében is fényt és békeséget.

Dr. Horváth Barnáné
a Nőszövetség Elnöke

60. évfolyamában a Sárospataki Református Lapok

Hatvan éves a Sárospataki Református Lapok, melynek első, 1905-ben megjelent számából mutatjuk be most az akkori küldetésre vonatkozó részleteket, melyek közül ma is sok aktuális. Igaza van, kedves figyelmesen olvasó Olvasó, hogy 1905 óta nem hatvan esztendő telt el. A kiadás azonban soha szünetelt, így értünk most a 60. évbe.

„Sárospataki Református Lapok” cím alatt új lappal fordulunk a protestáns ügyek iránt érdeklődő közönséghez. Hosszú idő, immár csaknem egy negyedszázad tapasztalata bizonyítja, hogy a tiszáninneri ev.ref. egyházkerületnek s becses hagyományokra támaszkodó ősi tanintézetének, a sárospataki főiskolának nagy szüksége van oly egyházi és tanügyi közlönyre, mely hűséggel szolgálja a hazai protestantizmus, közelebről ev. Ref. Anyaszentegyházunk ügyét, nagy céljait és értékeit, bemutatja a nagy nyilvánosság előtt egyházkerületünk és főiskolánk életműködéseinek jelenségeit, folytonos munkásságának eredményét s lehetőleg híven tükrözi vissza e két tényező szellemi életét, irányát, mozgalmait és fokozatos előrehaladását...

Úgy éreztük, hogy a reánk nézve kitüntető bizalom előtt, mely az újonnan megindítandó lap sorát s annak a legteljesebb szabadsággal való intézését kezünkbe tette le, a leghálásabb köszönettel kell meghajolnunk s midőn a szerkesztés nehéz és nagy felelősséggel járó feladatára vállalkoztunk, lelkünkre a sokszoros aggodalom mellett is bátorítólag hatott a protestantizmus nagy eszméinek szolgálata, az új lap iránt széles körben megnyilatkozó közérdeklődés, valamint annak tudata, hogy egyházkerületünk legkiválóbb egyházi és tanügyi vezérférfiai már jóelőre kilátásba helyezték szíves támogatásukat.

Feladataink és vezérelveink között - melyeket már ez alkalommal legalább nagy vonásokban körvonaloznunk kell -, legelső helyen áll a hazai protestantizmus ügyének legjobb tudásunk és tehetségünk szerint való szolgálata... Ily s ezekhez hasonló egyházpolitikai és egyháztársadalmi nagy kérdések feltétlenül megkövetelik, hogy azok állandóan napirenden tartassanak s időnként a nagy nyilvánosság előtt részletes fejtegetés és ismertetés tárgyát képezzék; lapunk feladata tehát első sorban éppen oda irányul, hogy ezeknek a legkülönbözőbb szempontokból való megvitatását lehetővé te-

gyük, teljes elismerésével és tiszteletben tartásával a protestantizmus lényegét képező egyéni szabadságnak s véleménynyilvánításnak, mert csak ez adja meg a lehetőséget az eszmék harcainak, amelyekből - mint acél a kohóból - végül győzedelmesen kerül majd ki az igazság hatalmas ereje...

Feladatunk továbbá, hogy egyetemes egyházunk nagy céljai mellett szűkebb körben a tiszáninneri egyházkerület hű szolgálatára szenteljük erőnket és munkásságunkat. Míg egyrészt lépésről-lépésre figyelemmel óhajtjuk kísérni zsinatunkon, konventünkben, a többi egyházkerületekben előforduló fontosabb kérdéseket és eseményeket, másrészt különösen tájékoztatni kívánjuk a közvéleményt saját egyházkerületünkben létének minden nevezetesebb mozzanatáról, bemutatni ennek munkásságát, megvitatni az ennek körében fölmerülő közérdekű kérdéseket. Egyházkerületünk alkotó elemeinek, az egyházmegyéknek belső életében végbement fontosabb események, nevezetesebb újítások és változások hű előadása éppúgy feladatunkat fogja képezni, mint egyháztársadalmunk intézményeinek lelkesítő és tanítói köreinek és értekezleteinek s az itt előfordult eseményeknek időnként való bemutatása...

Kimutatni törekszünk a netán itt-ott előforduló fogyatkozásokat, elhárítani a kívülről jövő s netalán egyházi és iskolai autonómiáinkat fenyegető veszélyeket, ismertetéseinkben, bírálatainkban is egyedül a közjót, az egyház közhasznát s azzal egybekötött magasabb szem-

pontokat tartva mindenkor szemünk előtt. Közölni fogunk általánosabb érdekű, a vallás és erkölcsi élettel összeköttetésben álló, egyházas vonatkozású vagy a hazai közművelődés érdekeit érintő értekezéseket... Sokoldalú feladataink minél tökéletesebb megoldása céljából állandó összeköttetést óhajtunk létesíteni az egyházi és iskolai ügyek intézésére hivatott körökkel és egyénnel, és e célból - addig is, míg őket erre külön is felkérjük - ama tiszteletteljes kérelemmel fordulunk lapunk jóakaróhoz és barátaihoz, szíveskedjenek bennünket a körükben végbement egyházi és iskolai eseményekről, az általuk tapasztalt fontosabb dolgokról soraikkal fölkeresni. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy egyházkerületünk egyházi és világi egyénei közül lapunk ügyének eddig is sokakat sikerült megnyernünk s reméljük, hogy munkatársaink díszes névsora lapunk tartalmának gazdagodásával és szélesebb körben való elterjedésével számos jelenségünk nevével fog még gyarapodni.

Európa Rádió Miskolc 90,4 Mhz
Európa Rádió Záhony 90,4 Mhz
Európa Rádió Mezőkövesd 102,1 Mhz
Európa Rádió Kisújszállás 103,2 Mhz

Hallgassák új frekvenciáinkon is adásainkat!

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe az Európa Rádió új internetes oldalát is, ahol élőben hallgathatják rádióműsorainkat, híreinket és a rádióval kapcsolatos egyéb információkat is találhatnak.

www.euradio.hu

Látogassa Ön is rendszeresen a Tiszáninneni Református Egyházkerület honlapját, ossza meg gyülekezete, közössége eseményeit, ajánlja programjait a világháló nagyközönségének, írja meg gondolatait egyházkerületünket érintő témákban!

www.tirek.hu

*Üdvözöljük a
Tiszáninneni
Református
Egyházkerület
honlapján!*

Egyszerű hírküldési lehetőséggel, változatos fórumtémákkal, friss információkkal várjuk látogatóinkat!